

Délbáb

526.396

30
filler

OROSZ SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR

III. ÉVFOLYAM 1. SZÁM
BUDAPEST 1929. JANUÁR 5.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

VARSZAI
IRE
(Halmi arató...)

Szórakoztató könyvek

Szenes ember nyolevan tréfája

Írta: SZENES BÉLA

Ára bérmentve 90 fillér. Az összeg előzetes beküldése mellett

Büvészet

Villman Hermann tanár Harms stb. után. Négyszáz rajzzal ellátott több mint száz mutatót tartalmaz. Ára bérmentve 4 pengő 50 fillér

Gömbösné-Galamb Margit:

Az úriasszony

Ez a tartalmas, rendkívül tanulságos könyv, amely az írás művészetével tárgya ja mindazt, ami az igazi úriasszony alkotó lényege: a magyar irodalomban páratlan sikert ért el. — Figyelmebe ajánljuk az „Úriasszony”-t mindazoknak, kik lelki finomságra és úri gondolkodásra törekednek. A mű csinosan van bekötve. Ára bérmentve 1 pengő 70 fillér

A hasbeszélés titka

Írta: RÓNAI VIKTOR

Ára bérmentve 90 fillér. Az összeg előzetes beküldése mellett

Aki az itt felsorolt nyoleféle könyvből egyszerre hármat megrendel, az itt feltüntetett árakból 10% engedményt levonásba hozhat. Ha mind a nyole művet rendeli meg egyszerre, 15% engedményt adunk és bérmentve küldjük. Okvetlenül kérjük az összeg beküldése alkalmával jelen sorainkra hivatkozni és megemlíteni, hogy hol olvasta a hirdetést. Ne tessék utánvételt rendelni, ha nem muszáj, mert ha az összeget előre beküldi, megtakarítja az utánvételezési költséget.

Az itt felsorolt művek kaphatók DÉLIBÁB kiadóhivatalában, Budapest, VII. Dohány uca 12 és minden könyvkereskedésben

Sven Hedin:

A rejtelmes India felé

India teljes leírása 2 nagy kötetben. Ára díszkötésben 12 pengő 80 fillér bérmentve

A tábournok mint kém

Baden Powel lovag, angol altábornagy vallomásai

A végtelenül érdekesítő könyvet, mely az angol altábornagy kémkedéseit ismerteti, számos kitűnő rajz élénkíti. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

Ismét kapható:

Lewis Wallace:

Ben Hur

című híres regénye. Ára: félévaskötésben, bérmentve 2 pengő 30 fillér

Bélyegalbum

Előrajzolt ábráival elsőrangú segítsége a kezdő gyűjtőknek. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

III. évfolyam

Budapest, 1929 január 5

1. szám

5

ORSZÁGOS
KÖNYVTÁR

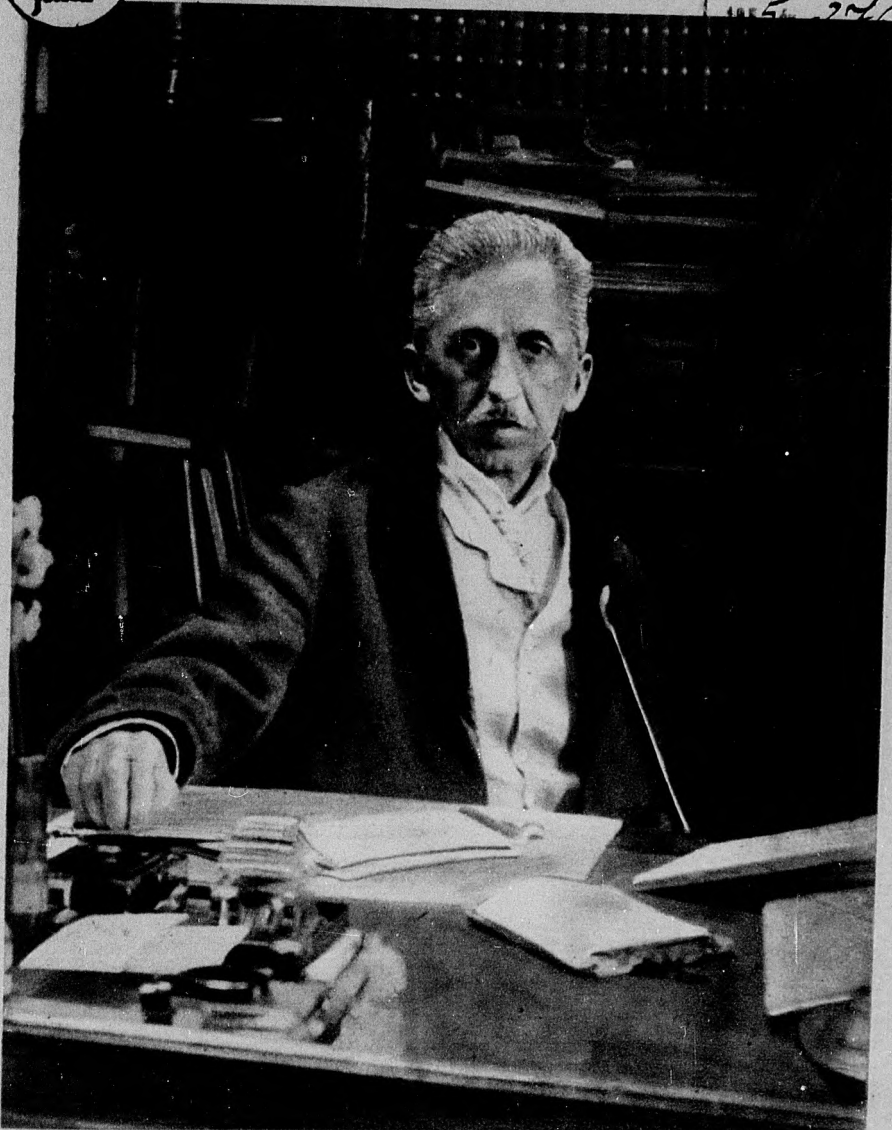
Déliab

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

Mirlaptári Növekedésmagló

1929. 1. 5. SZ.

Gárdonyi Géza,

akinek az Ida regénye című dramatizált művét az elmúlt héten mutatta be a Magyar Színház

A CSIKÁGÓI HERCEGNŐ

Rendkívüli érdeklődés előzte meg Kálmán Imre új operettjét, „A csikágói hercegnő”-t, amely csak hosszú külföldi pályafutása után érkezett ide hozzánk. Hát lássuk, milyen a világ-hírű szerző új operettje?

A mese

Boris, Sylvania trónörököse inkog-

Sziklai József és Bársony Rózsi
Király Színház — A csikágói hercegnő (Harsányi felv.)

nitóban Pestre jön, hogy itt egyszer cigányzene mellett alaposan kimulathassa magát. Természetesen, ellátogat egy bárba, hiszen hite szerint csak ott lehet igazában szórakozni. Ugyan-ebbe a bárba jön be mis Mary Loyd, egy amerikai milliárdos egyetlen lánya és egyben elkényeztetett kedvence. A milliárdos lány, amikor megtudja,

hogy egy trónörökös van a bárban, szeretne vele megismerkedni, de előbb csak a trónörökös „adjutánsával” sikerül megismerkednie és pedig azért, mert a trónörökös — éppen az inkognitó miatt — szerepet cserélt az adjutánsal.

Mis Mary táncolni akar s fölkéri a „trónörököst” egy charlestonra. A trónörökös ellenben csárdást vagy valcert akar táncolni. Ebből súlyos nézeteltérés támad, aminek a következménye az lesz, hogy a trónörökös társasága a bárban működő két banda közül (jazz- és cigányzenekar van a bárban) kidobja a jazzzenekart s csak a cigányzenekar marad a porondon.

A második kép Sylvaniaiban, a királyi kastélyban játszódik le. Éppen a trónörökös születésnapját ünneplik, amikor megérkezik a milliárdos kisaszony titkára, aki felajánlja, hogy a kastélyt úgy, ahogy

Lavass Juci
Király Színház — A csikágói hercegnő (Halmi, ezelőtt Streliszky-fiók felv.)

Tolnai Andor
Király Színház — A csikágói hercegnő
(Harsányi felv.)

van, mindenestől megveszi úrnője megbízásából. A trónörökös felháborodik ezen az ajánlaton, de amikor megtudja, hogy miss Mary óhajtja azt megvenni, beleegyezik a dologba, persze csak azzal a feltétellel, ha minden pénz az államkasszájának megy. Miss Mary átveszi a kastélyt, de a trónörökösnek felajánlja, hogy a kastélyból azt vigye el, ami a legkedvesebb, azt híven, hogy bizonyára őt fogja választani, de nagyon csalódik.

A harmadik kép színhelye ugyanott van, mint a második képé, de a kastély amerikai stílusban van átépítve. Miss Mary „kihallgatáson” fogadja a trónörökösöt, aki előadja, hogy tudomására jutott, hogy miss Mary minden nap együtt van az ő kedvenc cigányával, akitől valcert és csárdást tanul. (Ő viszont titokban charlestonozni tanul.) Megérkezik a kastélyba miss Mary apja, akinek Mary előadja, hogy halálosan szerelmes a trónörökösbe és kéri apját, hogy bármilyen áron „vegye meg” a herceget is. Az apa nem tartja „jó üzletnek” a herceg „megvételét”, de mégsem tud ellenállani leánya óhajlásának. Csakhogy a herceg sértődötten fordul el ettől a vételtől.

A negyedik és utolsó képben, amely ismét csak a bárban történik, persze rendbejön minden, hiszen miss Mary meg a trónörökös már régen szeretik egymást.

A muzsika

Kálmán Imre ebben az operettben hőségesen csillogtatja rendkívüli kvalitását. Melódiabőrsége akkora, hogy kölcsön adhatna belőle még egynehány operettnak. A hangszerelés ezúttal is Kálmán Imrére vall. Sokszínű, buja, művészi.

Az előadás

Lábass Juci játssza a főszerepet. Nagyon szép, mint mindig és szépen énekel, kitűnően játszik. Bársony Rózi most is feltűnik táncával. Tolnay Andor a férfi főszerepben (a trónörökös) hű portrét tud adni a trónörökös regényes alakjáról. Dénes, Sziklay, Boross, Latabár pompás kabinetfigurák. Tihanji Vilmos rendezői talentuma ezúttal is kipróbáltan, sok ötlettel és színnel fogta egybe a darabot és ensemblét. A táncokat a kitűnő Feleky Kamill tanította be. B. J.

Dénes Oszkár
Király Színház — A csikágói hercegnő
(Harsányi felv.)

Tolnay Andor és a gyerekek
Király Színház — A csikágói hercegnő (Harsányi felv.)

PARNA SZUS

XLV. Harmath Imre

— Gyerekkoromat úgyszólván az Operaház, a Nemzeti, a Vig- és a Magyar Színház karzatán töltöttem el — mondja *Harmath Imre*. — A „Gülbábá”-t például huszonötször néztem végig. A színpad iránt érzett vágyam és rajongásom ellenére a kereskedelmi elvégzése után a legrózaibb foglalkozásra adtam magamat.

Hivatfelnok lettem egy vaskereskedésben.

Itt olvastam egyszer az ebédszünetben, hogy a Rákosi-iskolában megkezdődtek az őszi felvételi vizsgák. Na, Imrus — mondtam magamban. — ezt megpróbáljuk. Elmentem a felvételi vizsgára, elszavaltam Kiss József „Tüzek” című költeményét. Olyan sikerem volt vele, hogy rögtön felvettek, mint tandíjmentes növendéket. Csakhamar mindenki megszeretett az iskolában, sőt a Magyar Színházban is, ahol esténként statisztáltam.

Annyira szegény voltam, hogy ebben az időben még lakásra sem tellett. Növendéktársam, *Nádor Jenő* úgy segített ezen a problémán, hogy előadás után mindig rázárta az öltözőnk ajtaját, levitte a kulcsot a portáshoz és bejelentette, hogy a növendékek már mind eltávoztak. Réggel aztán visszament a színházba és valami ürüggyel mindennap elkérte a kulcsot, hogy kiszabadítson engem önkéntes fogságomból. Így jutottam állandó lakáshoz.

Egy nap a Magyar Színház folyosóján fogyasztottam el „fejedelmi” ebédemet, ami egy fél kiló szilvából állott, amikor hozzám lépett *Csörtös Gyula* és megkérdezte, mit csinálók? Amikor megtudta, hogy ebből áll az ebédem, egy ezüstforintot csúsztatott a markomba. Ettől a naptól kezdve minden délben egy-egy ezüstforintot adott át nekem a portás *Csörtös Gyula* nevében, akinek, mint később nekem elmondotta, a saját küzködéseivel teli növendékvelei jutottak eszébe, amikor engem meglátott.

Boldogult *Stoll Károly*, a Király Színház rendezője volt az egyik tanárom, aki egy időben népdalokat írt. Az egyik ilyen dalhoz szöveget írtam, ami nagyon megtetszett és ettől kezdve sokszor használta fel én újonnan felfedezett tudásomat.

Mai n: pig sem tudják, hogy három nagyoperett egy-egy slágerének szövegeit én írtam.

Igy többek között a „Te rongyos élet”-nek, a „Csiribiri”-nek és a „Mi kell szívem”-nek én vagyok a szerzője. Mondanom sem kell, hogy mindezekért semminemű pénzösszeget nem kaptam, de őszintén szólva, nem is kívántam, mert büszke voltam arra, hogy ilyen nagy operettekben, ha csak egy versszöveggel is, szerepelhettem.

A Royal Orfeum Bohémantanyája volt a törzshelyünk, ahol mindennap megjelentünk, hogy a tizkrajcáros feketénket elfogyasszuk. *Itt határoztuk el Gyenge Annussal, hogy megmérgezzük magunkat.* Bár nem voltunk szerelmesek egymásba, a gondolatot tett követte minden veszélyesebb következmény nélkül. Pusztán csak azért, mert mi voltunk az iskola legszegényebb sorsú növendékei.

Egy nap odamentem *Bálint* Dezsőhöz, a Royal Orfeum igazgatójához és azt mondtam neki, hogy én is tudnék olyan kuplékat írni, mint amilyeneket *Sarkadi Vilmos* énekel. *Bálint* végignézett rajtam, elnevette magát és azt mondta, próbáljam meg. Viszszarohantam az asztalunkhoz, leültem írni és *félóra múlva húsz kuplét vittem Bálinthoz.* Amilyen gyorsan írtam, ugyanolyan hamar el is olvasta őket és húsz forintot utalt ki értük. Ez volt életem első szerzői honoráriumam.

Azután jöttek a vizsgák és nekem nem volt pénzem a vizsgadíjra. Bizony, nem szégyellem bevallani, hogy egy este a színházban elírtam magam. „Mi baj, fiam?” — szólított meg *Rátkai Márton* és őszintén elpanaszoltam neki bánatomat. *Rátkai* végighallgatott, aztán néhány részvevő szó után tovább ment. Másnap az iskolában arról értesítettek, hogy *Rátkai* kifizette helyettem a vizsgadíjat. A vizsgán „Faust” Mefisztóját játszottam el és erről az alakításról *Gábor Andor* másnapi kritikájában úgy emlékezett meg, hogy „abból a sovány, hosszú fiatalemberből még egyszer nagyon jó színész lesz”. A vizsga után a Magyar Színházhoz szerződtem és ha közbe nem jött volna a háború, talán még ma is színész lennék.

A világháború kitörésekor be kellett vonulnom és ennek köszönhetem, hogy végérvényesen író lettem. Az önkéntesi fizetésemből ugyanis nem tudtam megélni és így újból ráfanyalodtam az írásra. Egymásután írtam a szanzonokat, amelyeket tömegestől vett meg tőlem *Medgyaszay Vilma*, az akkori Eskü téren lévő színháza számára.

És egy szép napon, amikor már aktív író lettem, teljesedett régi vágyam,

főszerepet játszottam a Király Színházban.

„A pillangó főhadnagy” című első operettemet játszották, amikor egy este az előadás megkezdése előtt Rátkai lemondotta az előadást. Nem volt senki, aki beugorhatott volna ebbe a szerepbe. Az utolsó pillanatban én vettem át Rátkai szerepét és végig is játszottam hősiiesen. Az első felvonás vége felé volt egy jelenetünk *Lalabárral*, ahol ő magasra tartva poharát, azt kérdezte tőlem: „Hol lakik az Isten?” Már éppen válaszolni akartam, szerepemhez híven, amikor egy harsány hang fölkiabált a nézőtérről: „Itt vagyok”. Egy alak rohant végig a színpad felé, pánik tört ki, míg végre is az embert lefogták és kiderült, hogy hirtelen megőrült. A rossz nyelvek szerint ezt az én játékomnak köszönhettem. Dicsőséges szereplésem csak ezen az egy estén tartott, mert Rátkai Márton *Beöthy László* másnapi közbenjárására sürgősen meggyógyult.

Azután jött az „Aranymadár”, amely az előbbihez hasonlóan szintén háromszáz előadást ért meg. Tizenegy éves szerzői pályafutásom alatt csak egy darabom bukott meg, az „Ártatlan özvegy”, amelyről a közönség egyszerűen nem vett tudomást. Csodálatosképpen a *sajtó sohasem kedvelt*. Nem vettek tudomást arról, hogy finom sanzónokat is írtam, hanem azt vetik a szememre, hogy értelmetlen operettverseket írok, mint például a „Van teve egy-púpú”-t. Pedig ha a kritikusok nemcsak a refraint, hanem a vers elejét is elolvasták volna, láthatnák, hogy ezek a versek a modern slágerszövegek kigúnyolására készültek.

Utálom az operettet és semmire sem tartom, de kénytelen vagyok ezt csinálni, mert a kegyetlen közönség így kívánja.

Lírai verseket szeretnék írni. A színdarabok közül a komoly prózai darabok érdekelnek. Mai napig is a Nemzeti Színházba járok a legszívesebben. Egyetlen vágyam, hogy végre egy prózai darabot írjak és ha Isten segít, rövidesen írni is fogok.

Legkomolyabb terveim közé tartozik, hogy már a közeljövőben operettszínházat nyitok Szabolcs Ernő társaságában,

mert úgy érzem, hogy mi ketten tudnánk valami újat produkálni.

Bizonyára sokan vannak, akik irigyelnek engem a népszerű és a legtöbb százast elérő színpadi szerzőt, de csak nagyon kevesen tudják, hogy a *nagysikerű darabjaimat pénzsűke miatt kénytelen voltam mindig fix összegekért elkötyvetélni*. A kiadóim tudták, hogyha az előleget megtagadják tőlem, örök áron odaadom a darabomat potom pénzért és ezért mindig megtagadták az előleget. „A pillangó főhadnagy”-gyal például milliókat keresett a kiadó, amit

tőlem ezer koronáért vásárolt meg. Ugyanígy jártam az „Aranymadár”-ral is. Az első darab, amellyel kerestem, „Az utolsó Verebély-lány” volt, de csak azért, mert dr. *Marton Sándor* a legjobb akaratúan viselkedett velem szemben és nem fogadta el tőlem az eddig mindig elkövetett áldozatot. Egyetlen szerencsém volt, hogy mindig nagyon sokat tudtam dolgozni. Egyszer egy körüti kávéházban szimultán kupléírást rendeztem. Magam köré ültetem *Sziklai Józsefet, Boross Gézát, Dénes Oszkárt, Radó Sándort, Simail és Iványit* és egy félóra alatt hat különböző zsánerű kuplét diktáltam nekik, felváltva mindegyiknek egy-egy sort. Mind a hat sikerült és valamennyit énekeltek a különböző kabaré-színpadokon.

Egy örömem van az életben. Ez közeledő házasságom hősnője: Szokolay Ölyi.

Különösen azért jelent ez számomra boldogságot, mert a színházak világában nem nézik jó szemmel a művészemberek zavartalan szerelmét. Mi ketten pedig vagyunk olyan cinikusak, hogy mindennek ellenére változatlanul szeretjük egymást.

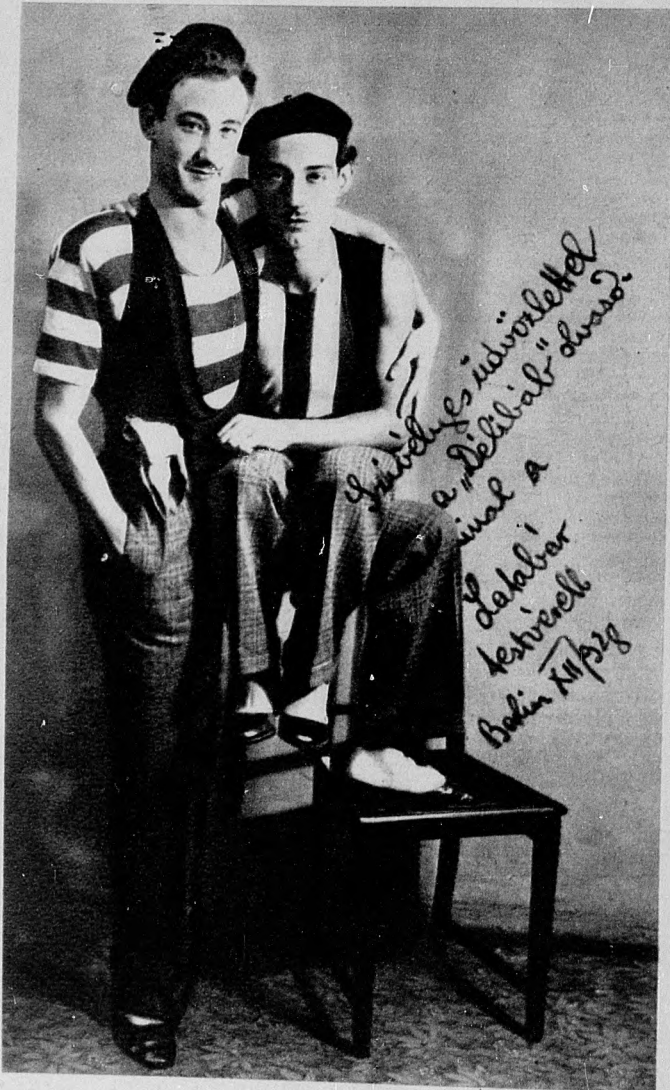
Legjobb barátom és munkatársam *Ábrahám Pál*, akit a letehetősebb és a legjobb operettszerzőnek tartok. *Emőd Tamás* társaságában most dolgozunk új operettünkön, a „Viktória”-n. Az ősszel dr. *Marton Sándor* irodájában voltam egy kis újabb előlegért és a várakozás alatt elmeséltem egy éppen ott tartózkodó fiatal újságírónak, hogy ebben a pillanatban születtem

Harmath Imre (Foto Amster)

meg az új operettem alapötlete. Hozzátettem, hogy egész mese arról jutott eszembe, hogy ugyanebben a házban lakott Paulay Erzsí, aki a sanghai olasz követnek, Cerutinak lett a felesége. Másnap már megjelent a hír, hogy Paulay Erzsí életéről írok operettet. Az olasz követség azonnal megtáviratozta ezt Sanghaiba. Sanghaiból pedig ugyanezt Rómába, ahonnan körforgalomképpen táviratilag utasították a

budapesti olasz követséget, járjanak közbe a magyar kormánynál, hogy ez a darab — amely egy előkelő állású olasz férfi feleségének a magánéletét akarja tárgyalni — ne kerüljön színre. Őszintén szólva, egy pillanatig sem gondoltam erre és az új operettünk hősnője semmiben sem hasonlít Paulay Erzsíhez. Valami újszerűt szeretnék hozni a „Viktória”-ban is, amelyet filmszerűen oldottunk meg. Remélem, ezzel nem járok úgy, mint

Ij. Latabár Árpád és Latabár Kálmán küldték ezt a fényképet a Délbáb olvasóinak — Berlinből

„Az utolsó Verebélylány”-nyal, amelyet nagyszerű háza ellenére le kellett venni a műsorról, mert Gád Franciskára szüksége volt egy másik színháznak. Ez a cserebere a magyar színházi szerzők valamennyiének a tragédiája, amely ellen hiába küzdünk.

Végül pedig büszke vagyok új felfedezésemre, Kemény Egonra, aki Bródy István társaságában írt „Kikelet ucca 3” című operettünknek a zenéjét szerezte. Főszerepeit két, békéből ittmaradt konzervatív ember, Kury Klára és Szirmai Imre fogják játszani.

Szilágyi Ödön.

A nagy adag

— Pincér! — kiáltotta el magát valamelyik nap az egyik körúti vendéglőben Dénes Oszkár — miért olyan nedves ez a tányér?
— Bocsánatot kérek nagyságos uram, de ez az a leves, amit rendelni tetszett.

Stímt

— Mondd csak fiacskám — kérde Kabos kisfiától a házitanítója:

— Megtudnád mondani, mi van minden katonának az oldalán?

— Hogyne tanító úr kérem.

— Na?

— Egy szakácsnő.

A
regén
„Ida
Szinh
Török
költő
meg
szer
kezé
melyi
dány
utols
a te
akad
ap
amely
a jel
hírd
pedig
nebb
pár
az ir
megí
zassá
tét’.

Gán
féber
gedt
emb
regén
munk
ga i
mind
miérj
keser
szám
sem
ve a
lőive
„A
bek’
prób
hogy
szolt
egyik
—
ugrik
amik
nyit
—
vá
zíné

IDA * REGÉNYE *

A dramatiszták Jókai és Mikszáth-regények után e héten Gárdonyi Géza „Ida regénye” is életre kelt a Magyar Színház színpadán Emőd Tamás és Török Rezső átdolgozásában. Az egri költő egy apróhirdetés nyomán írta meg ezt a munkáját. Gárdonyi egyszer régi ujságjai között keresgélt és kezébe akadt a Pesti Hírlap valamelyik háborús példánya. Ahogy az utolsó oldalra lévedt a tekintete, megakadt a szeme egy apróhirdetésen, amelynek „Ida” volt a jelígeje. Házassági hirdetés volt, még pedig a legmodernebb fajtából. Ez a pár sor ösztönözte az írókat arra, hogy megírja az „Ida házasságának történetét”.

Gárdonyi Géza életében sohasem engedte meg, hogy más ember dramatiszálja regényeit. Ezt a munkát mindig maga intézte el, bár minden egyes premiérje csalódást és keserűséget hozott számára, mert sohasem volt megelégedve a darab szereplőivel.

„A falusi verebek” egyik legutolsó próbáján történt, hogy Gárdonyi odaszólt a főszereplők egyikének:

— Kérem, miért ugrik át a palánkon, amikor a kapu is nyitva van?

— Mert így kell — válaszolta az illető színész idegesen.

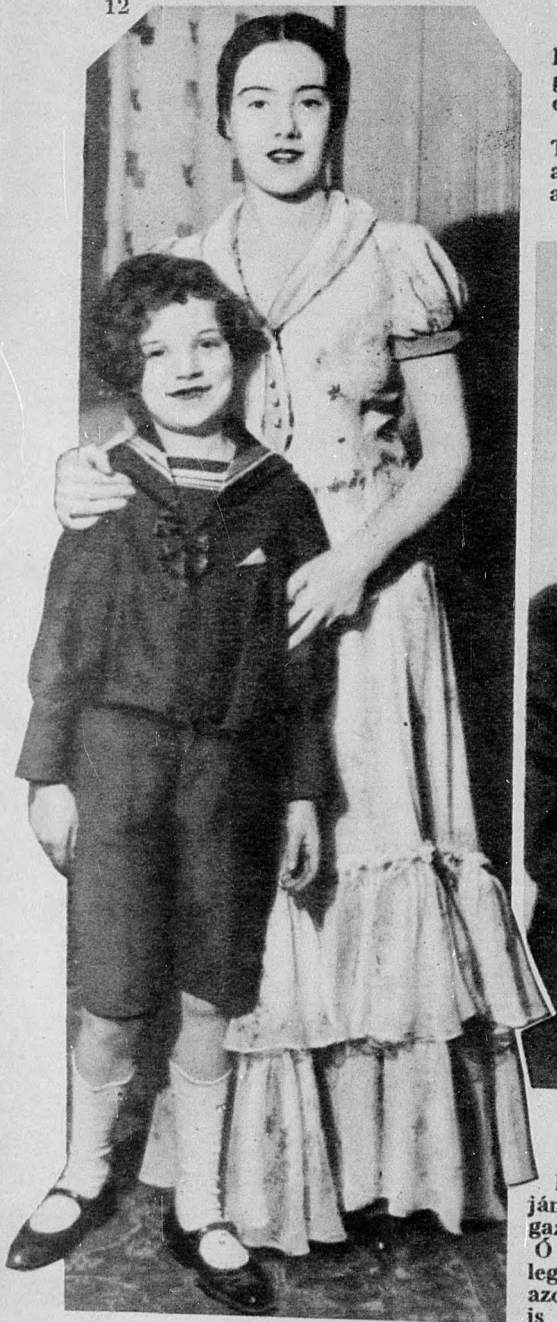
— Akkor inkább megváltoztatom az instrukciót — szólt a szerző — és becsukatom a kaput.

— Nem! Tessék csak belenyugodni, mi ezt jobban értjük.

Gárdonyi Géza haragosan távozott és minden kérés, könyörgés ellenére nem jött vissza. Ennek a párperces összetűzésnek köszönhető, hogy „A

Vágóné Margit és Gombaszögi Ella
Magyar Színház — Ida regénye (Harsányi felv.)

Gaál Franciska és Sándor Pityu
Magyar Színház — Ida regénye
(Harsányi felv.)

Rátkai Márton
Magyar Színház — Ida regénye
(Harsányi felv.)

Ki ne ismerné Gárdonyi „Idá”-jának történetét, aki Ó Péternek, egy gazdag egri borkereskedőnek a lánya. Ő uram boldogítja az emberiséget a legzamatosabb ízű bikavérékkel, ami azonban nem zárja ki azt, hogy ő maga is ne legyen nagy kedvelője portékájának s akinek terhére van a felcseperedett Ida. Ó Péter uram ezt a kérdést úgy oldja meg, hogy Idát huszonnégy óra alatt hozzáadja Balogh Sándorhoz, egy fiatal földbirtokoshoz.

je nem
b szín-

k Emőd
tájával,
rták át

Idá"-
egy
ánya.
get a
ami
maga
tóká-
sepe-
rdést
négy
rhoz,

Z. Molnár László és Gaál Franciska
Magyar Színház — Ida regénye (Harsányi felv.)

Gaál Franciska Idája üde és nap-sugaras alakítás — annak a számára, aki a művésznőt először látja a színpadon. Mi a magunk részéről szeretnénk valami újat is látni Gaál Franciska alakításaiban, aki évek hosszú sora óta mindig az „Ibolya” limonádé-ízű lányalakját hozza elénk a színpadra. A mulatóskedvű Ó Pétert Hegedüs Gyula nemes művészete keltette életre, míg Bogár könyvelő szerepében Rátkai Márton a maximumát

nyújtja annak, amit ebből a szerepből kihozni lehet. Kiss Ferenc, mint Balogh földbirtokos, hosszú idő után végre megint egyéniségéhez illő szerepet kapott. A többiek, Lázár Mária, Tóth Böske, Gombaszögi Ella, Turay Ida, Vágóné Margit, Zala Karola, Z. Molnár László, Dénes György, Körömendy János, Vándory Gusztáv, Dávid Mihály és Balassa János valamennyien tudásuk legjavát nyújtották Sz. Ó.

Gaál Franciska és Tóth Böske
Magyar Színház — Ida regénye (Harsányi felv.)

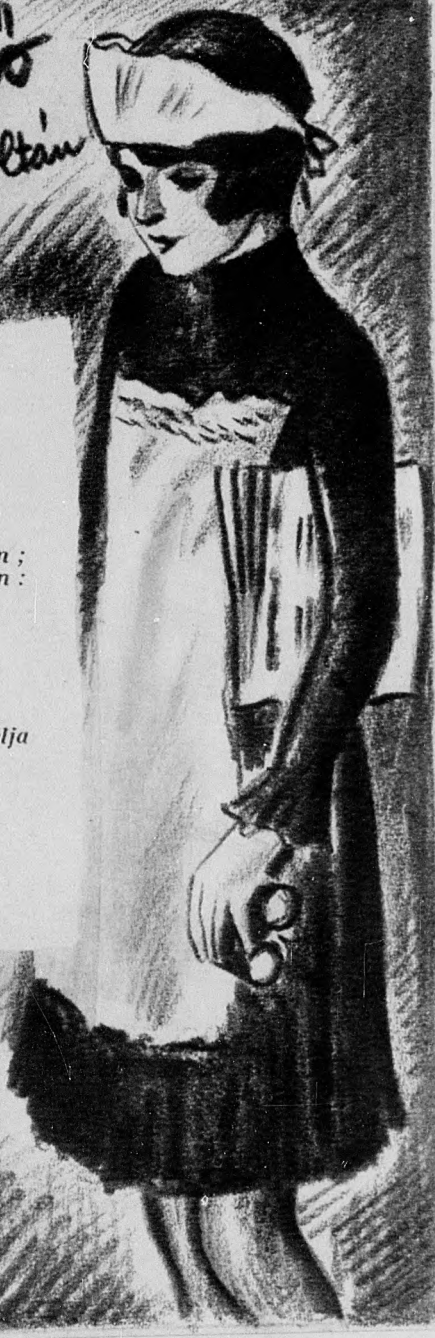
A jegykedőnő

Írta Somlyó Zoltán

Apácaszerű csendes bája :
 Patyolatfehér bőbitája,
 leng a fején.
 Keblén költöje tiszta csokra.
 Odalenn, a földszinten jobbra
 áll a helyén.
 Hölgyet és urat, néhány százal
 mohóan nyel be a bejárat,
 e nagy garat :
 Ő, mint katona, áll a poszton ;
 nem hízhat a színházi koszton :
 karsú marad.

Zsöllyék és zártszékeknek őre,
 csak néz, mihón, mindig előre,
 jönnek-e még? . . .
 És várja, várja, egyre várja,
 hogy egy szmokingban megtalálja
 a herceget . . .

Bejönja a remény hírnárja.
 Mosolyogva látesővét kínálja.
 Csak néz . . . csak néz . . .
 Nem látszik arcán ezer gondja,
 míg jegyet tépeget naponta . . .
 Ő is színész! . . .

A háromszögletű kalap

Az Operaház új balettje örvendetes módon gyarapítja a színház repertoárját. Tehetséges munka, tehetséges előadás.

Balettnél a szöveg (rendszerint szövegírók hibájából) el szokott sikkadni. „A háromszögletű kalap”-nál is megésik ez a hiba. Azt hisszük, arról van benne szó, hogy a szép molnárnét

az öreg kormányzó szerelemmel ostromolja, de aztán póruljár. Ez a balett még nem jutott el odáig, hogy lelki elemeket fejezzen ki: a zene egészen egyszerű, primitív balettmotívumok megfestését szolgálja csak.

Ezt a feladatot azonban jól megoldja Manuel de Falla zenéje. Falla a modern spanyol zeneszerzők gárdájához tartozik, zenei mentalitása körülbelül a Stravinskyéval egyezik. De mintha Stravinsky tehetségesebb volna.

Nem az „Oedipus Rex”-ben, hanem a „Petruská”-ban. Falla zenei eszközei is hasonlítanak orosz kollégájához. Mindketten sokat dolgoznak folklorisztikus elemekkel. Falla természetesen a spanyol zene színeit keveri palettáján, amely ahhoz képest, hogy spanyol és modern szerzőről van szó, meglepően fakó. Hangszerelése nem meleg és nem csillogó: inkább pregnáns. A romantikának nyoma sincs partitúrájában: inkább viccel, groteszk, ironizál. Beethoven ötödik szimfóniájának felhasználása a legvaskosabb zenei él — és nem is egészen indokolt. Egyébként motívumokkal dolgozik. Ugynevezett tánc-zenét alig ad: az egész balett zene egy szimfónikus költeménynek is beillik.

Raksányi Júlia és Kőszegi Ferenc
Operaház — A háromszögletű kalap. (Harsányi felv.)

Haar Eszter és Gyulai Dezső
Operaház — A háromszögletű kalap (Harsányi felv.)

ph

astro-
palett
lelki
észen
imok

meg-
Falla
árdá-
ze-
kö-
vins-
De
nsky
olna.
lipus
nem
ban.
közéi
rosz
ind-
goz-
ikus
ter-
spa-
t ke-
in,
est,
mo-
van
en
elése
nem
abb
nan-
na
ájá-
ecel,
zál.
dik
fel-
leg-
élc
zen
b-
ok-
gy-
nét
ba-
im-
ny-

Vágó Dorottya
Operaház — A háromszögletű kalap
(Harsányi felv.)

Ritmikája azonban van, az biztos és a tánc szempontjából ez a fontos.

Ezúttal új táncos és balettmester mutatkozott be *Gaubier* Albert személyében. *Gaubier* rutinos és tehetséges táncos: kitűnő lábtechnikája, eleven temperamentuma van. Ilyenfajta táncossal a budapesti Opera nem rendelkezett mostanában; külföldön azonban annál több található a *Gaubier* színvonalán, sőt sokkal feljebb is.

Annál jobb azonban az a munka, amelyet az egész balett koreografiájának elgondolása és betanítása körül végzett. A balettkar kitűnően dolgozik s ha az együttes mozgás néha egy-egy árnyalattal jobb is lehetne, azért az egész teljesítmény jóval átlagon felüli. Nincsenek sablonos csoportosulások és perdülések; még a spanyol táncok veszélyes ütemeit is sikerült néhány eredeti ötlettel áthidalni. Egy pár humoros, groteszk mozdulat ege-

szen jól hatott. Különösen sikerült a kormányzót kísérő fegyveresek csoportja. Humor van az egész együttesben!

A többi magánszereplő közül elsősorban *Misley* Annát kell megemlíteni, aki feltűnően szép színpadi jelenség és legalább olyan tehetségesen mozog, mint *Gaubier*. A legnagyobb szenzáció azonban egy fiatal táncos kiugrása: *Harangozó* Gyula, a kormányzó szerepében olyan kvalitásokat árult el, hogy bizonyára rövidesen — külföldre fog kerülni. *Raksányi* Julia is észrevétette magát egy leány szerepében.

A színpad megint feltűnően szép. Ifj. *Oláh* Gusztáv tervezte, kitűnő stílusérzékkel. Színben, formában igen jól illik a kosztümökhöz és a mozgásokhoz. A világítási effektusok is fokozták a szép színpadi kép hatását.

A zenekart *Failoni* vezényli.

— thó.

Harangozó Gyula
Operaház — A háromszögletű kalap
(Harsányi felv.)

„Nem sédekerem márt!” mondja Beregi Oszkár

Bécs, december.

Minden este a „Die Komoedie”-ben játszik Beregi Oszkár. A „Zinzen” című Shaw-darabban. Egész nap filmezik ezenkívül. Este, ahogy beüzentem hozzá, hogy jelen vagyok — rohant ki az öltözőből és szorongatta a kezemet:

— Szervusz, angyalom... nem kellett volna várakoznod... csak gyere hozzám és törd be az ajtókat is... Mikor akarsz velem sokat beszélni? Ma egész éjjel dolgozom. Innen a színházból megyek éjjeli filmfelvételekre... az el-tart hajnalig, reggelig... de gyere fel hozzám holnap délelőtt. Majd beszélgetünk.

Másnap délelőtt a Margareten-strasse 82. számú ház második emeletén. Itt lakik Beregi Oszkár családjával. Beregi maga nyitja ki az ajtót. Cowboynak van öltözve. Most jött meg a filmfelvételtől. Rohanás a szalónba.

— Édeset, erőset iszunk?

— Erőset.

— Kicsi a pohár... majd kettőt iszunk egyszerre és az *egy nagy* pohárnak fog számítani. Igaz?

Majdnem fehér a feje. Künn esik a hó. Bécs is egészen fehér. És kezdődik a beszélgetés.

Arról érdeklődöm, hogyan él. Mit csinál. Egyszerűen beszél:

— Játszom ezt a Shaw-darabot. Majdnem mindenütt megbukott. Itt sikere van. Láttad. Tegnap este is zsúfolt ház előtt játszottunk.

Ezután jön a „Kalkutta, május 5” című egzotikus darab. Ebben az indiai

Beregi Oszkár

alkirályt játszom. Érdekes, irodalmi feladat és bár a színház magántöke kezében van, nem félünk! Az igazgató fiatalember és — merész. Felelősége különben *Strehl álnév* alatt játszik. Igazi neve *Sternberg* grófnő — a nagyanyja Goethével volt jóbarátságban.

— Ezenkívül ?

— Csernovitzban kellett volna játszanom. De nem mehettem. Mert *Georg Kaiser* Bécsbe jön ezen a héten és a tiszteletére eljárszunk az „Oktober Tag” című darabját. Ezen a díszelőadáson nekem jelen kellennem...

*

Egyszerűen, szárazon beszéli mind ezeket. Érzem, hogy nem nagyon izgatott a kérdésektől. Valami mást vár. Valami másról szeretne sokat beszélni. Hirtelen, minden átmenet nélkül kérdezem :

— Mikor jön — haza ? ...

Meghökken. Lehajtja a fejét. Ugy suttogja maga elé :

— Amikor ... haza ... hívnek ...

Sokáig nem szól egy szót sem. Azután megint lassan kezdi :

— Mert egyszer már ott voltam Pesten. És akkor is — *hívtak!* Egyszer, amikor *Reinhardt*-nál játszottam Berlinben, *Tóth Imre* elküldte hozzám *Csathó Kálmán*-t. És remélem, emlékszik még *Csathó Kálmán* arra, hogy szószerint a következőket mondta nekem: „*Az üzeni Tóth Imre, hogy neked kötelességed a Nemzeti Színházban játszani, akkor is, ha a Nemzeti nem tud annyit fizetni, mint Berlin — mert magyar vagy.*”

Magyar voltam és otthagytam *Reinhardt*-t és *feleannyi fizetésért* — teljesíttem a kötelességemet ...

Mert érzem, hogy magyarul kell játszani most is! És el kell mennem a Felvidékre. Erdélybe, ha magyarul akarok játszani! Miért? Menem kell. Hiába vagyok egyike a *legjobb* beszélő német színészeknek — *kiélni* magamat csak magyarul tudom! Ugy vagyok, mint *Antheus*, aki Herkulesseel vívott harcában mindig anyjához, a Földhöz fordult erőért és segítségért.

*

Hát miért nem játszhatik *Beregi Oszkár* — otthon? Erélyesen legyint:

— Én nem védekezem már! Én nem ismerem vádat ellenem. Én csak

érezem és tudom, hogy sohasem volt ok, olyan ok, amely miatt nekem védekezni kellene. Azok, akik „vádolnak”, tegyék a szívükre a kezüket és lássák be, ismerjék el, hogy nincs igazuk velem szemben ...

Mégis, hogy hogyan mehetnék haza? Többször volt már arról szó! Biztattak, bátorítottak — nemet mondtam. Most is azt mondom. Várom. *Én megígértem valakinek hogy miattam sohasem fog túlszolgálatot teljesíteni egy deklatív sem és miattam sohasem lesz permanens szolgálatban egyetlen lovasrendőr sem a pesti utcán.*

Miattam egyetlen ember sem fogja elrontani az estjét Pesten, hogy — „ma nem tudok itthon vacsorázni, mert — tüntetni kell a Beregi ellen!” Én várok. Én bízom benne, hogy be fogják látni — nem érdemlem meg, hogy itt jó pénzért, sikerek között vágyakozzam egyetlen magyar hang után és egyetlen fél magyar taps után és egyetlen magyar közönség szív után...

*

Nagyon meleg a hangja. És nagyon fátyolos a szeme. És beszél tovább: — Mert *kell* nekem Pest. Itt van ez a nyolclámpás rádió. Estenként cigányzene mellett mulatunk azért! Színház után „muzsikálnak”. Itt van Budapest, elhozza ide a rádió és én — ird meg, kérlek — nagyon-nagyon köszönöm a pesti cigányoknak, hogy a német előadás után idehozzák nekem Budapestet ... egy szép magyar nőtéval ...

*

Bejön a lánya, *Beregi Lea*. *Pataky Kálmán*, a *Staatsoper* jeles magyar tenoristája is itt van. Egy-két gramofónlemez hallgatunk végig. *Pataky Kálmán* lemezeit. *Beregi* nagyon büszke — *Pataky Kálmán*-ra.

— Látod, ez a magyar fiatalember, ez a pesti legény mit tud!!

Beregi láthatóan összetörte a téma. Nem tud lelki rázkódtatás nélkül Pestről beszélni. Hirtelen másra tereli a szót.

Gyorsan szalad az idő. *Beregi*nek újra rohannia kell filmezni. Búcsúzásnál:

— Tehát ?

— Majd valami történni fog. Várom! Én bízom benne, hogy egyszer ... na, ne beszéljünk ... Várjunk ...

És szalad dolgozni németül ...

Nagy István.

Hangverseny-típusok 1929-ben

A nagyvilág minden embere két típusba osztható. A tipikus és a típuson kívül állók csoportjára.

Biztos, hogy az uccaseprők uniformis nélkül is messziről megismerik egy emberben az uccaseprő-típust. És van kereskedő-típus, orvos-, mérnök- és színésztípus.

Valaki azt írta valahol, hogy minden ember megjátssza a maga foglalkozását. A pap papot alakít az életben, az író írot és a kubikos kubikost.

A közönség például megjátssza a közönséget. A közönségnek tipikus viselkedési módjai vannak. Ha valaki egy színházépületben tartózkodik, egész másképp viselkedik ott, mint közönség és másképp mint közhivatnok (például jegyszedő).

De ez még semmi. Más a karzati és más a földszinti viselkedés, sőt más a drámai és más a vígjátéki közönség-viselkedés.

Amíg tehát a színpadon kialakul a naturalista és expresszionista stílus, az apaszínész és naiva stílus, addig a közönség is kitermeli magából a különböző típusokat.

A színház és mozi ma már igen demokratikus intézmények. Sokfajta ember tartozik hozzájuk, nehéz lenne minden típust felsorolni. De itt van, mint szűz terület a *hangverseny!*

A közönségnek az a (nagy) része, amelyik csak színházba és moziba jár, nem is tudja, milyen nagy a vad hangversenylátogatók törzse. Azt hiszi, a hangversenyközönség valami különös szekta-féle, mint például — a bélyegyűjtőké.

Pedig a muzsika mezőin majdnem ugyanakkora nyáj legelész, mint a színházéin. Csak másfajta. De a típusok itt is élenken elkülönülnek egymástól.

1.

A *partitura-görl*. Tizennégytől huszon...-ig. Vagy zeneakadémiára jár, vagy úgy tesz, mintha odajárna. Direkt visz magával egy szomszédot, akinek

úgy előadás, mint szünet közben hangosan odamondhassa ezeket a dolgokat: Moduláció, szűkített szeptimpasszázs-technika, szekko-recsitativo.

Legfontosabb keléke a partitúra: innen nyerte elnevezését. A

leányka ugyanis visz magával egy lehetőleg nagyterjedelmű kottát és előadás közben mereven nézi. Ha sötét a terem, zseblámpával nézi. De nézi. És hangosan lapoz, hogy odafigyeljen minpenki. Boldog, ha lepisszegik. Kompromittálja azokat, akik komolyan szeretnének kottát olvasni.

Tudniillik ő talán nem is tud.

2.

A *zenedémon*. Démon tudvalevőleg sokféle van, kezdve a kávéházi démontól és végezve a karzati dajmonig. A zenedémon a legelőkelőbbek közé tartozik. Legestélyibb estélyi ruhát ölt, Dohnányihoz feketét, Jack Smithhez pirosat. Parfümjeit szintén az

előadandó programhoz választja, partnereit szintén. Csak az első háromsorba ül és andante-részek alatt le-süti szemeit. Prestó-részeknél hullámozik a keble. Szünet alatt nem megy a büfébe, mert ott tolonganak, hanem a parketten cerclét tart. Ráadást nem vár meg, mert ő befelé lelkesedik. Ő egy szív-nő.

3.

A *kövérl hölgy*. A kövérek világszövetsége minden hangversenyre elküldi delegáltját egy középkorú nő szemé-

lyében, aki úgy ül, hogy a hátamögött tiz sor nem lát a hátától, mellette jobbra és balra az egész sor szorong

a dereka miatt és előtte tiz sor nem hall jól a szuszogásától. A kövér hölgy nem azért szuszog, mert asztmás, hanem l'art pour l'art. Átszuszogja a pianissimókat. Forték alatt pihen. Rendszerint magasra tornyosított kontyot hord, amely folyton himbálózik. Volt már rá eset, hogy egy ilyen kövér konty kihozta a taktusból a művészt.

4.

A *jampec*. Szmoking, balcsuklón aranylánc. Zenei előképzettsége annyi,

hogy a Ramonát hallotta egyszer gramofonon. Előadás alatt igyekszik valakivel kokettálni, ami majd mindig sikerül is neki, mert hol van ma az az erényrekorderdő, aki egy szmokingnak elment tudna állni? Előadás után elme egy dunaparti bárba és kijelenti, hogy a Rachmaninoff egy hochstapler.

5.

A *férj*. Ez a típus önállóan nem szerepel. Ez csak kíséri a feleségét. Reprerentál. A gallérja és lakkecipője

úgy szorítja, hogy néha nem is tudja: a lábán vagy a nyakán szorosabb-e neki. Rendszerint hasa van, azon célból, hogy kényelmesebben összefonhassa rajta a kezét. Szemeit előszeretettel lecsukja, mint egy igazi zenei gourmand. És alszik. Megjegyzendő, jól trenirozott férjek ma már nem hordyognak hangversenyen.

6.

A *tanár*. Cvikkert hord, szakállat

vagy legalább is bajuszt és hamus a mellénye. Háttul ül, de ért a zenéhez. Néha dúdolja a melódiát, de önkénytelenül. Székto logató szomszédaira gyilkos pillantásokat lövell és képes a tanterületi főigazgatót is lepisszegni, ha krárog. Ha szám végén valaki hangosan „brávót” kiált, az vagy egy tanár vagy egy Róbert bácsi.

7.

Általános megjegyzések. Helybeli művész hangversenye nem számít. Ott az összes eddigi típusok átalakulnak. A rokonok elnyomják a nemrokonokat és a terem olyan, mint egy családi zsúr.

Világnagyságnál annál elegánsabb a publikum, minél technikásabb a művész. Vagyis az elegancia nem az előadó igazi zenei értékéhez, hanem technikájának csiszoltságához igazodik.

Férfi-szólístának mindig nagyobb sikere van, mint nőnek. Azért, mert a hivatalos műsor végén a hölgyközönség ősi szokáshoz híven a pódium köré tódul és addig tombol, míg ki nem szorít a művészből pár ráadást.

Kamarazeneestéken általában jobbak a viszonyok. Ez mégis meghittebb dolog és a be nem avatottak részére elbírhatalatlanul unalmas.

A legnagyobb pódium-rohamot *Hubermann szokta* aratni, akinek csúnysága, gnóm-figurája iszonyúan izgatja a gyöngébb-nemű publikumot.

A dirigensek közül *Furtwängler* a sztár: karcsú és magas. (Hogy jól is dirigál, az nem ide tartozik.)

Az énekes kedvenc: *Fleta*. Az Ay-ay-ay-nál az összes női szívek megrepedtek.

A legünnepeltebb zongorista: *Lhevinne József*. Micsoda balkéztechnika!

A legfőzősebb kórus: a *doni kozák*. Uniformisok, katonás fellépés és Ej uhjнем.

Végül a legtöbb szendvics *Waldbauer—Kerpelyéknél* fogy. Mert két szünetet tartanak. *Szánthó Dénes*.

akállat

ni, ha
han-
egy

i mű-
ott az
k. A
nokat
aládi

abb a
mű-
z elő-
anem
gazo-

yobb
mert
ölgy-
idium
ig ki
dást.
job-
tebb
szére

Hu-
nya-
gatja

er a
ól is

Ay-
neg-

Lhe-
ika!
szák.
Ej

ald-
két
nes!

Mary Parker filmszínésznő

Miből lesz a Cserebogár?

— Mióta csak az eszemet tudom, mindig színésznő akartam lenni — mondja Biller Irén — és ma amikor má tudom, hogy mit jelent a színés: szó, ugyanúgy érzek, mint gyermekkoromban. Ha ötvenszer is újra születnék, akkor sem lennék más, mint a színpad, a színészel örök szerelmese.

Haléves koromban bátyáimmal és Margit nővéremmel együtt szintársulatot alakítottunk és az ebédlőnk diványát színpadnak neveztük ki. Bátyáim megelőzték a Revellerseket, mert énekszámaimat zűmmögésükkel kísérték. Partnerem Margit nővérem volt, akivel a duettünk után vad kánkánt táncoltunk a divány tetején.

Ez a divány volt aztán az oka annak, hogy be kellett fejeznünk színjátszásunkat. Addig ugráltunk azon a szerencsétlen jószágon, amíg egy szép napon végre beszakadt alattunk. Szegény jó anyám azonnal meghozta a betilító végzést egy-egy erőteljes nyakleves kíséretében.

Azután jöttek az iskolai évek, ahol bár sohasem tanultam, mégis szerettek a tanárnőim, mert mindig víg és kedvesen pajkos voltam. A negyedik polgári elvégzése után tanárnőim elhívták édes-

Vad kánkánt táncoltunk a divány tetején

anyámat és azt mordták neki, hogy belőlem csak színésznő lehet, mert erre predestinál az egyéniségem. Senki sem volt boldogabb nálam, amikor meghallottam tanárnőim véleményét. Ennek ellenére mégis a kereskedelmibe kerültem, mert még túl fiatal voltam a színészkolához.

Miután megtanultam perfektül gép- és gyorsírni — hiszen ugye ez a primadonna legfontosabb kelleke, — végre teljesedett az álmom és beíratkoztam a színészegyesületi iskolába. Ez volt életem legszebb két esztendeje. Tele ambícióval és vágygal.

A Vígsházba jártam statisztálni és — most már elárulhatom — halálisan szerelmes voltam Hegedűs Gyulába. Naponként írtam hozzá szerelmes leveleket — amelyeket sohasem küldöttem el. Amikor bevégeztem a színiiskoláimat, olyan csomag gyűlt össze belőlük, hogy bátran ki lehetett volna velük tapétázni a Vígsház valamennyi falát.

Minden vágyam az volt, hogy operatőrnő legyek és nem kis szomorúsággal fogadtam el első szerződésemet, amely Kassára szállított operettszínésznőnek. Annál nagyobb hálával gondolok most vissza a vidéken eltöltött esztendőkre. Mindent amit elértem csak Faragó Ödön kassai direktornak — későbbi férjemnek — köszönhetek, aki tanított és azzá nevelt, ami most vagyok.

Egy év után új szerepet osztott rám az élet. Férjhez mentem Faragó Ödönhöz. Kassát követte Pozsony, Brassó és nincs Erdélyben olyan város, amelyben ne játszottam volna. Pesti ember el sem tudja képzelni, hogy milyen erős vidéken a primadonnakultusz. Pozsonyban egyszer a konkurrens primadonna udvarlói és hódolói kibérelték az első sorokat és amikor kiléptem a színpadra, valamennyien ujságot vettek elő és olvasni kezdtek. Kimondhatatlanul dühös lettem. A rivaldáig rohantam és rájuk szóltam, hogyha olvasni akarnak, menjenek haza. Sem azelőtt sem azóta olyan nagy lapsot nem kaptam, mint akkor.

Eg
bálta
Dezs
ben o
rezn
egyik
jött e
hogy
és v
pesti
den
jelébr
lyan
met é
érezte
jeleln
tam
lebő
repet
herceg
mélye
azóta
mint
vel v
A
csétele
pesti
újából
szerep
és ez
jutás
rekor
mind
lépten
„Hár
jutott.
Ren
Irén
dönth

A ri

Egy nap Lehár „Pacsirtá”-ját próbáltam, amikor boldogult Tapolczai Dezső hosszú sürgőnyt küldött, amelyben arra kért, hogy játsszam el a Faludi rezsimhez tartozó Városi Színházban az egyik operett főszerepét. Olyan gyorsan jött ez a meghívás, olyan váratlanul ért, hogy nem mertem magam elhatározni és visszautastítottam a szerződötletést. A pesti színpad iránt érzett vágy — minden vidéki színházi álma — azonban felébredt bennem és attól kezdve komolyan figyelni kezdtem magamat, sikereimet és a közönség szeretetét. Végre úgy éreztem, hogy esélyem mégis meg fogok felelni a pesti közönségnek és elfogadtam az akkor már állami kezelésben levő Városi Színház ajánlatát. Két szerepet játszottam itt el. A „Reichstadti herceg”-et és a „Mátyás király”-t. Személyes sikerem volt — hiszen talán azóta sem kaptam olyan jó kritikákat, mint akkor, — de én mégis keserű szívvel visszautastítottam Kassára.

A sorsom azonban meg volt már pecsételve. Meg volt írva, hogy mégis csak pesti primadonna leszek. Nemsokára újból Tapolcai Dezső hívott meg vendégszereplésre a Fővárosi Operettszínházba és ez végképp eldöntötte további pályafutásomat. Felállítottam a színjátszás rekordját, mert két szezonon keresztül minden megszaktítás nélkül kétszázszor léptem fel egyhuzamban, amiből csak a „Három grácia”-ra háromszáz előadás jutott.

Remélem — fejezi be szavait Biller Irén — a „Párisi divat”-ban megdönthetem ezt a rekordot is.

A rivaldáig rohantam és rájuk szóltam

Menyasszonyi ruháját

is egyedül varrhatja az a menyasszony, aki a Párisi Divat című divatlapot állandóan olvassa és annak elsőrendű szabásmintáit igénybe veszi. Ötezer szabónő veszi állandóan ezt a lapot. Páris legelőkelőbb modellrajzolóival szerződést kötöttünk Hatszáz csodaszép párisi modellt és szebbnél szebb kézimunkát stb. foglal magában egy negyedévfolyamnak a tartalma.

Feláron küldjük Önnek a Párisi Divatot egy héttel a megjelenés után (tisztá visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig $\frac{1}{4}$ évre 4 pengő 40 fillér helyett 2 pengő 20 fillérért. Kérjen egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány u. 12

Anyja és fia

A Kamaraszínház nagysikerű újdonságában, a „Kis Etyolf”-ban játssza a főszerepet Lázár Gida, ez a tizenkét éves — „színművész”.

A premiért követő napon a lapok kritikussai egyértelműleg állapították meg, hogy

Lázár Gida, mint kis Etyolf
(Harsányi felv.)

A színházi öltözőben kerestük föl. (Lázár Gida „rangjára” jellemző, hogy „külön” öltözik.) Felvonásköz volt. Lázár Gida az öltözőben ült és öltöz-

teője társaságában várta — a mamáját. (Tíz év múlva valószínűleg másvalakit vár.) A mama ugyanis a leg-hálásabb publikum, mindig megnézi a fiát, amikor játszik. Mi is meg akartuk várni a mama megérkezését, úgy gondoltuk, hogy akkor mégis csak könnyebben fog menni az intervjú. Amikor azonban a kis Lázár Gida megtudta, hogy miről van szó — intervjúról, — rögtön kijelentette, hogy emiatt igazán fölösleges a mamára várakozni.

Saljapin megirigyelhetné azt a nagy rutint, ahogy Lázár Gida — kérésünkre — elmondta a következőket.

— Kétéves koromban játszottam először filmen. Néhai Gere Zsiga filmjében, „A könnyek országá”-ban. Ötéves koromban felleptem a Renaissance Színházban a „Gyöngédség”-ben. Egy kislányt játszottam. Ugyancsak a Renaissance Színházban játszottam *Herceg Ferenc* „Babahujá”-ban (pontosan így mondta, mint egy nagy), majd ugyancsak ebben a színházban játszottam a „Végállomás”-ban egy kalauzfiú szerepet. Játsoztam aztán a Belvárosi Színházban *Márkus Emiliával* (nem mondta, hogy nénivel), a „Tied a szívem”-ben, aztán a Vig-színházban is felleptem a „Zenélő órá”-ban.

Nyolcéves koromban (pont így mondja, mint amikor a nagy színészek remiscenciákat diktálnak) *Bolváry Géza* kivitt Münchenbe, ahol az Emelka-filmgyárnál hat hónapig filméztem. Egy kis megszakítással megint visszamentem Münchenbe, ahol újból két hónapig filméztem.

— Mennyit keresett? — kérdeztük. (Ha már a kis Lázár Gida ilyen éretten „adja” az intervjút, nem hagyhatjuk ki a legszámottevőbb kérdést.)

— Tizenöt dollárt. (Tehát a kis praktikus dollárban számol.)

— És mik a „tervei”? — folytattuk most már ezek után tényleg úgy, mintha legalább is *Fletával* állanánk szemben.

A válasz meglepő.

— Nem leszek színész. Most gimnáziumba járok. Vagy katonatiszt, vagy mérnök leszek.

Most megérkezett a mama, aki nem más, mint — *Batizfalvy* Elza. A vidék egyik dédelgetett primadonnája, aki Pesten is egyike volt a legnépszerűbbeknek. Ő volt a legszebb, a legbájosabb „Iluska”. Akkor hagyta ott a színpadot — férjhez ment. — amikor még igazán sok siker várhatta volna a világot jelentő deszkákon.

Most a színész mamáját interjúváltuk meg a — fiáról.

— Határtalan boldogság az nekem, ha a fiamat a színpadon látom. Mintha az én művészi pályám folytatását lát-nám benne. Óh, én igazán nem mon-dom, hogy ne legyen színész. Sőt éppen azt szeretném, ha az lenne.

— De a kis Gida civilpályára akar menni — mondtuk.

— Mit tudja ő, hogy mi akar lenni. Majd meglátjuk. Hiszen ha valóban színésznek született, akkor úgysem lehet más belőle, csak az, pár év múlva már úgyis elementáris erővel fog benne

jelentkezni a művészi pálya iránt való vágy — mondom, ha valóban annak született. Én nagyon szeretném, ha az lenne!

Lázár Gida, aki olyan pompásan játssza a kis „Eyolfot” s aki már tíz éve „működik” színpadon és filmen, már nem lehet színész, mert hiszen máris „színész”, aminthogy a közön-ség és a kritika ezt megállapította.

Amerikai történet

Ezt az eredeti amerikai viccet Király Ernő mesélte el nekünk:

Két férfi beszélget a Brodway-n. — Hogy megy Smith barátunk-nak? — kérdi az egyik.

— Nem hallottad, a mult héten üzletet nyitott.

— Remek és sikerült neki?

— Nem, a rendőr arra ment és megfogta.

Páris leghíresebb kocijában — a leghíresebb regényíróval

Párizsban nagyon sok az autó. Ez nem újság. Rengeteg a „Voisin“-gyártmány is. (Nagyon előkelő és elegáns kocsia a „Voisin“.) Van azonban Párizsban egy nagyon híres „Voisin“-ja. Csukott. Hatuléses. Igen híres kocsia. Sőt. Hirhedt.

Maurice Dekobra hatuléses „Voisin“-je.

Dekobra roppant híres regényíró. Roppant híres Don Juan. Roppant népszerű.

A kocsija híresebb és — népszerűbb. Mert ez a kocsia egyszer — összetört.

*

Gyönyörű téli éjszaka Párizsban. Szilveszter-éjszaka. A Champs Elysées-n ragyogó élet! Suhannak az előkelő kocsik. A gazdag kocsik. A szerelmes kocsik. Ott suhan egy elegáns, karsú „Voisin“ is. Könnyedén, zajtalanul szalad, ablakai lefüggönyözve... Olyan szép ez a Párizs... ez az éjszaka egy csukott kocsiban a Champs Elysées-n!

— Egyszerre — rettenetes — iromba taxi zörög elő az egyik mellékútcából. Egyenesen neki a luxusautónak. Bum! Jaj! Az elegáns „Voisin“! Begörcsöl az oldala, darabokra törik a hűtő... Oldalrafordul... sikoltozás... rendőr... tömeg... a taxisofőr káromkodik... a luxuskocsiból kivánszorog egy vérző homlokú úriember... semmi különös úgye...!?

Csak!

A gentleman — nem egészen volt felöltözve.

Azután kivánszorogott egy vérző arcú hölgy.

A vérző homlokú úr — Maurice Dekobra volt...

A hölgy...

No, nem szabad! Semmi közünk

hozzá! Párizs mulatott. Csak erről beszéltek és Dekobra „Voisin“-ja egyszerre — híres kocsia lett...

Egyik este azt mondja nekem Dekobra:

— Most elmegyünk táncolni. Már rendbehozták a kocsimat. Itt áll a kapu előtt...

— Az a „híres“ kocsia?

— Az — na ne nevéssen! Ugyanaz!

*

Nos. Itt a kocsia. A szerelmes „Voisin“! A híres „Voisin“! Ez a szemtelen, gonosz, furcsa autó. Ez az izés autó. Ez a kizárólag „főzésre“ használt kocsia. Mert aki ebbe beleül, az mind szerelmes lesz a híres tulajdonosba.

Úgy is mint regényíróba és úgy is mint — férriba...

Dekobra nevet.

Én is nevetek.

Azután kezdődik a vallatás.

*

Én (kacsintok Dekobrára): Ez az?

Dekobra (visszakacsint): Csakis!

Én (érdeklődve): Olyan a belseje, mint a többi kocsia!

Dekobra (megsértődve): No, nem egészen...

Én: Szabad talán érdeklődnöm?

Dekobra (egy rejtett rekeszt nyit ki): Voila...

Én (meglepődően): No... no...

Dekobra (büszkén): könyvek...

Én: Van olyan is?

Dekobra: Képzelteti. Itt ül a drága. Kihúszom a fiókot és meglepem legújabb regényeim dedikált kiadásával. Jó tip?

Én (irigykedve): Remek. És az a másik fiók?

Dekobra: Parfümök. Különböző illatok...

Én: És az a kis skatulya?

Dekobra: Púder. Különböző színek természetesen.

Én (pukkadok): Mi van még?

Dekobra: Cukor. Milyent szeret?

Én (fojaimat csikorgatva): Ezenkívül?

*

Dekobra: Konyak. Henessey. És „Cointreau...” Szereti az édeset?

Én (leesik az állam): Na jó... így könnyű sikereket aratni.

Dekobra (egyszerűen): Megcselekszem elég gyakran...

Én: És mindnél sikerül?

Dekobra (legyint): Először a cukor... azután a konyak... akkor a cigaretta... tessék... ezt a fiókot még nem látta... azután jövök én... és a könyv... Amikor azt mondja, hogy: „Úgy vártam, úgy vágyakoztam maga után, hogy direkt félretettem a maga kedvéért ezt a könyvet...” — akkor már győztem. Akkor már én vagyok az erősebb. A parfümnél már megesküszünk, hogy soha nem hagyjuk el egymást és hát olyan édes a *chéri*.

Én: Melyik az a *chéri*?

Dekobra: Mind! Valamennyit egyszerűen „*chéri*”-nek szólítom.

Én: Nagyon egyszerű. Valóban!

Dekobra: És kényelmes. És biztos. Nem tévesztem össze a neveket. Egyszer Odettet *Germaine*-nek szólítottam. (Hát meg lehet jegyezni minden nevet?) Odette sírt és ki akart ugrani a kocsiból. Azóta nem mondok nevet. Csak egyszerűen — „*chéri*”. Sirás, kiugrás, meglepetés — kizárva.

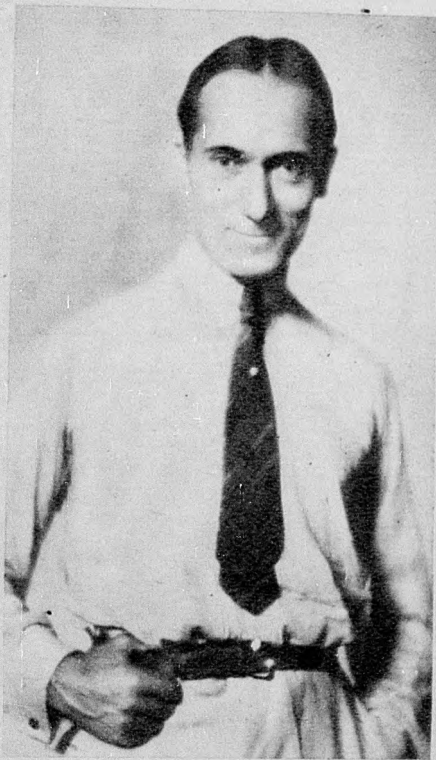
Én (nézem a „Tuileriák” szobrait).

Dekobra (rágyújt egy Abdullah-ra).

Párizs olyan szép így este. És kiérünk a *Palace de la Concorde*-ra.

*

Lelepleztem ezt a hírhedt kocsit! Csak azért is. És ahogy befordultunk a Champs Elysées-re szelíden belenyugodtam, hogy hát bizony ez a világ sora! A modern *Casanova* nem vár-bástya alatt pengeti a lantot a hercegisasszony ablakába — hanem parfümöt és saját könyveit tartja az autójában — „*chéri*” számára...

Maurice Dekobra

A Champs Elysées-n Dekobra éleset kiált a sofőrre:

— *Attention! Viggázz...!*

Azután mosolyogva fordul felém:

— Ne haragudjék! Ideges vagyok — Szilveszter óta... Képzelteti, mit beszélnének Párizsban, ha magával fordulnék fel itt a Champs Elysées-n...!

N. I.

Gyermekszáj

A házsártos feleségéről híres színésznőnkhez odalépett valamelyik nap a kislány és megkérdezte:

— Mondd apuskám, ha egyszer én is megnősülök, olyan feleséget kapok én is mint a mama?

— Igen.

— Hajjaj — sóhajtott fel rezignáltan a gyerek — *borzasztó egy férfiember élete.*

Hallja Maga Skót...

Nekem is jól kezdődik az új esztendő! Már maga megint itt van? Mit tehetek egyebet, megadom magam a sorsomnak és beszélek.

Először talán arról a harcról, amely Gaál Franciskáért zajlott le egyrészt Harmath Imre és Ábrahám Pál, másrészt a Magyar Színház között. A Magyar Színház műsorra tűzte az „Ida regényé”-t Gaál Franciskával a főszerepben és ugyanakkor a Fővárosi Operettszínház be

akarta mutatni új operettjét, a „Miss Ameriká”-t. A Magyar Színháznál szükség volt erre a premiérré, annál kevésbé azonban a Fővárosi Operettszínháznál, ahol még mindig nagyszzerű házak előtt játszó az „Utolsó Verebély-lány”-t. Hogy ennek ellenére mégis be akarják mutatni a „Miss Ameriká”-t, annak az az egyedüli magyar-rázata, hogy Faludi, a Fővárosi Operettszínház igazgatója segíteni akart Faludin, a Magyar Színház igazgatóján, aki melleleg édestestvére. A Fővárosi Operettszínháznál mindenki kétségbe volt esve. Harmathék, mert a jólmenő darabot le akarták venni a műsorról, a „Miss Amerika” szerzői pedig azért, mert az operettjükre bizony rásért még egy pár próba. Az új és a régi darab szerzői deputációba mentek Faludihoz, hogy ne vegye le „Az utolsó Verebély-lány”-t a műsorról. Hozzájuk csatlakozott dr. Marton Sándor is, aki a darab előadási joga és tillakozott az ellen, hogy a biztosat felszereljük egy bizonytalannal. Vége is összeült a két Faludi és elhatározták, hogyha Harmath Imre és Ábrahám Pál talál más megfelelő szereplőt Gaál Franciska helyett a Gárdonyi-darab eljátszására, akkor továbbra is műsoron maradhat „Az utolsó Vere-

bély-lány”. Az egyetlen, erre a szerepre megfelelő színésznő, Honthy Hanna szerencsére szabad volt, mert az „Amazon”-ban tudvalevően nem szerepel. Harmathéknak végre sikerült rábírní Honthyt, hogy vállalja el a szerepet, amikor újabb meglepetés érte őket. Gaál Franciska hajlandó volt játszani tovább is „Az utolsó Verebély-lány”-ban, de csak magasabb gázsí mellett. A jelentős többletet viszont Faludi nem akarta vállalni.

A minden áldozatra kész két szerző erre elhatározta, hogy Gaál Franciska gázsitöbbletét ők a saját zsebükből fedezik.

Már-már rendben lett volna a dolog, amikor beütött a bomba. A rosszúlmenő „Amazon” miatt sürgősen új darabok próbáit kezdték meg a Belvárosi Színházban, amelynek főszerepét Honthy Hannára osztották ki. Így tehát mégis Gaál Franciskának kellett eljátszani a Gárdonyi darab főszerepét, a szerzők ötven százalékban mégis győztek, mert amint tudja, a „Miss Ameriká”-t mélysem mutatták be, hanem azokon a napokon, amikor Gaál Franciska szabad, „Az utolsó Verebély-lány” megy, a többi estén pedig Tőkés Anna játssza a szerepet.

Hát azt tudja-e, édes egy Skótom, hogy mit kapott Rózsahegyi Kálmán karácsonyi ajándékkul leányától, Maricától? Nem? Hát idefigyeljen.

Rózsahegyi Marica karácsony estjén odaállított az édesapja elé és bejelentette neki, hogy eljegyezte magát.

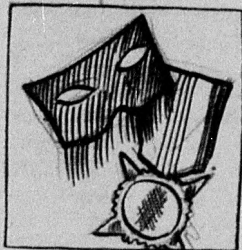
Kálmán bátyánk szájából kiesett a pépa nagy ámulatában. Csakhamar me-

vigasztalódott azonban, amikor megtudta, hogy lánya vőlegénye a legkedvesebb „öcsém”-jeinek egyike. Látom a pléhpojáján, hogy nagyon érdekli a vőlegény neve. Hát nem bánom, elárulom. Dr. Tóth István az ifjú vőlegény neve és nagyszerűen menő ügyvédi irodája van. Remélem, maga siel beállni az őszinte szívből gratulátók táborába.

Majd meghívom magát az esküvőre, ahol kedvére kitáncolhatja magát. De ha nagyon táncolni való kedve van, akkor előbb is lesz módja rá — a Fészek-clubban.

A színészek elubjában Magyar Mesebált rendeznek, ahol, mint a címe is mutatja, csak a mesék egyes alakjainak a jelmezében lehet megjelenni.

Azt hiszem, ilyen színpompás és érde-

kes bálban még nem volt része magának, mint ez lesz. Ha véletlenül maga is elmegy erre a bálra — amelynek az egész jövedelmét a színészléti alapok javára fordítják — vigyázzon, nehogy „Amazon”-

kosztümben jelenjen meg, mert akkor úgy járna, mint a darab. Senki sem nézné meg.

Van viszont Pesten egy színész, akit már nagyon sokat megnéztek és mégis másnak hiszik, mint aki. A „Tüzek az éjszakában”-t ugyanis hetenként ötször délután is játsszák mindig zsúfolt házak előtt. Ezek az előadásokon a sítóg szerepét Harsányi Rezső helyett Baróti József játssza. A színlapon azonban a délutáni előadásokon is Harsányi Rezső neve áll.

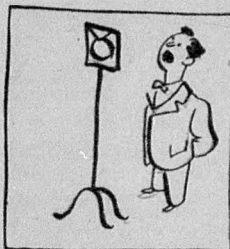
A közönség a felvonások végén valósággal extázisban kiabálja Harsányi nevét, amelyre Baróti József lép a függöny elé.

Ideje volt, hogy végre leleplezzem Barótit, aki újabb, mint Harsányi Rezső aratja sikereit az Új Színháznál.

Most pedig elárulom magának a Budapesti Rádió Stúdió legfélteve őrzöt-

tebb titkát. A Stúdió népszerű konferan-sziójának, Scherz Edének tudvalevően reggeltől késő éjjelig konferálni kell. Ezért most a Stúdió egy újabb konferan-

sziét vesz fel, aki Scherz Edével felváltva fogja intézni a rádió egyik legfontosabb részét, a konferálás.

A Stúdióban már hetek óta folynak a konferanszié-vizsgák, amelyek eredményeként valószínűen egy nemrégiben még sokszor szereplő színészt fognak konferansziének kinevezni.

A konferanszié-vizsgán már elejétől kezdve színészemberre gondoltak, mert a másfoglalkozású emberek nem szokták meg annyira a helyes és kellően hangsúlyozott beszédet. Az új konferanszié nevét, sajnos, egyelőre nem árulhatom el, mert az adott szavam kötelez erre.

Azt hiszem, elegendő beszéltem ahhoz, hogy végre elengedjen. Csak még néhány rövid hírt mondok el abban a bizonyos távirati stílusban.

Szegedi István, a kiváló poéta egyik verseskötetét saját maga fordította le német nyelvre, amely a múlt héten jelent meg a bécsi könyvpiacon.

A népjóléti és pénzügyminisztérium értesítette a Színész Szövetséget, hogy a nemsokára felépülő Színész Szanatórium költségeihez 200.000 pengővel járul hozzá. A Székesfőváros tanácsa ugyancsak most hozza tudomására a Színész Szövetségnek, hogy a maga részéről 60.000 pengőt ad erre a célra.

Tavasszal nyitlik meg Budapesten az első színházi kiállítást.

Most pedig jöhet a szokásos vice, amelynek elkövetésével Tolnai Andorl vádoló: — Hogy hívnák az Oedipus Rex-et, ha a Király Színházban adták volna elő? — kérdezte Tolnai Andorl valamelyik nap Lázár Ödöntől.

— Fogalmam sincs. — Ödipuszi pajtásnak.

Vihar a Carmen körül

Nem a forróvérű, szerelmes spanyol dohánygyári munkásleányról, a szép Carmenről lesz itten szó, hanem egy kis kabarétréfáról, amely a keresztségben Carmen nevet kapott.

Ez a Carmen balszillagzat alatt születhetett, mert máris olyan vihart okozott, ami a kabarészínpadon ritkaság. Az „újszülött“ eredete körül forog a vita. Egy egészen különös plágiumról beszélnek... Mostanában, amikor annyi plágiumról esik szó, egy kis kabarétréfa plágiuma talán nem is olyan szenzáció. És ez a plágium mégis közérdeklődésre tarthat számot, mert szereplői a színházi világ előkelőségei: Roboz Aladár, a Terézkörúti Színpad és a Royal Orfeum igazgatója, Békeffy László, a kitünő konferanszié és Kelen László, a legfiatalabb pesti szövegíró.

*

A Terézkörúti Színpad szeptemberi műsorában két „gyerek“-szerző debütált a Yu-eesz-é című kis operettel. A tizenkilenc éves Erdőssy és a húszéves Kelen. Szép sikerük volt.

Egyik este Roboz Aladár az igazgatói irodába hívatta Kelen Lászlót és egész meleg szavakkal megdicsérte a fiatal szövegíró. A dicséreten kívül Roboz direktor a Terézkörúti Színpad januári műsorának egy kis kabarétréfát rendelt Kelen Lászlótól. Nem telt el egy hét, amikor Kelen egy teljesen kész kabarétréfát, a „Carmen“-t átnyújtotta Roboz Aladárnak, következő szüzsével:

A liget egyik ócska padján agyon akarja löni magát egy fiatalember. Megakadályozza egy ott sétáló úr, aki kicsavarja kezéből a revolvert. Érdeklődik az öngyilkossági kísérlet okáról. Az öngyilkosjelölt elmondja, hogy egész életében operaénekesnek készült és ma énekelt próbát az Operaházban egy rosszindulatú segédkarmester helyettes előtt és irigységből ez megbuktatta. Ezért akar öngyilkos lenni. Az életmentő idegen erre kijelenti, hogy akkor nincs semmi baj, mert ő az Opera igaz-

gatója és hajlandó énektudományát meghallgatni. A fiatalember boldogan és borzasztó hamisan elénekli a „Carmen“-t, mire az igazgató személyesen — lelövi.

Ez a szüzsé. Roboz Aladár átvette a kéziratot és egy-kéthetes terminust jelölt meg a válaszára. Telt, múlt az idő, közben bemutatták a fiatal szerzők második kisoperettjét, a „Kalózok“-at, ami bizony gyöngé dolog volt és megbukott. Ez a kis kudarc magyarázza meg azt, hogy Kelen László visszakapta Roboz direktortól a „Carmen“ kéziratát, a szokásos udvarias kísérő szavakkal.

*

Ugyanezt a kéziratot Wertheimer Elemér az Andrásy-úti Színház igazgatója elfogadta és ki is fizette előlegképpen a harmincnapos tantiémet. Peti Sándornak osztották ki a főszerepet.

*

Kelen László nemrégiben találkozott Békeffy Lászlóval, aki a beszélgetés során elmondotta, hogy Roboz Aladár a Royal Orfeum januári műsorára egy tréfát rendelt nála és a rendelés mellé egy kitünő szüzsét is adott... Ez a szüzsé szórul szóra megegyezett a „Carmen“ meséjével...

*

Roboz az érdeklődő Kelennek ezt mondta:

— Ha valami baj van, intézze el Békeffyvel. Nem emlékszem, milyen szüzsét adtam neki.

*

A Royal Orfeum januári műsorában már szerepel a Békeffy által megírt „Carmen“-szüzsé. És mit csinál az Andrásy-úti Színház?

Amint értesültünk, beadványt intézett a Színpadi Szerzők Egyesületéhez és ítéletet vár e furcsa ügygel kapcsolatban...

Gömöri Lajos.

MAGYARORSZÁGON A PHOTOMATON

MI A PHOTOMATON?

Az autó a közlekedés lényegét változtatta meg, éppen úgy, mint a mozi és a rádió a színházét, vagy a drótnélküli távíró a hírszolgáltatását. Ugyanígy a

"Photomaton,"

a fényképezés terén teljesen új rendszert jelent. A Photomaton felvételei minden tekintetben új törvényeit állítják fel a fényképezésnek. A Photomaton egyike korunk legzseniálisabb találmányainak, olyan gép, amely mintha magasabbrendű emberi intellektussal dolgozna; 20 másodperc alatt 8 különféle fényképet készít arról 1.50 pengőért és 8 perc múltán 8 hibátlan képet nyújt át. Ezek közül ön a legtökéletesebb felvételt kiválaszthatja és mindjárt nagyításokat rendelhet arról. E nagyítások a legművészebb por-

trék színvonalán állanak. Áruk 3.50 és 5.— P között vállalkozik darabonként.

Ez alacsony ár következménye, hogy a művészi portré ezentúl nemcsak a vagyonos osztály kiváltsága lesz. A Photomaton-portré pillanatok alatt készül, megszabadít minket a hosszú és fárasztó beállításoktól, amellet teljes mértékben természetes, igaz és könnyed.

A Photomaton-gép lehetővé teszi önnek, hogy önmagát akármilyen beállításban felvehesse. Rajta keresztül pl. meggyőződhetik arról, vajjon alkalmas-e külseje a filmhez. Sokan arra is ezúton jöttek rá, hogy arckifejezésükben mennyi komikum van. Ön komoly és vidám kifejezést ölthet, aszerint, hogy milyen célra kellene a kívánt fényképek. Néhány pengőért hozzátartozóinak olyan ajánlékot adhat, amely másutt százasokba kerül.

Hogyan készül egy Photomaton-kép?

A Photomaton-gép egy kb. 2 m. hosszú, 60 cm. széles és 1.90 m. magas fülkéből áll.

A gépezet 2 részre oszlik, középen ülőhely van. Minden egyéb része a gépnek láthatatlan. Ha azokat a burkolatokat, melyek a tulajdonképpeni szerkezetet eldőlők, elvontuk, akkor a gép elől részében megpillantunk a fényképezőkészülék lencséjét, melynek konstrukciója olyan, hogy 20 másodperc alatt automatikusan 8 különféle felvételt készít.

Ezen lencse mögött egy fényérzékeny papírszalag gördül, melyre a különféle mozdulatok vetítődnek. Kissé hátrább látjuk azokat a medencéket, melyek az előhívásra szolgálnak. Már most egy végnélküli láncon keresztül szalad a papírszalag az előhívó me-

dencébe, majd állandóan folyó vizen keresztül innen az ú. n. fixizáló-fürdőbe és végül egy villamos szárítókályhába, amely a felvételeket tökéletes száraz állapotban adja tovább. Ezután egy vágógép 8 képet leszel a felvevő papírszalagról és a kabin hátán levő nyíláshoz szállítja, ahol a fényképezett személy azt átveheti.

Attól a pillanattól kezdve, mikor valaki a fülkében helyet foglal, egészen addig, míg a fülke hátán levő nyíláson keresztül kész képeit átveszi, pontosan csak 8 perc telik el. A Photomaton által tehát megdől a fényképezés egész eddigi rendszere, mert nem másdrangú bérletképek készülnek benne, hanem felvevő lencséjének és egész szerkezetének finomsága által tökéletes művészi képek.

Mi történjék a Photomaton-képekkel?

Megnagyíttatjuk őket. Azonban ne gondoljuk, hogy ez a régi krétarajzok stílusában történik. Nem, itt tökéletes művészi nagyításról van szó. Vége azoknak az időknék, mikor oly nehezen határoztuk el, hogy lefényképezzünk magunkat, vagy sem. Vége a hosszú várakozásnak, az unalmas ültetéseknek, a természetellenes pózoknak, nincs többé hosszú várakozási idő, amíg megláthatjuk próbalevonatainkat, melyek nem mindig sikerültek, 8 perc múlva kezünkben vannak a kész képek.

Ha megtörténik, hogy ezek nem tetszenek, pár perc alatt újakat csinálthatat. Nézze meg a nagyítógépen keresztül az ön fel-

vételeit. Meglepi majd a képek puhasága és tisztasága. Úgy látja viszont magát, mintha tükörbe nézne, igaz és természetes pózban.

Sok százezer adat beszél a Photomaton világsikeréről; úgy Amerikában, mint Angliában vagy Párizsban megrohanja a közönség a Photomaton-készülékeket. Egy készülék naponta több mint tízezer különféle képet állít elő, ami csaknem egy fél kilométer hosszú papírszalagnak felel meg. Több mint kétezer nagyítás az átlageredménye egy Photomaton-üzlet laboratóriumainak. A Photomaton-arckép nem csupán olcsóságával, hanem végeredményben szépségével hódítja meg a világot.

ÁRUHÁZ

Budapest,

VIII, Blaha Lujza tér 1-3

**2 Photomaton-automata
működik áruházunkban**

KRITIKA * „AZ UTOLSÓ * PROBLÉMA”-RÓL * * * *

**Ahogy meg kellett
írnom**

**Ahogy megírnám —
és ha lehetne**

A „Fővárosi Vigaszínkör” újdonsága „Az utolsó probléma” döntő sikert aratott.

Nemesveretű vígjátéki elem és őszinte líra szerenésesen ölelkezik a darabban, melynek minden jelenetét visszafojtott lélekzettel figyelte a színházat zsúfolásig megtöltő előkelő közönség.

A színészek játékára nehéz új elismerő jelzőket találni.

Az együttes, mely — bátran állapíthatjuk ezt itt meg — ma legelső a kontinensen, ezúttal is jóval felülmúlta önmagát s igazán rászolgált a szünni nem akaró, viharos tapsokra.

A női főszerepben Romváry Gizellát nem kell ismételtelen felfedeznünk. Hervadhatatlan bája, szíveket andalító sóhajai és nyög-déselése, őszönös kitérései ezúttal is fő-erősségévé avatták az előadásnak.

A nagy jelenetben, melyben kerek 17 pereig vonaglik, pyjamája gombjain számolva, vajjon hetenként kétszer vagy háromszor esalja-e meg férjét, megrázó töp-rengésében egyenesen monumentálisan felül-multhatatlan.

Színjátásunk egyik legnagyobb értéke ő. A férj szerepében a kitünő Balázs Tyha-mér excellál.

Férfiassága, ereje, nemes bánata, felhőrdülései, visszafojtott könnyei, megalkuvása a sorssal és a vezérigazgatóval, ki nejét magával ragadja — mesterien éreztetik az élet mechanizmusának reális organizmusát.

Egyik legnagyobb értéke ő színjátásunknak.

De minden szereplő a helyén van.

A esábitó vezérigazgató figuráját angol rézkarezzerű keménységgel érezteti velünk a kitünő Földváry. A suttogó barát nő szerepében Bálványiné uyujtott megszokott ki-tünő alakítást, Fényes, Gombházy, Garády, Totyakos és Tulay mind-mind hozzájárul-tak a sikerhez.

Feltűnést keltett egy kis szobalány szerepében a fiatal Reményi Piroska, ki ősz-tönösen keeses meghajlással jelentette be, hogy az autó előállt és meg kell jegyeznünk egy ismeretlen fiatalember nevét — Hattyu Lászlót — aki a harmadik felvonásban az őstehetség biztonságával hozott be és gyuj-tott meg egy igen súlyos karosgyertyatartót.

Felédhetetlen este volt. Határozottan fe-dedhetetlen este.

Az élet valóban kegyetlen. Vajjon mivel érdemeltem meg, hogy végigszenvedjem a „Fővárosi Vigaszínkör” újdonságnak nevezni merészelt „Utolsó problémáját”?

A bamba humor és nyavalygó álszenti-mentalizmus szerenésétlen, bárgyú ölel-kezése a darab, melynek minden jelenetét felháborodva utasította vissza a gyér számban megjelent, jobb sorsra érdemes közönség.

A színészek játékára nehéz megfelelő lesújtó jelzőket találni.

Az együttes, mely — bátran állapíthat-juk meg ma itten — a legügyefogyottabb, legszétesőbb ma az egész kontinensen, ezúttal is össze-vissza minden összhangra törekvés nélkül esetlett-botlott a színpadon.

A női főszerepben Romváry Gizella ismét bebizonyította, hogy színházi életünk rák-fenéje a kivénült, roskatag primadonnák göresös ragaszzkodása a színpadhoz.

A nagy jelenetben — kerek 17 pereig vonaglik pyjamája gombjait számlálva, vajjon hetenként kétszer vagy háromszor esalja-e meg férjét — egyenesen izléstele-nül számalmas.

A férj szerepében Balázs Tyha-tette próbára a közönség türelmét.

Roskatag inakkal, kifenne-kikenne vál-lalni merészelte egy férfiassága teljében pompázó erőteljes, fölényes férfi szerepét.

De egyetlen szereplőt sem lehet a helyén találni.

A esábitó vezérigazgató szerepét Föld-váry úgy játssza meg, hogy mindenki egy esábitó henteslegényre gondolt. A suttogó barát nő szerepében Bálványiné bosszantóan egyhangú.

Fényes, Gombházy, Garády, Totyakos és Tulay mind-mind hamisak és erőltetettek.

Jellemző az előadásra, hogy még a szoba-lány szerepét játszó Reményi Piroska is kínos-esetlenül hajlik meg, mikor bejelenti, hogy az autó előállt és egyenesen bántó egy ismeretlen fiatalember — Hattyu László — megjelenése, aki a III. felvonásban szá-nalmas-ügyefogyottan hozott be és gyujtott meg — több sikertelen kísérlet után — egy súlyos karosgyertyatartót.

Felédhetetlen este volt. Sohasem fogom a szerkesztőmnnek ellefejtteni, hogy engem küldött el erről a hülyeségről a kritikát megírni.

Cségé.

SZÉPSÉGÁPOLÁS!

díjtalan tanácsadás
otthoni kezelésre

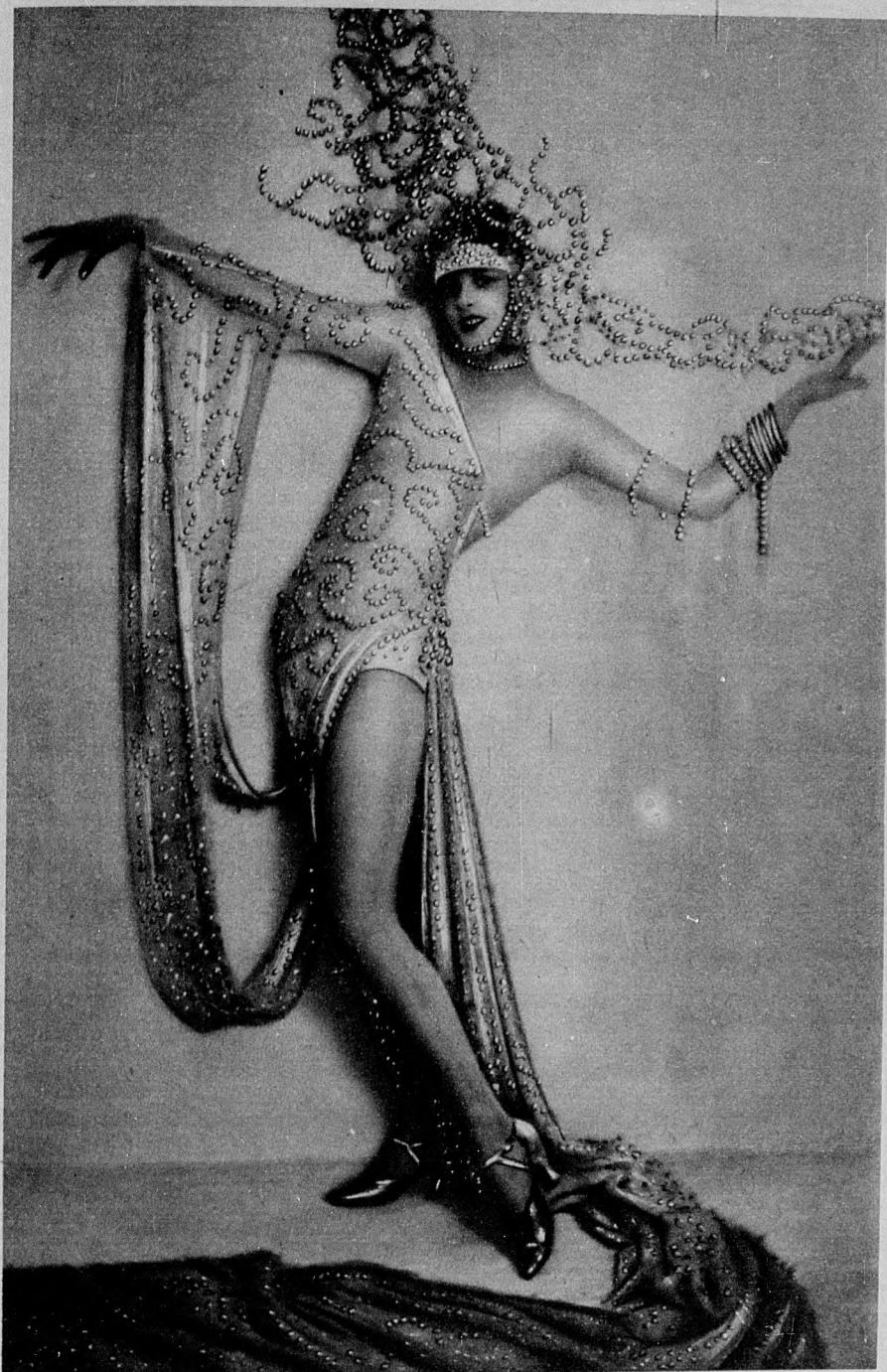
Ignáthné k. Lizegh Lujza kozmetikai műterme
VIII, József körút 2. I. em. Nemzeti Színháznál Tel.: József 301-03

HAJSZÁLAK!

és összes szépséghibák
végleges eltávolítása

HELYI SOVÁNYÍTÁS!

szépitőszerek árusítása, szolid
árak

Rigmond Rasmussen svéd táncosnő

A FOGYÓKÚRA

IRTA: CHARLES D'AUBRY

Anne mindent megpróbált. Kezdetben naponta elment a gőzfürdőbe, belefeküdt a siftergő gőzbe, azután dobogó szívvel rohant a mérleghez, hogy megnézze, mennyit mutat. A mérleg naponta többet mutatott. Buta jószág a mérleg, amellet kegyetlen is, nem törődik a nők fájdalmával, kíméletlenül kivágja a kilókat. Anne már négy éve akart fogyni, amióta kikerült a színiiskolából és amióta először mondták rá:

— Nem ártana, ha néhány kilót fogyna.

Pedig nem is volt olyan kövér. Tíz esztendővel ezelőtt ő képviselte volna a normális szép nőt. A milói Vénusz határozottan kövérebb volt nála. Amikor Anne látta a milói Vénuszról készült reprodukciót, megnyugodott egy kissé, mert úgy találta, hogy az istenasszony csipőben sokkal szélesebb nála, sőt a nyaka is vastagabb. Anne nem tudta megérteni, hogyan lehetett ebből a Vénusból istenasszony, amikor ilyen kövér. Eltelt néhány esztendő és nemsokára már a milói Vénusz sem volt vigasz Anne számára, mert csipője lassan milói arányokat öltött. És ami márványban szép, az nem mindig szép húsban és vérben, ezért Anne nagyon el volt keseredve. Panaszkodott is az édesanyjának:

— Azért nem tudok előbbre jutni, mert kövér vagyok!

Az édesanyja vigasztalta:

— Nem is vagy olyan kövér.

— Dehogyan nem. A direktor egyre hátrább rak a karban, minden törekvése arra irányul, hogy a közönség ne vegyen engem észre. Lassan-lassan olyan kövér lézsek, hogy már egyáltalában nem szerepelhetek a színpadon.

Az öregasszony felsóhajtott:

— Bár már ne szerepelnél a színházban.

— Szóval azt akarod, édesanyám, hogy még jobban hízzam meg?

— Nem olyan veszedelmes ez a hízás, — mondta Anne édesanyja és köhécselni kezdett. Általában min-

dig köhécselt, de sosem ment orvoshoz, pedig Anne gyakran küldte.

— Ebben a korban már nem szabad viccelni a köhögéssel — mondta.

— Nem baj, minden ember meghal a végén — mondta Anne anyja, — én sem lehetek kivétel. Előbb vagy utóbb, mindegy...

II.

A rendező nevetni kezdett, amikor akkor este meglátta Anne-t.

— Drága, maga megint hízott.

Anne ekkeseredetten védekezett:

— Nem akartam rendező úr.

— Miért nem vigyázz magára?

— Én vigyázok.

— Biztosan sokat eszik és nem mozog semmit. És használjon valami radikális fogyókúrát.

Anne megfogadta a rendező tanácsát. Reggel hatkor felkelt és felment gyalog az Eiffel-toronyra. Szuszogva, lihegve ért fel a torony tetejére és egyáltalában nem tudott örülni, amikor meglátta Párizs ragyogó panorámáját. A felkelő nap fényében égő házak nem tetszettek neki, csak annyit érzett, hogy fáj, nagyon fáj a lába. Holtfáradtan délelőtt tizenegy órakor érkezett vissza a lakására, fáj minden tagja, amikor este táncolt a színházban. És mindennap felment az Eiffel-toronyra reggel hatkor, akár szép idő volt, akár esett az eső. Egy hónapig tartott ez a radikális kúra. Anne egy hónap múlva abban a boldog tudatban, hogy legalább tíz kilót fogyott, elment a mérleghez. Már messziről látta, hogy a mérleg kajánul vigyorog. Ráállt a mérlegre, bedobott pénzt a nyíláson, lenyomta a fogantyút és szívzorongva leste, hogy melyik számig fog ellendülni a virgonc mutató.

Egy félkilót hízott.

Az uccákon tobzódott az élet. És a mulatnivágyó tömeg forгатagában, a transzparenszek fényében, az autók túlkölése közben egy boldogtalan leány kiáltotta kétségbeesetten maga elé:

— Híztam! Híztam!

Többé nem ment az Eiffel-toronyra. Megpróbálkozott egy újonnan felfedezett tornamódszerrel.

Ezúttal egy kiló többletet jelzett a mutató.

A rendező most már komolyan megharagudott:

— Maga már megint sokkal kövérebb kisasszony — mondta.

— Főrendező úr, én mindent megpróbálok — szólt szepegve a leány...

És Anne elment lovagolni. Két hétig lovagolt. De kénytelen volt ezt a kúrát is abbahagyni, a szegény ló nagy öröme, mert ismét hizott egy kilót.

III.

Anne szeretett táncolni. Hogy a rendező megtúrta a görlok között, ezt elsősorban annak köszönhette, hogy remekül táncolt. Soha nem vétett el egy lépést sem és bármennyire hizott is, a lába mindig karcsú maradt és formás. Sőt, híres szép lába volt Annának, a kar és a görlok mind irigyelték a lábát. De ezen az estén először tapasztalta, hogy nehezebbre esik a tánc. Hiába, ahogyan többször egymásután meg kellett fordulnia a saját tengelye körül, aztán le kellett többször hajolnia, közben ritmikusan hullámoztatni karjait, szuszogni kezdett és ki is akadt

a lélekzete. Szerencsére a főrendező ezt nem vette észre, mert Anne minden törekzree arra irányult, hogy ne vegyék észí fáradságát. Amikor elhagyta a enpadot, már úgy szuszogott, mint, gy gőzmozdony. És sírva ment hazaotthon belefúrta a fejét a párnák közé és magát tartotta a világ legszerencsétlenebb teremtésének.

Ejjel nem aludt.

Aztán egy hangot hallott:

— Anne!

A görll felugrott. Az édesanyja hívta. Gyorsan berohant hozzá a másik szobába és amikor lihegve odaért, megrettenve látta, hogy az édesanyja halotthalvány, a szemeit kimereszti és remeg szegény egész testében.

— Mi bajod van? — kérdezte Anne, aki az édesanyját a legjobban szerette a világon.

A gyötrődő asszony fakó hangon válaszolt:

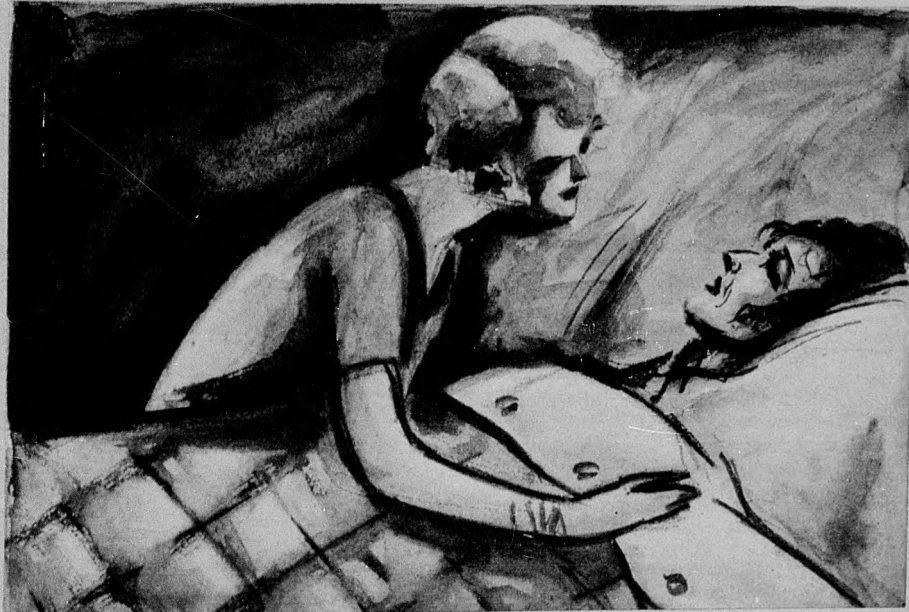
— Meghalok!

— Anyám, félrebeszélés. Hogyan jut eszedbe ilyesmi?

— Érzem, hogy folyton gyöngülök. Azt hiszem, hogy valami baj van a szívemmel is. Kérlek hívjál gyorsan orvost.

Egy óra mulva ott volt az orvos.

Fejszóvalva mondta a vizsgálat után Annának kinn az előszobában:

Anyám, félrebeszélés!...

— Sajnos, nem sok jóval kecsegtethetem.

— Mi baj van, doktor úr ?

Az orvos összeráncolta homlokát.

— Nincsen semmi remény ?

— Nincsen . . . Egyre fogyni fog az édesanyja ereje, aztán majd szépen elalszik. Ezen nem lehet segíteni. Nyugodjék bele. Igyekezzen megédesíteni az édesanyja utolsó napjait.

Anne egész nap zokogott. Este a színházban, úgy járt-kelt, mint egy holdkóros. És aztán rettenetes napok következtek. A párnák között szinte elveszett édesanyja teste, egyre kevesebb lett. Csak a nagy szemei világítottak, hálásan nézett a leányára, aki sosem aludt, mindig, minden pillanatban ott volt az édesanyja mellett. Az öregasszony rigolyás lett utolsó napjaira, lehetetlen szeszélyei támadtak, egyszerű hajnali három óraker fogylaltot kívánt meg. Anne gyorsan magára kapott valamit és rőtta a néptelen uccákat, hogy fagylyaltot keressen beteg édesanyjának. És reggel hét óraker érkezett meg a fagylyalttal, amelyet az édesanyja gyermekes örömmel fogyasztott el.

— Ettől a fagylyaltól meg fogok gyölyulni, hozzá még egy pohárral.

Anne egy pillanatig sem gondolkodott, ment ismét fagylyaltért. Éjjel minden félórában ki kellett cserélnie a borogatást édesanyja testén. Minden órában teát kellett főznie. Ha rendbe akarta hozni édesanyja ágyát, akkor kiemelte őt, mert az öregasszony már moccani sem bírt . . .

A színházba azért eljárt Anne, működött a karban és a görlok között, mert szükségük volt most nagyon arra a pénzre, amit a színházban keresett. Most mindennél fontosabb volt az, hogy édesanyja utolsó napjaiban ne érezzen hiányt semmiben . . .

— Hogy vagy, anyám ? — kérdezte este.

Az anyja csak ennyit mondott.

— Búcsúzzunk el . . .

— De anyám !

— Tudom, amit tudok. Nekem már végem van. És éppen elég volt. Isten veled, Anne . . .

Anne hangtalanul zokogott.

Másnap ismét elbúcsúztak.

Harmadnap ismét.

Anne négy napon keresztül minden este elbúcsúzott az édesanyjától. Az

ötödik napon már nem felelt az édesanyja, amikor a színházból hazajövet bement hozzá és így szólt :

— Jóccakát, anyuka.

Megismételte.

Többé soha nem kapott választ. Az öregasszony nem csókolhatta meg a leányát az utolsó éjszakán.

És harmadnap eltemették.

IV.

Anne egyedül ment édesanyja koporsója után. Fuldokló, göresös zokogás vett rajta erőt és amikor leengedték a koporsót a sírba, úgy érezte, hogy mindent elvesztett, amiért eddig érdemes volt élnie.

Autóbuszon ment haza és alig bírta vonszolni magát az uccákon. Egy görle nem gyászolhatja az édesanyját. Egy görlenek táncolni kell.

És kacéran villogott feléje egy mérleg üveges számlapja.

Először elkerülte a mérleget. De aztán valami ellenállhatatlan erő a mérleg felé vonszolta. Rá kellett lépnie a mérleg lapjára. Csak hosszabb tusakodás után kerített annyi lelkierőt, hogy bedobja a pénzét a nyílásba.

Amióta az édesanyja beteg lett, nem mérte magát.

Lenyomta a fogantyút.

És a virgonc mutató elindult, egy számnál megállt és ott maradt. Nem mozdult. Anne jól megnézte ezt a számot és mosoly jelent meg az arcán. Két hét óta az első mosoly.

V.

A görlok már beöltöztek. A főrendező elvonult előttük, hogy meggyőződjön, minden rendben van-e. Egyszer csak megállt Anne előtt :

— Nos, mi az Anne ? — kérdezte a főrendező.

Az öröm ragyogott Anne arcán, amikor nagy büszkén kijelentette :

— Képzelse, képzelse főrendező úr — tíz kilót fogytam. Hála a jó Istennek . . .

— Gratulálok — mondta a főrendező és tovább léptetett a leányok előtt.

Anne volt a legboldogabb az egész görleseregben.

Aztán megkezdődött az előadás.

film

Clara Bow karácsonyfája alatt (Foto Paramount)

X

Filmstar, akinek nincsenek szemei

Culver City, 1928 december.

Amióta Norma Shearer férjhez ment és visszatért európai nászútjáról, olyan mintha kicserélték volna. Nyoma sincs rajta a régi búskomorságnak, a nagy komolyságnak, ami azelőtt olyan különössé tette az életét. Életvidám és ma többet kacag egy nap alatt, mint azelőtt egy egész esztendő alatt.

Norma Shearert mindenki szereti, kivéve talán az operatőröket, akik nem szeretik őt fotografálni.

Azt mondják, hogy Norma Shearernek nincsenek szemei.

Ezt persze csak szakemberek értik meg. Norma Shearernek ugyanis egészen világosszürke szemei vannak és ezeket nagyon nehéz fotografálni. Abban az esetben, ha egy ügyetlen filmoperatőr készít róla felvételt, akkor a filmen alig látszanak a szemei, mert a felvevőgép nem reagál a világos szemekre. Ezért azután a legraffináltabb trükköket kell alkalmazni, hogy Norma szemei mégis „kijöjjenek”.

— Ugyanúgy élek, mint azelőtt — mesélte Norma Shearer, amikor pazarul berendezett lakásán felkerestük. — Én is és a férjem, mr. Thalberg is egész nap dolgozunk. Csak este találkozzunk és olyankor is csak a filmről beszélünk.

— Na, azért csak nem mindig — szól közbe most mrs. Shearer, Norma mamája, aki a leányánál lakik.

— Majdnem — sóhajtja Norma. — A férjem, aki üzletember, egészen más szemmel nézi a filmet, mint én és emiatt gyakran nézeteltérések vannak közöttünk. Ezek a viták azonban nem komolyak és végül mindig engedünk. Ő is, én is...

Norma Shearer édesanyja veszi át a szót:

— Igazán, nem hittem volna, hogy amikor Norma Kanadából átjött az Államokba, hogy ilyen nagy szeren-

csét fog csinálni. És csodálatos, hogy ezt a szerencsét egy szerencsétlenségnek köszönhetjük. A férjem nagy vagyonnal rendelkezett és talán még ma is Montrealban laknánk, ha egy napon szerencsétlen spekulációkba nem bocsátkozik... Egy bankbukáson minden vagyonunk elúszott és ezért Normának állást kellett keresnie. New-Yorkba ment, ahol

egy ideig mint gépirókiasszony kereste meg a kenyerét

és bár nagyon kis fizetést kapott, mindig küldött haza néhány dollárt, mert tudta, hogy otthon nagy szükség van a pénzre... Bevallom, hogy abban az időben nagyon sokat nélkülöztünk...

Egy esztendő múlva azt írta a leányom, hogy filmstatiszta lett. Engem ez a hír nagyon meglepett, mert Normával kapcsolatban a filmre vagy a színházra sohasem gondoltunk és az első pillanatban azt hittem, hogy ennek nem lesz jó vége. Annál jobban meglepett, amikor Norma néhány hónap múlva arról értesített, hogy Hollywoodba szerződött, ahol már nagyobb szerepeket fog játszani... És egyszer megláttam leányom első filmjét... Nem ismertem reá... „Ez a nagyszerű színésznő lenne az én leányom?” — kérdeztem magamban és nemsokára, mikor egy összegben kétezer dollárt küldött haza, hozzá kellett szoknom ahhoz a gondolathoz, hogy a leányom híres filmsztár lett.

Aztán egy napon idejöttem, hogy lássam a leányomat. Hát bizony nagyon csodálkoztam mindenben. A leányomon is, Hollywoodon is. Olyan megkapó volt minden, hogy nem is megyek vissza Kanadába. Ez azonban nemcsak tőlem függött, mert, amint utólag kiderült,

az amerikai hatóságok nem hosszabbították meg az ittartózkodási engedélyemet

és tudomra adták, hogy ha tovább maradok, akkor egyszerűen *hazatoloncolnak*... Az utolsó pillanatban mégis csak megváltozott a helyzet és én mégis ittmaradhattam, Norma mellett...

— És a mama azóta a *titkárom* — mondja nevetve Norma Shearer. — Ő intézi el a levelezésemet. Havonként több ezer levelet küldenek nekem ismeretlen rajongóim és mivel nem vagyok rosszszívű, minden levélre válaszolni akarok. Erre azonban a filmmunka miatt én magam képtelen vagyok és ezért az anyám intézi a postát. Ő bontja fel a leveleket és ő is válaszol rájuk. Elárulom azt is, hogy még az autogramokat is ő írja... Végeredményben ez nem sokat számít, mert az édesanyámnak éppen olyan a kezeírása, mint nekem, hiszen ő tanított meg írni, amikor ötéztendő voltam.

A levelezésén kívül azonban még elég munkája van a „titkárnőmnek”. Fogadnia kell a látogatókat, pártfogoló sorokat kell írnia ismeretlen kis statiszták érdekében, át kell vennie a címekre küldött ajándékokat és azokat meg is kell köszönnie.

— És a szabónő? — szól közbe mrs. Shearer.

— Igen — mondja mosolyogva Norma Shearer. — Az anyám intézi el a szabónőket is. A sok munka miatt ugyanis nem érek rá a ruhapróbákra és mivel az anyámnak pontosan olyan alakja van, mint nekem, a szabónő őrajta próbálja a ruhákat...

— Ez a legnehezebb szerep — mondja mrs. Shearer. — Én próbálom a toaletteket és a leányom viseli... Ez azonban nem akar panasz lenni,

mert Norma fejedelmi módon gondoskodik rólam, hiszen ő a világ legjobb leánya, aki még most is, amikor férjénél van, éppen úgy szeret engem, mint kisleánykorában.

A Shearer-házban egyébként még a következőket tudtam meg. A népszerű filmszínész nő minden reggel fél nyolc órakor kel, tíz perc alatt megreggelizik és tizenöt perc alatt elvégzi a toalettet. Fél kilenc órakor már a filmstúdióban van, ahol dolgozni kezd. Délután négyig alig pihen egy-két percet és ezután sétautózással megy vagy sportol.

Nem szereti a teát, a kávé és általában nagyon válogatos az ételekben. Társaságba alig jár, sokat olvas, szeret moziba járni és szívesen kártyázik az anyjával. Sakkozni is nagyon szeret. Ebben azután mester is, mert aligha van a filmvárosban filmszínész, aki nálánál jobban sakkozna.

Nagyon babonás és nagyon fél a kísértetektől, akárcsak kisgyermekkorában, amikor gyakran felriadt álmából és nem mert addig újra elaludni, amíg az anyja meg nem nyugtatta és be nem bizonyította neki, hogy senki sincs az ágya alatt...

C. F. Hampton

Norma Shearer édesanyja társaságában napi postáját nézi át (Foto M-G-M)

Szójáték

— Hallom, hogy nemsokára maguknak is lesz állami operaházuk Olaszországban — mondta valamelyik nap Sebestyén Géza Lazzaronak, a milánói Scala vendégénekesének.

— Én nem tudok róla — felelte csodálkozva Lazzaro.

— Én viszont a nevét is tudom.

— Igazán? És mi lesz a neve.

— Scállami színház.

A HIPNOTIZŐR

Culver City, 1928 december

Eddie Nugent névvel Európában még nem igen találkoztak a mozi-vásznon, de nemsokára éppen úgy fogják őt az egész világon emlegetni, mint Harold Lloydot. Ez a fiatal filmszínész ma már igen népszerű az amerikai közönség körében éppúgy, mint a filmvárosban is. Ezt a népszerűségét főleg annak köszönheti, hogy alig van artistatrükk, amelynek titkát nem ismerné, mert már gyermekkorában is nagy vonzalmat érzett a cirkusz iránt.

Igy legutóbb nagy meglepetést keltett az egyik híres filmsztár estélyén, ahol *hasbeszélő mutatóványokat* produkált és Eddie Nugent előadását még azok is megcsodálták, akik maguk is ismerik az *artisták trükkjeit*. Megállapították róla, hogy ez a fiatal filmszínész még a világ leghíresebb hasbeszélőit is felülmúlja ügyességével és mutatóványaival.

Ugyanezen az estélyen még egy egész sereg produkciót mutatott be Eddie Nugent, így többek között jót mulattak *hasbeszélő-paródiáján* is, amelyet Raquel Torres mexikói filmszínésznő társaságában mutatott be.

Annál nagyobb megdöbbenést keltett a filmkomikus egy *hipnotikus mutatóványával*. Ezzel kapcsolatban a jelenlevő filmszínésznők közül kiválasztott egy alkalmas médiumot, Anita Page személyében, akit hipnotizált. A médium rendkívül érdekes dolgokat produkált, de a szám végén kiderült, hogy Eddie Nugent nem tudja a fiatal filmszínésznő akaratát visszaadni.

Eddie Nugent és Raquel Torres (Foto M—G—M)

×

Hosszas kísérletezés után bevallotta, hogy

képtelen Anita Page-ot hipnotikus álmából felébreszteni.

Ez a bejelentés nagy rémületet keltett, rögtön orvosért küldtek, de az orvos, aki néhány pillanat múlva a helyszínen termett, szintén hiába kísérlette meg, hogy a fiatal filmsztárt magához térítse.

— Én itt nem tudok segíteni — mondta az orvos — és abban az esetben, ha nem kerítenek elő gyorsan egy idegspecialistát, akkor ez a hölgy menthetetlen...

Ezekre a szavakra valóságos pánik tört ki. Az amatőr hipnotizőr-filmszínészre támadtak, aki összeszorított ajkakkal, sápadtan meredt áldozatára. Közben többen autóra ültek és ideg-orvosért rohantak és közel félórai hajsza után elő is kerítették a leghíresebb hollywoodi ideg-orvost, aki azonnal megkezdte munkáját, de tizenöt pernyi eredménytelen kísérletezés után kijelentette, hogy a filmszínésznőt kórházba kell szállítani, mert a hipnotikus álomba dermedt leányon ő sem tud segíteni... legálább egyelőre...

Az ideg-orvos kijelentése még nagyobb rémületet keltett, de mielőtt Anita Page-ot elszállították volna, Eddie Nugent az eszméletlen leányhoz lépett, végighúzta halántékán a kezeit és a következő másodpercben a filmszínésznő kinyitotta a szemét és felült.

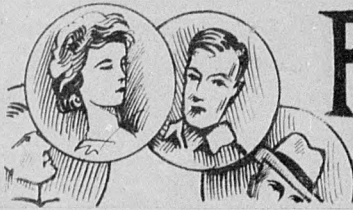
— Jaj, elaludtam — mondotta.

Az estély ezzel véget ért, de a legnagyobb meglepetés mégis csak ezután következett, amikor Eddie Nugent bevallotta, hogy az egész hipnotikus mutatóványt csak azért rendezte, mert be akarta bizonyítani, hogy ő úgy hipnotizálja médiumait, hogy azokat rajta kívül senki sem tudja öntudatra ébreszteni. Már az első pillanatban vissza tudta volna adni a filmszínésznő akaratát, de... kíváncsi volt, hogy mit tudnak csinálni az orvosok az ő médiumaival...

Nagyon sokan jót nevettek Eddie Nugent vallomásán, de sokan megharagudtak rá és ezek meg is mondták neki a véleményüket.

Luey Doraine, a magyar származású filmsztár

Filmsvilágok anyakönyve

ANYAKÖNYVVEZETŐ: HAVAS ZSIGMOND

Moran, Lois, amerikai filmszínésznő, 1907 március 1-én, Philadelphióban született. 151 cm. magas, 48 kg., szeme sötét, haja szőke. Iskoláit Párizsban végezte el, mert szülei nagyon jómódú emberek voltak. Amikor visszatért Amerikába, filmszínésznő lett. A Fox-gyár szerződtette őt. Ma egyike a legkedveltebb amerikai filmszínésznőknek. Címe: Fox-Studios, 1401, Western Ave., Los Angeles, California.

Lois Moran

Morena, Erna, német filmszínésznő, 1890-ben született. Polgári nevén Fuchs Ernának hívják. Erna Morena fiatal korában a berlini egyetemen művészettörténetet hallgatott, majd különböző foglalkozások után kabarészinésznő lett. Egy időben Asta Nielsen mellett a legkiválóbb filmszínésznők egyike volt. Neves színpadi színésznő is. A filmen legszebb sikerét a „Hindu síremlék”-ben, a „Maharadzsa gyöngyé”-ben és a „Friedericus Rex”-ben aratta. Kétszer ment férjhez, első férjétől elvált. Címe: Berlin, Handelsstrasse 5.

Erna Morena

Moreno, Antonio, spanyol származású, amerikai filmszínész. 1888-ban, Madridban született. Mint fiatal gyer-

mek New-Yorkba került és amikor itt elvégezte az iskoláit, színésziskolába iratkozott és később színész lett. A háború kitörése előtt a filmhez került és itt is nagyon jó nevet szerzett magának. Legismertebb szerepe, amelyben Pearl Whitlenek, az egykor híres filmszínésznőnek volt a partnere, a „Burlingtoni jaguár” volt. Ma a Fox-filmgyár sztárja. Címe: Fox Studio 1401, Western Ave., Los Angeles, California. Nős, felesége Daisy Danzinger.

Antonio Moreno

Morgan, Paul, osztrák filmszínész, 1886 október 1-én, Bécsben született. Nős. Haja barna, szeme sötét, 180 cm. magas. Amikor elvégezte a gimnáziumot, apja beíratta az egyetemre, hogy jogot hallgasson. Ő azonban nem akart tanulni és színésziskolába iratkozott. Később a bécsi Josefstädter Theater szerződtette le. Innen vidékre ment vendégszerezni és egy alkalommal a csernovitzi színházban, ahol Karin Michaelis is jelen volt, olyan nagy sikerrel játszott, hogy az írózó felhívta rá a szakemberek figyelmét. Később ismét Bécsbe került, 1918-ban pedig a berlini Lessingtheater szerződtette le, de mivel itt nem foglalkoztatták kellőképpen, nagyon elkeseredett. Ez volt az oka, hogy ezután nagyon kalandos foglalkozásokat űzött, csak hogy a figyelmet magára terelje. Cikkeket írt, mozipremiérekon konferált, humoros szerepekben lépett fel különböző kabarékban, egész Berlinben, mindig és mindenütt látható volt. Nem aludt, mert majdnem huszonegy órán át dolgozott, anélkül, hogy valaha egy garasa is lett volna. Később

megj
Stres
Ezzel
filmh
talált
Mo
oros
Penza
hallga
ban f
A fi
ő is sz
lépelt
arra
a vel
filmek
egyre
szerep
A fo
ahol s
Lisser
filmgy
Feles
akadá
szerep
vábbr
Natha
kóval,
oros
nővel
zett.
egyike
lyabb
szekne
ráterm
intell
kitünő
és ma
a siker
tik. L
filmjei
nyörv
kok há
thias
„Karn
halál”,
kai U
neves
„Lyon
nevezet
Mihály
hónapp
Peterse
szolta
tokzato
filmek
is volt
sitették.
cm. m
burgisc
Jame

megjelent egy humoros könyve, amely Stresemann eredeti leveleit tartalmazta. Ezzel nagy sikere volt. Végül is a filmhez került. Itt aztán végleg megtalálta a sikerhez vezető utat.

Mosjoukine, Ivan (e.: Mazsukin), orosz filmszínész, 1892-ben, Oroszország Penza nevű városkájában született. Jogot hallgatott és ügyvédnek készült. Akkoriban fivére már neves operaénekes volt. A fivére rábeszélte arra, hogy legyen ő is színész. Ivan Mosjoukine színpadra lépett, de mivel ugyanakkor a színház arra kötelezte tagjait, hogy egyidejűleg a velük szerződésben álló fiúgyárnak filmeket is készítsenek, Mosjoukine egyre nagyobb ambícióval és művészettel szerepelt úgy a színpadon, mint a filmen. A forradalom elől Párizsba menekült, ahol sokat szerepelt feleségével, Nathalie Lissenkóval együtt a filmen. A Pathé filmgyárnál tíz éven keresztül működött. Feleségétől később elvált, ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy filmen ne

szerepeljenek továbbra is együtt. Nathalie Kovankóval, a neves orosz filmszínésznővel is sokat filmezett. Mosjoukine egyike a legkomolyabb filmművészeknek, kivételes rátermeltsége, nagy intelligenciája, kitűnő arcjátéka és maszkjai mind a sikerhez segítik. Legismertebb filmjei: a „Gyönyörváros”, „Titkok háza”, „Mathias Pascal”,

Ivan Mosjoukine

„Karnevál gyermeke”, „Szép asszony, élet halál”, „Casanova”. 1926-ban az amerikai Universal-filmgyár szerződtette le a neves filmszínészt. Első szerepében, a „Lyon Léa”-ban világsikert aratott. Legnevezetesebb filmje azonban a „Strogoff Mihály” volt. Most Berlinben él és pár hónappal ezelőtt vette feleségül Agnes Petersen dán filmszínésznőt. Itt játszotta a „Karriér” (Prezident), a „Tökzatos futár” és a „Cár kurírja” című filmek főszerepeit. 1927-ben Budapesten is volt és itt példátlan ünneplésben részesítették. Szeme szürke, haja barna, 178 cm. magas. Címe: Berlin, Brandenburgische strasse 47.

James, Murray (e.: Dzsemsz Mörr),

amerikai filmszínész, 1901 február 9-én, New York Cityben született. Haja barna, szeme zöld, 181 cm. magas, 80 kg. Fiatalt, hősszerelmes szerepekben játszik a filmen. Nálunk is megjelent néhány filmje, így legutóbb egy Lon Chaney-filmben, a „The big City”-ben szerepelt.

James Murray

A jövő sztárja. Címe: Metro Goldwyn-Mayer Studios, Culver City, Calif.

Marlene Dietrich, a berlini Reinhardt-színház tagja (Foto D'Orá-Benda)

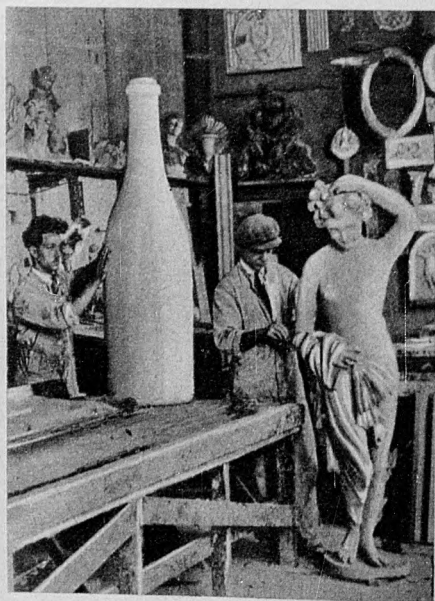
Rexkes, Hollywood!

Az amerikai nagyiparnak egyik legfontosabb pillére a filmipar. Most az amerikai filmgyártás hegemoniáját *komoly veszedelem fenyegeti*. Csendben, de céltudatos munkával küzdő tekintélyes konkurrensre támadt. Hollywood, az amerikai filmélet centruma már fel is figyelt és idegesen reagált az Európából érkező vész hírekre.

Németországból komolyabban kiépíti filmiparát, de még ennél is figyelemreméltóbb az angol megmozdulás, amely valósággal nemzeti ügyet csinál abból, hogy a filmgyártás terén felvegye a harcot az Újvilággal és megtörje az amerikai filmgyártás monopolszerű helyzetét.

Hatalmas anyagi erők birtokában, tökéletes technikai felkészültséggel

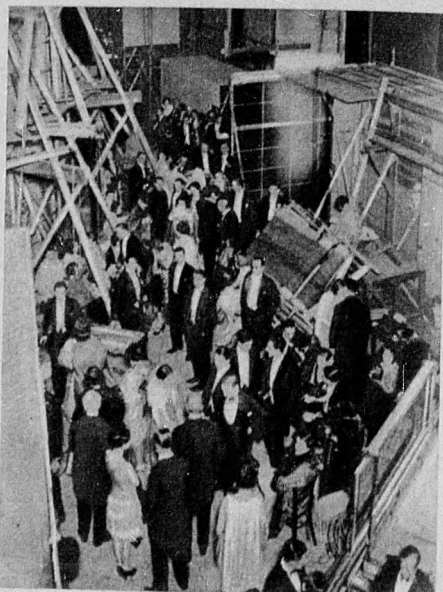
Hertfordshire egy kis városkájában, Elstreeben épül fel az ellen-Hollywood.

A kassirozó műterem az angol filmvárosban

x

Az angol filmgyártás központja elég közel fekszik Londonhoz, hogy élvezze egy világváros, a világ legnagyobb

Jelenésre váró színészek és statiszták Elstree egyik műtermében

városának a filmgyártásra nézve mindenképpen jelentős és előnyös szomszédságát.

Néhány év előtt még biztos bukás felé vezető vállalkozásnak látszott volna London közelében filmgyárat létesíteni, mert ott lebegett volna felette állandó veszedelemként a hírhedt „londoni köd”. Akkor elképzelhetetlennek látszott volna felvenni a harcot a ragyogó napfényben fürdő kaliforniai gyárakkal. Ma azonban már, amikor a kaliforniai gyárak is hovatovább teljesen kirekesztik a gyártási munkából a ragyogó napfényt és szerepét jóformán minden esetben az óriási reflektorok és jupiterlámpa-utegyek veszik át,

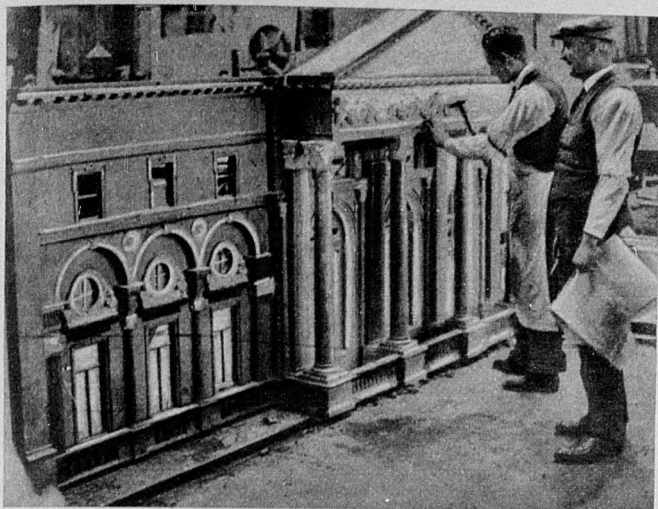
a ködös angol vidék minden külö-

Mini

nő

Elő-
óriás
melle
legm
a vi
fegy
keser
Ipa
munk
zök,
világ
gőja
gyasz
angol
főhac

Az
szült
színé
pai fi
lőre
dolgo
bfióv
golo
mibe
nak
nak.
ságg
és n
amíg
siker
Az a
sztár

Miniatűr díszletmodell az elstreei műteremben, amely tükröztető szerkezet segítségével fotografálva teljes nagyságúnak látszik

növebb rizikó nélkül sorompóba állhat Kalifornia ellen.

Elstreeben tehát lázas munka folyik, óriás méretű stúdiók épülnek egymás mellett. Berendezésük az elképzelhető legmodernebb, mert az angol tőke és a világhírű angol technika pompás fegyverzettel készül megvívni az elkéseredettnek ígérkező harcot.

Iparosok, színpadi munkások, díszletezők, technikusok, világosítók egész légiója dolgozik hangyaszorgalommal az angol filmgyártás főhadiszállásán.

Az új, már elkészült stúdiókban friss színészek, az európai filmgyártás egyelőre titkos sztárjai dolgoznak nagy ambícióval. Ha az angolok egyszer valamibe belefognak, annak a végére járnak. *Bulldog* szívszággal ragadnak bele és nem engednek, amíg erőfeszítésük siker nem koronázza. Az amerikai film-sztárok közül azo-

kat, akik az európai produkció számára is értéket jelentenek,

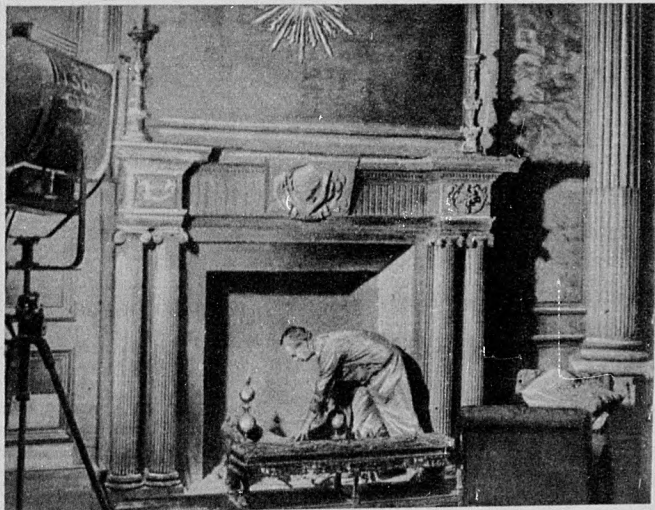
mesés szerződötetési ajánlatokkal igyekeznek elhódítani az amerikaiaktól.

Sokat tárgyaltak egyidőben Charlie Chaplin-el is. Állítólag ezek a tárgyalások még most is folynak és nincs kizárva, hogy Chaplin jövőre már Angliában rendezi legújabb filmjét. Minden nevesebb és *angolul beszélő* filmsztárt Elstree-be akarnak csalogtatni, mert már intenzíven készülődnek a beszélő-filmre is. A német film-

sztároknak tömegesebb átszerződötetésének éppen az az akadályja, hogy nem tudnak perfektül angolul. Pedig Németországból is sok színészt — akik már világhírré tettek szert — szeretnének átszerződötetni. Sokat felszólítottuk, hogy tanuljanak angolul.

Tény az, hogy a kocka el van vetve, a harc megindult.

Reszkess Hollywood!

Angol főúri palotából kölcsönzött nagy értékű kandalló az elstreei stúdióban

Carmel Myers

Mi történt?

Ramon Novarro

Az izgalom egyre nagyobb méreteket ölt

Hollywoodban, ahol már nyíltan beszélnek az amerikai film kríziséről. A nagy filmgyárak tömegesen bocsátják el alkalmazottaikat s napról-napra több ember marad egzisztencia nélkül. A három legnagyobb gyár az alkalmazottak ötven százalékát lette ki az uccára. A krízis okát elsősorban a beszélőfilm előretörésében és csak másodsorban az európai filmgyártás fellendülésében látják. Altlóltag több nagyobb gyár fuzionálni fog.

Egy ambiciózus filmscenáriumíró

kéziratot küldött egy filmigazgatónak, miután a kézirat minden lapját feketelussal szépen díszesen körülkeretezte. A kísérőlevélben ezeket írta: „Kedves direktor úr, amit ezekből használhat, legyen szíves meglartani és amire nincs szüksége, küldje vissza nekem...”

A filmgyár igazgatója a kézirat lapjairól levágta a fekete kereteket, a kéziratot magától pedig visszaküldte a szerzőnek.

Házassági hír

érkezett Berlinből, ahol Rudolf Klein-Rogge, a híres német jellemszínész feleségül veszi Mary Johnsont, a fiatal, szőke svéd filmszínésznőt. Rudolf Klein-Rogge, aki már egy egész sereg világfilm főszerepét játszotta el, röviddel ezelőtt vált el feleségétől, a bécsi származású Margarete Nefftől. Mary Johnson ezzel szemben már hónapokkal ezelőtt vált az eddigi férjétől, Einar Röd-től. Mary Johnson és Klein-Rogge a közelmúltban eljátszották a „Raffinált asszony” című film főszerepeit és a felvételek alatt szerettek egymásba. Hogy ebben az esetben ki volt a raffinált, Mary Johnson-e vagy Rudolf Klein-Rogge, azt nehéz lenne eldönteni.

Igazán, nem mondható

beképzeltnek Olaf Fjord, az ismert filmszínész és mégis róla beszélnek a következőket:

— Néhány pillanattal ezelőtt láttam Európa legzseniálisabb fejét — mondta egy napon a filmszínész egy rendezőnek.

— Ugyan, hol? — kérdezte kíváncsian a rendező.

— Itt velem szemben, a tükörben — válaszolta Olaf Fjord.

7500 dollár

fizelést kap hetenként Ramon Novarro. Ez ma már igazán nem okoz meglepetést Amerikában. Sőt, az emberek azon csodálkoztak, hogy „ilyen keveset kap”. Ramon ugyanis elhatározta, hogy Chaplin, Gloria Swanson és még néhány világhírű kollégájának példáját követi és önállósítja magát. Ez azonban nem történt meg és ilyen „csékély” fizetésért hajlandó tovább is dolgozni a Metronán. A Metro-gyár egyébként elveszítette egyik legerősebb sztárját, John Gilbertet, aki

— Ramon Novarróval ellentétben — tényleg önállósította magát. A gyár rögtön pótolta a hiányt és Gilbert helyére leszerződtette Nils Asther-t, aki a múlt esztendőben hagyta el Európát. Egyébként több sztár cserélt helyet, így Merna Kennedy, aki eddig Chaplin partnernője volt, felbontotta szerződését a népszerű Charlienél, Lina Basquette pedig Cecil B. de Millet hagyta fajaképnél.

Akad még fehér holló is,

amit bizonyított Carmel Myers esete, aki valamilyen szolgálatért meg akart jutalmazni egy filmgyári tisztviselőt. Elküldte neki dedikált arcképet, de a képet néhány nap múlva legnagyobb meglepetésére a következő sorok kíséretében kapta vissza:

„Hat éve dolgozom a filmszakmában és ezalatt az idő alatt senkitől egyetlen autogramot vagy fényképet nem kértem és nem fogadtam el. Hogy miért? Egyszerűen nincs rá szükségem. Mit csinálhat az ember egy dedikált arcképpel? ...”

Carmel Myers nagyon dühös volt, pedig nem volt igaza.

A FILM BOSZORKÁNY = MESTERE *

Joan Crawfordnak dagadt orra van. Ez elég nagy szépséghiba lenne egy filmsztárnál, ha nem létezne Hollywoodban egy bűvész, névszerint Cecil Holland, akinek egy kis szépséghiba nem számít, mert műhelyében mindent megjavít és megigazít, amit a természet elrontott.

Csodálatos műhely ez. Üveglappal fedett asztalok állnak itt, amelyekre Holland úr ráhelyezi „betegeit” és a különböző hibákat nagy szakértelmel elsimítja. A polcokon különböző nagyságú üvegek állnak és minden egyes üvegnek megvan a maga gyógyító és szépségjavító hatása.

William Haines

sztár megkapja a szerepét, a rendező elsősorban Holland úrhoz utasítja, hogy találjon az új szerephez megfelelő maszkot. Holland úr aztán egy ügyvezető vázlatot készít a maszkról és azt bemutatják a rendezőnek, az rendszerint jóvá is szokta hagyni a fősminkmester terveit. Holland úr érdemeit semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy ő kizárólag

sztárokkal foglalkozik és az epizód-szereplők maszkjait a segédje készíti el.

Nagyon természetes, hogy mindazok, akik intimitásokat szeretnek hallani a

Ramon Novarro

filmsztárokról, igyekeznek mr. Hollandot megkönyövezni és kikérdezni a sztárok hibáiról. De mr. Holland becsületére legyen mondva, ezekből semmit sem árul el, azt azonban szívesen megteszi, hogy elárulja: hogyan viselkednek a híres sztárok sminkelés közben.

Elbeszélése szerint John Gilbert sminkelés közben vidám és kedves, Greta Garbo a legteljesebb nyugalommal viselkedik, míg William Hainessel mindig meggyűlik a baja, mert a népszerű Billy folyton nevet és ezáltal legalább kétszer annyi ideig tart Holland úr munkája.

Ramon Novarrónak nagyon rossz szokása, hogy minden egyes festéknél

megkérlezi, hogy ez vagy az mire való és hogy Holland milyen célból használja. Ramon határozottan idegesíti a mestert.

Külön fejezetet érdemel Lon Chaney, aki, mint tudvalevő dolog, a maszkírozás művésze. Nem szorul Holland tudományára, mert maszkjait saját maga készíti. Mégis előfordul, hogy néha, ha valamelyik festéke kifogyott, felkeresi Holland urat. Tanácsért azonban nem jön Hollandhoz, ellenkezőleg, a

Johnny Mack Brown

mester fordul őhozzá, aki mindig meg tudja mondani, hogy melyik szerephez milyen maszk és milyen smink szükséges...

— Nagyon sok színész szereti magát helyreigazíttatni — mesélte még a népszerű sminkmester, — legutóbb is megtörtént, hogy Johnny Mc. Brown egyik filmjében öregembert alakított és ezért a szemei alá könnyzacskókat kellett varázsolnom. Ezeket kollodium segítségével idéztem elő. A szeme így kisebb lett és ezáltal nagyszerű öregembert csináltam belőle.

Ezek a szerek gyakran ártanak is a bőrnek és megtörtént már, hogy a festék lemosása után a bőrt is magával vitte, de ezeket aztán különböző lanolinokkal hamarosan meggyógyítjuk.

Legutóbb egy Lubitsch-film felvételei alatt naponta ötszáz statisztát kellett Holland műtermében kimaszkírozni.

Holland azonban nemcsak a sminkelés és maszkírozás művésze, hanem a kozmetika koronázatlan királya is.

Nem egy görbe orrot egyenesített már ki

és nagyszerű trükköket talált fel arra, hogy rendes arcot deformálttá, deformált arcot rendessé varázsolhasson. Hogy ezeket hogyan csinálja, azt nem árulja el, mert ezek már műhelytitkok.

Cecil Holland azonban

nemcsak két-, hanem négylábú sztárok sminkelését is elvégzi.

Legutóbb egy lovat vett munkába, mert egy nagy sebet kellett rásminkelni. *És a mester szerint ez a négylábú a „műtét” alatt sokkal türelmesebb és jámborabb volt, mint a legbájosabb filmszínész.*

A hollywoodi sztárok nagyon sokra értékelik Cecil Holland munkáját, *félnek az eselleges indiszkréciótól és ezért különböző ajándékokkal kedveskednek neki. Ő Hollywood boszorkánymestere...*

Rémes !!!

— Hová rohansz? — kérdi Pethes Sándor Salamon Bélától.

— A főpóstára, mert kaptam egy értesítést, hogy levelem érkezett.

— Poste restante? — érdeklődik Pethes.

— *Dehogy. Mondtam, hogy egy levél.*

A szerény ember

— Mondd, Toncsi, tudsz te zongorázni? — kérdi Matány Antaltól Abonyi Géza.

— Igen, amennyi nekem kell.

— És mennyi kell neked?

— *Semmi.*

Kellemetlen helyzet

— Rémes — panaszkodik Petheő Attilának tőzsdés ismerőse, aki néhány évvel ezelőtt rövid ideig a Markó uccai fogház vendége volt, — már évek óta nem tudok elutazni Budapestről, sem télen, sem nyáron.

— Miért, hiszen gazdag ember vagy.

— Igen, de tudod, hogy milyenek ezek a pestiek. *Ha pár hélig nem látánánk, azt hinnék, hogy megint ülök.*

Ugratás

— A multkor olyan sötét volt az uccámban, hogy az orromig sem láttam — meséli Radó Sándor.

— Azt nem csodálom — szólt közbe Dénes Oszkár.

— Miért?

— *Mert nem is láthatsz olyan meszszire.*

Dél

Leg...

Leg...

Ball...

Hars...

Hako...

Hako...

Jubil...

resztü...

ötven...

volt a...

meleg...

Légrády Ottó dr.
főszerkesztő

Légrády Károly,
a lap megalapítója

Légrády Imre,
volt felelős szerkesztő

PESTI HIRLAP

Igedűs Lóránt
főmunkatárs

Süle Antal
szerkesztő

Márkus Miksa
szerkesztő

Rákosi Jenő
főmunkatárs

Lenkey Gusztáv
felelős szerkesztő

Pozsott Kálmán
főmunkatárs

Balassa Imre
szerkesztő

Balla Antal
dr.

Balla Vilmos

Benda Jenő
dr.

Bönyi Adorján

Csetényi József

Diósy Béla dr.

Fehéri Armand

Fölth János

Győri Imre

Harsányi Zolt

Kemény Ferenc

Kézdi-Kovács László

Kosztolányi Dezső

Lanyi Viktor

László Aladár

Makra Imre

Palásti László

Pálmay Henrik

Rákosi Gyula
dr.

Ráskai Ferenc

Schiller József dr.

Simon Vilmos

Szabó Béla

Szerlemhegyi Ervin dr.

Tamás Ernő

Várady József

Vidor Gyula

Hanak Nándor

Heyduck Odón dr.

Iványi Pál dr.
a kiadóhivatal és nyomda igazgatói

Kertész Arpád

Szeifert Alfréd

A Pesti Hírlap 50 éves jubileuma

Jubilál a Pesti Hírlap. Ötven esztendővel ezelőtt, 1878-ban indul útjára és azóta félszázadon keresztül mindennap ott van az olvasók asztalán. Ötven év alatt az ember megöregszik, de az elmúlt ötven év csak használt Pesti Hírlap fiatalágának és frissiségének. Mindig eleven, mindig érdekes volt a Pesti Hírlap és ennek köszönheti, hogy mindig a legtöbben olvasták. Az ötvenéves jubileumon meleg szeretettel üdvözljük a Pesti Hírlap szerkesztőségének és kiadóhivatalának minden tagját

Légrády Ottó dr.
főszerkesztő

Légrády Károly,
a lap megalapítója

Légrády Imre,
volt felelős szerkesztő

PESTI HIRLAP

Jegedús Lóránt
főmunkatárs

Süle Antal
szerkesztő

Márkus Miksa
szerkesztő

Rákosi Jenő
főmunkatárs

Lenkey Gusztáv
felelős szerkesztő

Poszolt Kálmán
főmunkatárs

Balassa Imre
volt felelős szerkesztő

Balla Antal
dr.

Balla Vilmos

Benda Jenő

Bónyi Adorján

Csetényi József

Diósy Béla dr.

Fehéri Armand

Fóthy János

Győri Imre

Harsányi Zoltán

Kemény Ferenc

Kézdí-Kovács István

Kosztolányi Dező

Lanyi Viktor

László Aladár

Makra Imre

Palásti László

Pálmay Henrik

Rákosi Gyula dr.

Ráskai Ferenc

Schiller József dr.

Simon Vilmos

Szabó Béla

Szerelemhegyi Ervin dr.

Tamás Ernő

Várady József

Vidor Gyula

Hanák Nándor

Heyduck Ödön dr.

Iványi Pál dr.
a kiadóhivatal és nyomda igazgatói

Kertész Árpád

Szeifert Alfréd

A Pesti Hírlap 50 éves jubileuma

Jubilál a Pesti Hírlap. Ötven esztendővel ezelőtt, 1878-ban indul útjára és azóta félévszázadon keresztül mindennap ott van az olvasók asztalán. Ötven év alatt az ember megöregszik, de az elmúlt ötven év csak használt Pesti Hírlap fiatalságának és frisségének. Mindig eleven, mindig érdekes volt a Pesti Hírlap és ennek köszönheti, hogy mindig a legtöbben olvasták. Az ötvenéves jubileumon meleg szeretettel üdvözljük a Pesti Hírlap szerkesztőségének és kiadóhivatalának minden tagját

A görög tánc Kilométerekben

A világ színpadainak uralkodó műfaja kétségkívül a revü. New-York, London, Párizs és Berlin revüszínházai zsúfolt házak előtt játsszák sokszor éveken keresztül egy-egy új darabjukat. De ne gondoljuk azt, hogy a revü mindenütt hódít. Bebizonyosodott tény az, hogy csak ott van létjogosultsága, a hol nagy az idegenforgalom. Ennek pedig az a magyarázata, hogy egy-egy nagy metropólisba tévedt külföldi ember a revüszínházakat keresi fel, mint ahol nincs szüksége nyelvismeretre. Hogy a revü mennyire nemzetközi műfaj és hogy minden városban a nézőközönség zömét a külföldiek teszik ki, mi sem bizonyítja jobban, mint a párizsi Folies Bergère nemrégiben alkalmazott „Stichpróbája”. A legnagyobb párizsi revüszínház egy héten keresztül minden látogatónak egy nyomtatott blanketát adott a jegye mellé, amelyen csak egy kérdést kellett kitölteni. Még pedig azt, hogy milyen nemzetiségű. Ebből kiderült, hogy a nézőközönség negyvenöt százaléka amerikai, harminckét százaléka angol, húsz százaléka egyéb nemzetiségű és

csak három százaléka jutott a párizsi bennszülöttek számára.

A revü éltető eleme a görög. Egy csomó fiatal, szép és jólábú táncos

lány, akik a mozgást, az életet hozzák ebbe a modern műfajba. A görög a revü sója. A fűszer, amely nélkül izetlan volna a legpompásabban kiállított darab is. A Ziegfeld-, a Jackson-, a Haller- és a Tiller-görögök uralják a revüszínpadokat. Az életük nem a leg rózsásabb és a nézőtérrel irigyen rászegezett tekintetek nem is sejtik, hogy milyen katonai fegyelemmel és fáradságos munkával kell élniök. A laikus azt hihetné az egy este nyolctízszáz színpadon keresztülvonuló mosolygósarcú lányokról, hogy ez a pár tánc betanulása, gyakorlása semmi. Hisz a mai világban még a nagymamák is táncolnak.

Pedig nem úgy van. A görög napjának minden órája be van osztva és bizony reggeltől estig szigorúan dolgoznia kell. A torna- és a táncpróba ugyanolyan nehéz feladat a görögknél, mint a diák számára a görög vagy a latin pen-sum elkészítése.

A berlini Tiller-revü egyik göröglét, Jessiet azzal ugratták egy társaságban, hogy az ő munkája semmi. Jessie erre fogadást ajánlott fel, hogy bebizonyítja ennek az ellenkezőjét.

Másnap este egy órát szerelt fel a lábára, amely megmutatta, hogy hány lépést tesz meg a revü előadása alatt.

Előadás után tizenháromezerhatszáz lépést mutatott az óra, ami — miután hetvenöt centiméteres lépései vannak — esténként tízezerháromezerhatszáz méternek felel meg. Ami azt jelenti, hogy a Tiller-revü egy-egy göröge egy év alatt három-ezerhatszáz kilométert táncol végig a színpadon. Így tehát Jessie az ötvenedik előadásra Kölnbe érhetne el táncleépésekben. A századik napon már Párizsban volna és Biarritzon keresztül a háromszázadik napon Lissa-

Jessie az órával

bomb
utols
ünne
előtt
rül,
zán,
reszt
térh

Mi
felad
öntu
zogn
Kide
gyak
korb
nana

M
szán
után
olya
ban

A Tiller-görlok öltözője a harmadik esőngetés előtt

bonba jutna el, míg végül az év utolsó napját, Szilvesztert, Madridban ünnepelhetné meg. Ha azonban a délelőtti próbákat is hozzáadjuk, kiderül, hogy Barcelonán, Marseillen, Nizán, Genuán, Svájcban, Münchenben keresztül ugyanennyi idő alatt visszatérhet Berlinbe.

Minden görli megrémülne, ha ilyen feladattal bíznák meg őket. Így pedig öntudatlanul, egy szűk területen mozognak, megteszik ezt a hatalmas utat. Kiderült tehát, hogy a görlok valóságos gyaloglóművészek, akik ha a középkorban élének, nyugodtan vállalkoznának akár futárszolgálatot is.

Maga Jessie is úgy megrémült a számadatok kiszámítása és felsorolása után, hogy hirtelen, életében először, olyan fáradt lett, mintha egyhuzamban tette volna meg ezt az utat. A

fogadást azonban megnyerte és ezzel bebizonyította, hogy a görli nem dologtalanul henyéli el a napjait, mint ahogy ezt a revü hívei és ellenségei hiszik.

Veszés

A törzskávéházban ugratják Lajtai Lajost, a „Párizsi divat” zeneszerzőjét.

— Tudod Lajoskám, hogy melyik zeneszámod tetszik a legkevésbé? — mondja egy ujságíró kollégánk.

— ?

— „A kis batiszt ruhám” című dal.

— Miért?

— Mert ez olyan egyszerű és igénytelen, mint egy kis batisztruha.

Öszintén...

Buék, kedves Színház és vidéke. Bátor. Új, Érdekes, Korszerű. Ezt kívánjuk kegyeteknek. A Buék ezúttal nem banális jókívánság, hanem program. A program arra való, hogy mi kívánjuk és kegyedék ne tartsák be. Ez általában a programok sorsa. Újesztendő alkalmából mindenki kíván valamit. No de, kedves Színházak, ne ijedjenek meg: nekünk nem kell borravalót adni újévkor. Tudniük mink nem is boldog új évet kívánunk, a mi buékunk mást jelent; mint fennebb már kifejeztük: Bátor, Új, Érdekes, Korszerű — színházat.

Most január eleje van, ha a jelekből jól következtetünk. Január eleje... van ebben valami varázsos romantika. Csecsemő-év. Kezdet. Aki az előző évben folyton vesztett a kártyán, most sors-

fordulást vár. Hogy minden Jocker nála lesz, vagy csak kilenceseket oszt neki a bankár. Minden jóra fordul majd — és a színházba januártól kezdve dűlni fog a közönség. (Bedűlni?)

Már most az a kérdés: színházi szempontból csakugyan januárt jelent-e ez a január, azaz új kezdést, az elejét valaminek, reménylő csirát, gondolatbimbót — vagy jó, nyugodt, októberi hangulatban folynak tovább a dolgok?

Kedves Színház, ne vegye snobizmusnak az újatakarást, amit ez a rovat már néhányszor hangsúlyozott. Higgye el, az a dolgok rendje, írók, színészek, igazgató, rendezők és főleg: stílusok megöregszenek s jönnek azok, akik még hátulgombolós nadrágban jártak akkor, mikor kegyedék már régen arriváltak. Hiába, ez ellen nincs mit tenni. Tehát észszerűbb elébe menni a sorsnak és követni azt a bizonyos korszellemet. Korszellem ellen úgyse lehet — színházat csinálni.

Most pedig még egyszer: B. Ú. É. K.

Horváthy Elvira: Szeretném, ha az új esztendőben a boldogság melódiai lebegnének körül. Hogy ezt elérjem, „Musica“ zongorát szeretnék kapni

A Kultura vándormadara

A legnemzetközibb foglalkozás az artistaké. Ma itt, holnap ott, bejárják a világot, egy-egy városban csak heteket vagy legjobb esetben hónapokat töltenek el és vándorolnak tovább a „kultúra vándormadara”, akik csak öreg korukban élvezhetik majd az egyhelybenlakás gyönyöreit. Tragikus dolog ez, de a tragédiát csak akkor látják, amikor már késő, mert amíg még változtatni lehetne, addig eltakarja a tragédiát a komédia, a sok pénz és a különböző városok közönségének lelkes tapsai.

A Délibáb munkatársa felkeresett néhányat a „kultúra vándormadara” közül, akik életükről így nyilatkoztak:

Miltsy és Tillio

(egyike a világ legelső táncospárjainak, nagyszerű tudásuk, pompás technika és szépségük egészen különleges helyet biztosít számukra az artisták világában)

— A mi helyzetünk nem olyan tragikus, mert rendszerint revüszínházakban lépünk fel, ahol a műsorok hosszú hónapokig tartanak. De bármennyire is így van ez, bármennyire is elhalmoznak szerződötési ajánlatokkal, valahogy él bennünk a bizonytalanság érzése, amely minden artistában él és ez az oka annak, hogy egész fiatalságunk lakás- és pénzkérésében telik el. Ezért nem pihenünk soha,

Miltsy és Tillio

A el Délibáb

*Afectuoso recuerdo
1928. Trió Gomez.*

Gomez trió

mert kell a pénz, mert nem tudjuk, mi lesz, hogy lesz és nem akarunk öreg korunkra koldulni menni. Magyarországon még nem jártunk, de Párizsban sok magyarral ismerkedtünk össze és ha lehet, és ha tehetjük, elmegyünk hozzájuk is — elmegyünk Budapestre.

engedelmeskedik, megkapjuk az utasítást: *utaz!* és utazunk, *táncolj!* és táncolunk, *légy jókedvű!* és mi jókedvűek vagyunk. Hosszú évek óta dolgozunk és leszámítva azokat a napokat, amelyeken utaztunk, nem pihentünk még soha. Ne irigyelje a

Gomez-trió

(a világotjáró sok átspanyol között a Gomez-trió csak ugyan spanyol. A nemzeti táncokat nem Párizs vagy Berlin, vagy Budapest tánciskoláiban tanulták, hanem a vérükben van és hallatlan virtuozitással bánnak a kasztannyettel is)

— Ha jól emlékszem, már jártunk Budapesten és hogy mikor megyünk megint oda, azt nem mi, hanem az impresszáriónk mondhatná meg. A magunkfajta világotjáró artista csak

A, Délibábunk 2 Caligaris
aris, Empire Theatre.

A két Caligári

The 2 Hugos

közönség, hogy mi többet keresünk, mint valami hivatalnok, higye el, hogy nagyon komolyan megdolgozunk érte.

Caligáriék

(a Lovas-fjúk, innen Budapestről, akik ma már szenzációs sikerekre tekinthetnek vissza)

— Jaj, csókoljuk Budapestet, csókoljuk a *Délibábot*, jövünk, persze, hogy jövünk, ahogy egy szabad hetünk lesz — te, mitől lett nedves a szemed? — jövünk haza, Pestre. Hogy fellépünk-e? Persze, hogy fellépünk, ha Pest úgy akarja. És paprikácsirkét eszünk! Maguk nem is tudják, mit jelent az a világban csavargó magyar artistáknak, paprikácsirkét enni — tejföllel és galuskával.

The 2 Hugos

(Férji és nő és magyarok. Általában az ember nem hinné, hogy a külföldi artistáknak legalább a fele — magyar)

— Most jöttünk Keletről, Konstantinápoly, Athén, Kairó, most itt vagyunk Párizsban, a jövő hónap London, azután Kopenhága, Berlin és jövő ősszel Amerika. Közben min-

denesetre Budapest. Vándorolunk egyik országból a másikba, dolgozunk és sok nagy szeretettel reméljük, hogy egyszer sikerül megvalósítani az álmunkat, egy világotjáró, csillogáshoz szokott táncospár legmerészebb álmát — szeretnénk háziúr lenni Pesten, a Józsefvárosban.

Végül

Saint-Granier

(a francia Békeffy László, a legszellemesebb konferanszié színész, aki, mint revüszlár, egész életét artisták között tölti, ezt üzeni a „Délibáb” olvasóinak):

— Szeressétek és becsüljétek az artistákat, hatalmas utakat tesznek meg, fáradnak, dolgoznak, csak azért, hogy néhány percig jól érezzétek magokat, nevesetek vagy csodálkoztatok. Budapestről hallom, hogy pártolja a művészeket, *Délibáb* olvasói, kérlek, szeressétek a hozzátok jövő drága, lelkes artistákat!

Timár Sándor.

*Bien le Délibáb
+ gyönyörűen
kérlek*

Saint-Granier

Zilahy Irén és Berczy Géza Párizsi utazása —

A színész éppen úgy rabja a hivatásának és kötelességeinek, mint a hivatalnok vagy a munkás, éppen úgy nem szakíthat időt magának akkor, amikor éppen jólesik és éppen úgy be kell tartania a néha éjszakába nyúló hivatalos időt, mint akármilyen civilembernek. Gyakran van úgy, hogy a színész utazni szeretne, megvolna

Berczy Géza végighallgatta Zilahy Irén sóhaját és így szólt:

— És miért nem mégy ki Irénke?

— Hiszen minden este játszom a „Párizsi divat”-ban. Ilyenkor nem mehetek Párizsba.

Berczy Géza legyintett:

— Dehogy nem mehetsz. A legújabb technikai vívmányok segítségével egy félóra alatt Párizsban lehetsz és bevásárolhatsz.

— Ne beszélj.

Egy félóra alatt?

— Ugy bizony.

Ha akarod leme gyünk, beülünk az autóba, bekötöm a szemed és egy félóra múlva ha a kötést leveszem, Párizsban találsz magad.

Zilahy hitetlenkedve nézett rá.

— Ezt komolyan mondod?

— A legkomolyabban. Ha akarod, indulunk.

És Zilahy Irén akarta. Nem azért, mert egy pillanatra is elhitte, hogy ez a csoda igaz lehet,

de mert kíváncsi volt, hová viszi Berczy. Felvette bundáját, lementek a kapu elé, autóba ültek és Berczy gondosan bekötötte Zilahy szemét. Azután sügött a sofőrnek valamit és az autó elindult.

Félóra sem telt bele és a kocsit megállt.

Berczy megszólalt:

— Karoly belém Irénke és engedd, hogy vezesselek. Itt vagyunk Párizsban. A legnagyobb francia áruházba hoztalak, itt azután megvehetsz mindent, amire szükséged van.

Zilahy Irén Berczybe karolt és elindultak. Érezte, hogy bemennek egy

„Álmodom vagy ébren vagyok?” (Harsányi felv.)

erre minden, az anyagi lehetőség, a kedv, a program, csak éppen idejük nincs, hogy az anyagi lehetőséget felhasználva kedvüket leljék a program végrehajtásában. Ilyenkor azután legfeljebb álmodozni lehet az utazásról és közben sietni kell, hogy a napi próbáról ne késsenek le.

Valamelyik nap kis művésztársaság előtt így sóhajtott fel Zilahy Irén: a Párizsi Divat aranyos és tehetséges primadonnája. — Uristen, itt a karácsony, milyen jó lenne kimenni Párizsba és ott bevásárolni. Sehhol sincs olyan ízlés és sehhol sincsenek olyan olcsó árak, mint a divat fővárosában. Ha én oda kimehetnék!

kapun, kellemes meleg csapta meg, a fülébe zsi bongás hatolt, mint amikor nagyon sok ember beszél egyszerre... megálltak... Berczy levette szeméről a kötést... körülöttük ragyogó fényesség... rengő ember... gyönyörű áruház... sok, pompás áru... és Zilahy Irén boldogan felkiáltott:

— Álmodom vagy ébren vagyok?

— Ébren vagy Irénke.

— De hiszen ez Párizs...

— Ugye mondtam neked.

— Boldoggá tetél.

És már szaladt is a pultok felé, már turkált is a sok selyemben és olyan boldog volt, mint amilyen boldogok csak nők tudnak lenni, ha minden kívánságuk, minden vágyuk teljesül.

Az egyik osztályon selymek voltak.

Zizegő, gyönyörű anyagok, amelyek olyan csodálatosan simulnak a szép

„Ebből is, ebből is, ebből is... (Harsányi felv.)

női alakokhoz, amelyek olyan keretet adnak ennek a szépségnek, mint ahogy az ékszerész is aranyba foglalja a drágakövet. A legnehezebb keleti selymektől és legkönnyebb, leghabosabb francia selymekig, ennek az iparnak annyi műremeke volt felhalmozva, hogy Zilahy Irén alig tudta, hogy mit és meddig nézze. Belemarkolt az anyagokba, nézegette, vizsgálgatta őket, maga elé tartotta és nem tudott határozni, hogy melyikből vegyen.

Végre döntött.

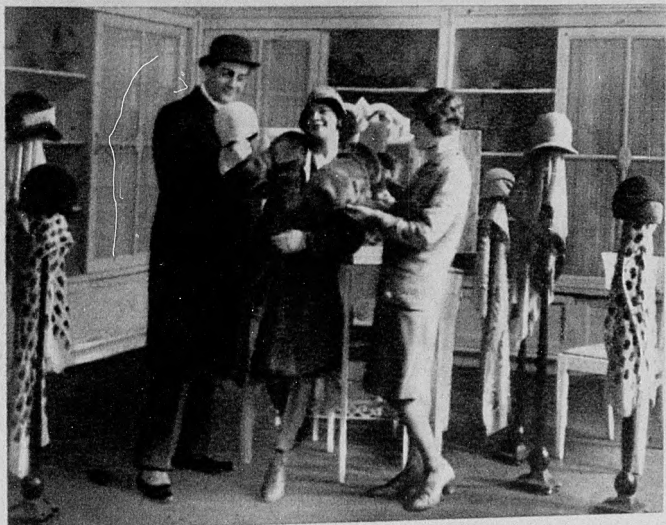
És jött a megrendelés.

Hol egyikre, hol másikra mutatott.

— Ebből is, ebből is, ebből is...

Majd Berczyhez fordulva mondotta:

— És ha gondnokság alá is helyeznek, ha utolsó filléreimet is kiadom itt, akkor sem tudok elmenni innen anélkül, hogy legalább egy ruhávalót ne vegyek magamnak mind-egyik anyagból. Soha életemben én

„Pukkadnak majd a barátnöim“ (Harsányi felv.)

még ennyi finom és szép selymet együtt nem láttam.

A komoly bajok a női kalapoknál kezdődtek.

Már vagy harmincat felpróbált Zilahy Irén és pityeregve fordult Berczyhez:

- Miért hoztál ide?
- De Irénke, hiszen te akartad...
- Igen, én akartam, de nem tud-

— Tévedsz Irénke. Itt egy kalap tizenkét pengőbe kerül.

Zilahy rábámult:

— Te beteg vagy Géza. Csak nem képzeled?

— Nem képezem, de tudom.

Zilahy ekkor magához ölelt vagy harminc kalapot.

— Akkor ezt mind megveszem. Tudod, hogy pukkadnak majd a barát-nőim?

„Hát lehet itt ellenállni a kísértésnek? (Harsányi felv.)

tam, hogy ennyi szépet látok. Van fogalmad arról, mennyire fáj a szívem, hogy ezt mind most nem vehetem meg?

Berczy mosolygott:

— És miért nem veheted meg mind?

— Mert nincs annyi pénzem, te csacsi. Hiszen itt egy kalap legalább száz pengőbe kerül. Ilyen finom anyagból és ilyen ízléssel igazán nem lehet olcsó kalapot kapni.

Berczy Géza Zilahy Irén füléhez hajolt:

— Tudod mennyibe kerül itt egy kalap?

— Mondottam, hogy legalább száz pengőbe.

Női fehérművek!

A legtitokzatosabb, a legsejtelmesebb a legintimusabb darabja a női toalettnak. Hány férfi gondol rájuk kíváncsian vágyva és hány nő álmodzik róluk! Milyen szépek, s főképpen milyen ragyogó érzés lehet turkálni közöttük.

Mert Zilahy Irén megtette.

Órákat töltött el a fehérművek között.

És a szőnyegek! A sejtelmes, különös kelet minden yarázsa életre kél ezek között a műrecek között. Nincs az a fajta szőnyeg, kezdve a

legnemesebb selyemperzsától, amelyre ne léphetne itt rá Zilahy Irén parányi lábacska. Olyan a hangulat ezek között a szőnyegcsodák között, mint Perzsia valamelyik mecsetjében.

— Nagy varázsló vagy te Géza — mondotta Zilahy Irén — egyet csavarsz a gyűrűdön és hipp-hopp a legcsodálatosabb kincsek közé kerülünk.

Ide-oda bolyongtak a hatalmas áruházban. Nem győzték nézni a sok

— Nem, Géza. Ez a világ legcsodálatosabb tündérpalotája.

Két fülke.

Vajjon mi lehet ?

— Csak ülj be Irénke! Biztatja Berczy.

Mind a ketten beülnek.

Hirtelen világosság támad.

És nyolc perc alatt Zilahy is Berczy is nyolc képet kaptak.

— Ez a Photomato — magyarázza Berczy.

Mind a ketten beültek

néznivalót és nem győztek betelni a csodálattal.

— Párizs! — sóhajtotta boldogan Zilahy Irén.

A férjfehérmű osztályon Berczy a szívéhez kapott :

— Jaj !

Zilahy ijedten nézett rá :

— Mi bajod ?

— Fáj a szívem, hogy az itt kapható szenzációs férfiingeket és pizzamákat nem vásárolhatom meg mind.

De azért vásárolt. Hatalmas csomaggal hagyta el az osztályt.

— Ugye Irénke, te megértesz. Hát lehet itt ellenállni a kísértésnek ?

És amikor kifelé mentek, Zilahy mosolyogva mondotta :

— Te azért becsaptál engem Géza.

— Én ? Mivel ?

— Mert azt mondtad, hogy Párizsba viszel.

— No és ?

— Hát mit gondolsz te csacsi, van ilyen áruház Párizsban ? Én jártam ott ősszel és tudom, hogy Párizsban lehet nagyon olcsón, nagyon szép dolgokat vásárolni, de ilyen olcsón és ilyen szép holmit az egész világon csak egy helyen árulnak ...

— És az a hely ?

— A Corvin-áruház Budapesten.

Széplábu Anna,

regénye
II. rész

Irtta Faraçó Sándor

Széplábu Anna és férje, Koltay András, aki világhírű író lett, jólétben élnek. Van egy kisfiúk: Pista. A házasságuk azonban nem boldog, mert András csélcsep természetű. Szereti ugyan Annát, de mivel már a felesége, nem tartja érdemesnek udvarolni neki és jobban érdeklik az idegen nők. Így viszonyt kezd Szepliget Margit színésznővel, de emellett nem ártall kikezdeni a náluk alkalmazott nőrsszel sem. Anna tud ezekről a dolgokról és vissza akarja szerezni az urát. Ezért elhatározza, hogy visszatér a színpadra. A Magyar Színházban lép fel. A premiéren András a szerelójével ül egy páholyban. Annának nagy sikere van, de András viselkedése elkészeríti és elköltözik hazulról. Kulinda tanár szerez neki lakást. András is észbe kap és vissza akarja szerezni a feleségét. A Vigszínháznak adja át legújabb darabját, de csak azzal a feltétellel, ha Anna játssza a főszerepet. Ezt azonban csak úgy tudják elérni, hogy tilokban tartják az író nevét s úgy hirdetik a darabot, hogy azt Huelsenbrock Theofil holland író írta. Itt új szereplő lép a regénybe: Huelsenbrock Theofil valóban létezik Hollandiában, akinél egy kis magyar fiúcska: Jancsika van nevelőben. Huelsenbrock úr valóban írt egy darabot évekkkel ezelőtt s azt hiszi, hogy a Vigszínház hírdetett ujdonsága az ő darabja. Pestre jön, itt felvilágosítják tévedéséről, de pénzt kap, hogy ne árulja el a színházat. Anna megtudja, hogy az „Október”-t nem Huelsenbrock, hanem az ura írta. Végre elérkezett a premier és Anna elhatározza, hogy megbuktatja a darabot, de nem éri el célját. A rendező bejelenti,

hogy a darabot nem Huelsenbrock, hanem Koltay András írta. Koltay meg is jelenik a függöny előtt, de Anna még ezeket után sem akar kibékülni. Koltay kétségbeesve rohan el a színházból. A második felvonás után hívja Koltayt hívja a közönség.

— Hol van Koltay? — kérdezte az igazgató.

— Nem tudom — felelt az ügyelő.

— De hiszen ki kellene mennie a közönség elé.

— Nyomtalanul eltűnt. Már tűvé tettem érte az egész épületet.

— A páholyban sincsen?

— Nem. A portás azt mondta, hogy elhagyta a színházat a második felvonás alatt...

— Érthetetlen — mondta az igazgató. — Ez a Koltay meg van örülve. Mit csináljunk?

— Majd én elintézem — mondta a rendező.

És már másodszer lépett a függöny elé ezen az estén.

— Hölgyeim és uraim — mondta, — bocsánatot kérek, a szerző helyett jöttem ki megköszönni a tapsokat, mert sajnos Koltay András hirtelen rosszul lett és hazament...

Ebbe a közönség belenyugodott.

Anna mit sem sejtve öltözködött a harmadik felvonáshoz, nem tudta, hogy mi történt Andrásal.

És azután megkezdődött a harmadik felvonás, amelyben minden jóra fordul. Ez a megoldás tetszett a legjobban a közönségnek. A férj és a feleség egy-

másra találtak és ebben a romantikus közönség ráismert Széplábú Anna és Koltay András sorsára, mert azt hitték, hogy közben hátul, a kulisszák mögött ez a két ember is egymásra talált.

A Vígszínházban már régen nem emlékeztek ilyen forró sikerre.

A közönség a szenzáció pirjával az arcán hagyta el a színházat.

Aztán szerteszéledt a hír a városban, hogy az „Október”-t Koltay András írta és hogy Széplábú Anna kibékült a férjével.

*

A Margithídon posztoló rendőr fel- és alásétált az éjféle órákban. Feltűnt neki, hogy egy izgatott férfi már harmadszor megy keresztül a hídon. Meg akarta szólítani őt, de erre nem volt semmi ok. A rendőr arra gondolt, hogy ez az ismeretlen férfi sokat ivott és most a hídon szellőzteti a fejét.

Aztán látta, hogy ez az ismeretlen férfi negyedszer is végigmegy a hídon és megfordul, megteszi ezt az utat ötöd-ször is. A rendőr elhatározza, hogy meg-szólítja a férfit.

Mintegy száz lépésnyi távolságra volt tőle.

Meggyorsította a lépteit, mert a híd közepén utól akarta érni.

De a rendőr már nem érte utól.

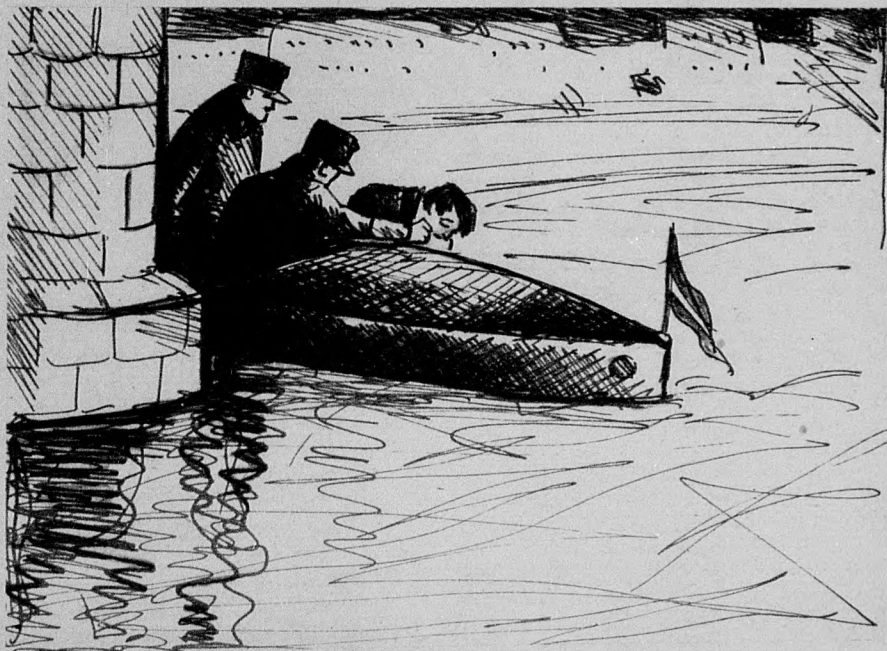
Megrettenve látta, hogy a férfi nyugodtan felkapaszkodik a híd karfájára, azután egy lendülettel a vízbe veti magát.

Ezt a látványt már megszokta a rendőr, ilyesmi már gyakran fordult elő a Margithídon. Befújta a sípjába, a következő pillanatban szirénaszzerű jelzés hallatszott és a partról nagy berregéssel indult el a rendőrség életmentő motorcsónakja....

De nem láttak senkit sem a vizen.

A férfit mintha nyomtalanul elnyelték volna a habok.

A csónak már minden reményt feladott, hogy a férfit megtalálja, de egyszerre csak csapkodásra lettek figyelmesek és közvetlenül a híd egyik pilléréjénél felfedezték a férfit, aki küzdött a hullámokkal. Éles kanyarodással, hatalmas sebességgel a motorcsónak

Gyakorlott ügyességgel mentették ki a férfit

csakhamar ott termett a küzködő ember mellett.

A csónak legénysége gyakorlott ügyességgel mentette ki a férfit a vízből.

Az öngyilkosjelölt újjaltan hanyatlott végig a csónak padlózatán. Levették a felsőkabátját és meglepetten láttak, hogy frakkban van.

Lassan lélezett, nem volt semmi baj, úgy látszik, az izga'omtól alélt el.

Végre felnyitotta a szemét.

— Ki ön? — kérdezte a rendőrtiszt, aki ott volt a csónakon.

Az idegen tágrameredt szemekkel nézett széjjel:

— Hogyan kerültem ide?

— Ön beleugrott a vízbe és mi kimentettük.

A férfi arcán harag látszott:

— Ehhez nem volt joguk — mondta.

— Kötelességünk volt.

— Szerencsétlenné tették...

— Kérem uram, nyugodjon meg. Nem szabad mingyárt kétségbeesni. Hogy hívják önt?

— Erre nézve megtagadom a felvilágosítást — mondta a férfi.

— Nekünk pedig meg kell állapítanunk, hogy ki ön?

— Én nem mondom meg.

— Igazolatnunk kell önt.

— Akkor sem fogják megtudni a nevemet.

— Kérem uram, ne okoskodjon, mert kénytelen leszek kiadni a parancsot az ön megmotozására...

— Ez ellen tiltakozom...

Most a csónak háttérében ülő rendőr szólalt meg. Ő tartotta a kezében az öngyilkosjelölt kabátját.

— Nincsen semmi szükség motozásra — mondta. — A kabátban egy pár névjegyet találtam...

— Mi van a névjegyen? — kérdezte a rendőrtiszt.

Sokáig tartott, míg a rendőr kibetűzve a névjegy felírását és hangosan kiáltotta:

— Koltay András, író.

A rendőrtisztviselő csodálkozva nézett Andrára mert ő volt az, aki kétségbeesésében a halált választotta.

— Ön Koltay András? — kérdezte.

— Igen, én vagyok az...

XIV. FEJEZET

Dr. Kende Lajos, az orvos, nagyon rosszkedvűen ébredt fel. Már kora reggel veszekedett a házvezetónővel, aki túlforrón hozta be neki a kávéját. Különben kedves, kövérkés úriember volt dr. Kende, akit nagyon szerettek a betegek és aki az egész kerületben híres volt jó szívéről. Még ott ült a reggelije mellett, amikor ismét bejött a csontos, szikár házvezetónő és jelentette:

— Egy asszony keresi a doktor urat.

— Minek?

— Nem tudom, Egy kisfiút hozott magával.

— Betegek?

— Azt hiszem.

— Vezesse őket a rendelőbe, nemsokára ott leszek én is. Nem hagyják már nyugodtan reggelizni a betegek az embert.

— Addig örüljön a doktor úr — mondta a házvezetónő, — amíg nem hagyják reggelizni...

Nemsokára megjelent az orvos, a rendelő várószobájában, ahol egy idősebb asszony és egy gyönyörű kisfiú várták.

Amikor a doktor a szobába lépett, az öregasszony, így szólt a kisfiúhoz.

— Jancs'ka, köszönj szépen a doktor bácsinak.

És Jancs'ka köszönt:

— Kezít csókolom.

A doktor mosolygott. Ha gyermeket látott, akkor elszállt egyszeriben minden haragja. Rajongott a gyermekekért. Ápolónők és segédorvosok el tudták mesélni, hogy dr. Kende önkéntesen hány éjszakát töltött a gyermekkórházban egy-egy kisgyermek ágya mellett, hogy meg tudja menteni őket az életnek.

— Ki ez a kisfiú? — kérdezte a doktor.

— A Jancsika.

— Beteg?

— Nem — felelte az idősebb asszony.

— Hát akkor minek hozták hozzám?

— Mert árva.

A doktor csodálkozva nézett rájuk. Az asszony ismerősnek látszott előtte, de nem tudta, hogy honnan ismeri.

— Ki maga? — kérdezte.

— Én vagyok a bulcsúcecai ház-
mesterné.

A doktor most már visszaemlékezett mindenre. Persze, ott járt egy haldokló asszonynál, valami Majorosinéénál... És eszébe jutott az ígérete is, hogyha az asszony meghal, akkor hozzák hozzá a gyermeket.

— Hát meghalt Majorosiné? — kérdezte.

— Nem kérem — mondta a ház-
mesterné és a gyermek felé pislogott. —
Elment Amerikába.

— Hja úgy, tudom már — mondta
az orvos. — Te vagy a Majorosiné kis-
fia?

— Én vagyok, doktor bácsi.

A ház-mesterné látta, hogy dr. Kende szemében könnyek csillognak, amikor megcsókolja a gyermeket.

— Akarsz itt maradni nálam? —
kérdezte az orvos.

— A mamához akarok menni.

— De a mama Amerikában van!

— Hát akkor utána akarok menni.

— De amíg a mama visszajön, addig
itt maradhatsz nálam. Nálam éppen

olyan jó, mint Hollandiában. Majd se-
gítség a doktor bácsinak. Iskolába adlak
és ha majd hazajössz az iskolából,
akkor majd megmutatom neked, ho-
gyan kell a műszereket kifőzni és szép
fényesre pucolni. Nekem nincsen sen-
kim, csak egy házvezetőnőm és mi együtt
fogunk itt élni hárman, amíg a mama
megérkezik Amerikából. Nos, itt ma-
radsz, Jánoska?

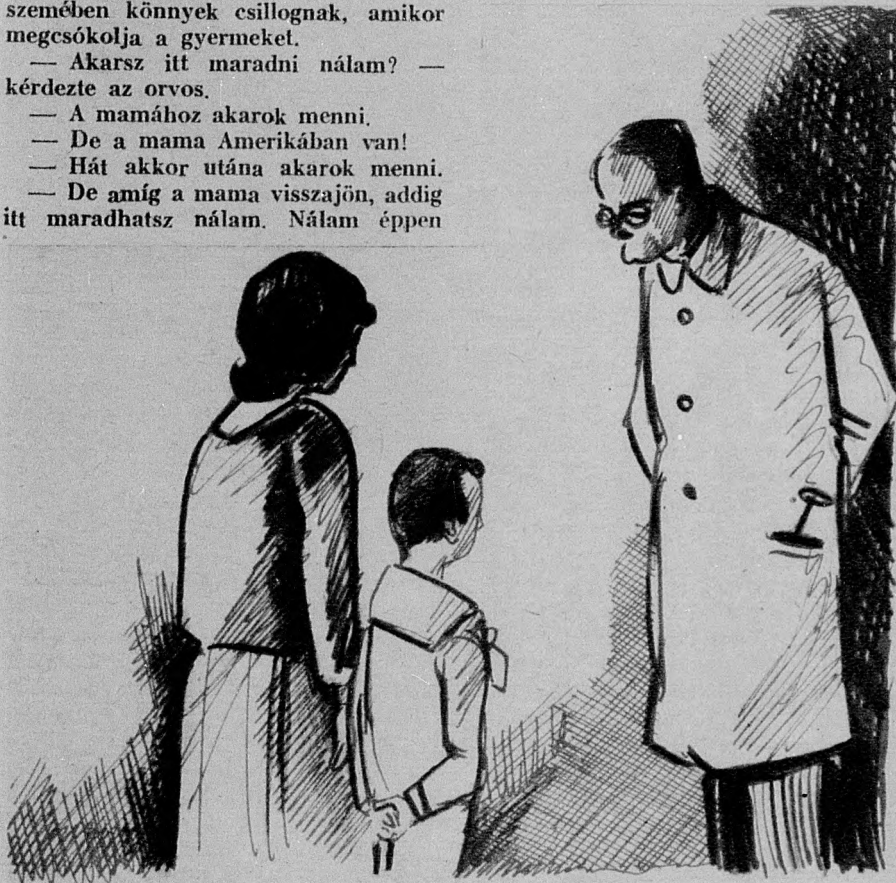
— Nem! — felelte Jánoska.

— Itt jó dolgod lesz! Ha kell cukor,
akkor csak szólj...

Hosszas rábeszélés után sikerült Jan-
csikát rábírni, hogy a doktornál ma-
radjon.

— De csak egy napra! — mondta.

— Két napra...

Te vagy a Majorosiné kisfia?

— Hát jól van, nem bánom, két napra...

És a házmesterné azzal a boldog tudattal távozott el a doktor lakásából, hogy Jancsika, a szegény boldogult Majorosiné kis árvája, egész életére el van látva.

Amikor a házmesterné kiment, az orvos kiszólt a házvezetőnőnek:

— Még egy kávét kérek!

— Kinek?

— A fiamnak.

A házvezetőnőben elhült a vér:

— Micsoda fiamnak?

— Akit szíves figyelmébe ajánlok, házvezetőnő. Ezentúl ő lesz az úr a házban, Jancsikának hívják és a legszebb kislíú, akit életemben láttam.

A házvezetőnő összecsapta a kezét:

— Örökbefogadott egy fiút?

— Igen, Csulákné.

— Minek az magának? Meg van örülve, doktor úr?

Csuláknénak, aki már húsz éve volt a házban, minden hangnem meg volt engedve a doktorral szemben. És az öreg házvezetőnő már közel volt a két-ségheeséshez.

— Ez kellett nekem! — mondta, — Öreg koromban még anya is legyek?

Berohant a rendelőbe, hogy megnézi azt a szörnyeteget, aki az ő életét fogja megrontani.

Haragosan megállt a gyerek előtt, aki kíváncsian nézett rá:

— Miért haragszik a néni?

Ezzel Jancsi odasomfordált Csuláknéhoz és megfogta a kezét.

— Ne haragudjon a néni. Vagy talán szomorú? Akkor mondok egy mesét...

Jancsika megnyerte a esatát. A doktor észrevétlenül mögéjük somfordált. Csulákné még küzködött magával, de aztán hirtelen leborult és ölbekapta a gyereket.

— Eszem a lelkedet, te taknyos! — kiáltotta.

— Maga sem olyan vad, Csulákné — mondta az orvos, — mint amilyenek gondoltam.

És az orvos csak ekkor látta, hogy szegény Csuláknénak könny csillog a szemében. Aztán már vitte a gyermeket fürösztetni.

Jancsika bevonult Csulákné kegyeibe és ez nagy szó volt! Az öreg házvezetőnő egy pillanatra sem távozott mellőle. Amikor beírták az iskolába, ő kísérte el és ő ment érte. Csulákné is megtalálta a maga boldogságát.

Egy reggel az orvos hiába csemetett a reggeliért.

Csulákné egy negyedóra késéssel jelentkezett.

— Hol volt, maga vasorrú bába? — kérdezte a doktor.

— Dolgom volt.

— Micsoda dolog?

— A gyereket fürösztöttem.

— Hát nem hallotta, hogy csemetek?

— De hallottam.

— Hát akkor miért nem jött be?

Csulákné egy pillanatig gondolkodott a válaszon, aztán nagyon csendesen mondta:

— Mert a gyerek előbbre való.

Az orvos egy darabig dühösen nézett maga elé, aztán lehajtolta a fejét ő is. Csak csendesen, lassan hagylák el a szavak az ajkát:

— Ebben igaza van, Csulákné.

Jancsi, szegény Jancsi, a bulesúnceai árvagyerek a boldogságát hozta magával az orvos rideg házába.

Lassan már ő lett az úr a rendelőben is. Pontosan tudta, hogy melyik műszernek hol van a helye. Az orvos csak egy latin szót mondott és Jancsi már hozta a megfelelő műszert... A kislíú valósággal a jobbkeze lett dr. Kendének.

XV. FEJEZET

Széplábú Anna nem tudott elaludni. Nyugtalanul forgolódott az ágyában és vagy hatszor is felkelt megnézni a másik szobában a kislíát. A gyerek édesdeden aludt. Anna lelkiismeretfurdalást érzett. Valahogyan az az érzése kerekedett felül benne, hogy nem kellett volna Andrással így elbánnia.

Mintha a lelkiismerete azt mondta volna, hogy meg kell bocsátania a férjének.

Hízen amikor András a színpadon ránézett, láthatta a tekintetéből, hogy az a férfi szereti őt. És ő is szerette

Andrást, bevallotta magának, hogy nagyon szerette.

— Oh, csak itt lenne! — suttogta.

Aztán hirtelen elhatározással a telefonhoz ment és felhívta a férjét.

— Nincs itthon — ezt a választ kapta.

Az éjszaka folyamán még kétszer hívta fel András lakását, de mindig azt a választ kapta, hogy a nagyságos úr még nem jött haza.

És amikor reggel újból megpróbált telefonálni, megint ez volt a válasz.

Anna csüggedten hanyatlott végig a kereveten.

— Nem kellett volna tennem, nem kellett volna tennem — folyton ezt hajtogatta.

Sokáig sétált fel és alá a szobában. Aztán a könyvszekrényen szemébe ötlött András egy régi verseskötetének címlapja. Gyorsan kiragadta a könyvet a szekrényből és olvasni kezdte az első verset, amely fájdalmas emlékeket ébresztett benne:

A vers így szólt:

*Jálszottam egyszer én
a te szád hangszerén,
te drága.
Fogtam a kezedet,
mely odavezetett
a szádra.
Ragadtál magaddal,
igazgyöngy fogaddal,
kis bálvány,
néztél szent szemekkel,
oh Isten, ne vedd el
a márvány
fehér szobor vállat,
melyre mint vadállat
borultam,
mint őrrült a rácson
s elmúlt két karácsony
borultan...*

*Ma már nem az engém,
jött idegen legény,
új vétek,
Új száj a szájára,
új kín az új csók ára,
vigyétek...*

Ma már nem az engém...

Hangosan felzokogott

Anna hangosan felzokogott, amikor ezt a verset végigolvasta. Koltay András még akkor írta, amikor a legszerelmesebb volt a kis nefelejsuccai görbe.

— Oh hogyan szeretett — suttogta Anna — és én mégis meg tudtam tenni vele, hogy kiadtam az útját...

A másik szobában felébredt a gyerek és hangosan felkiáltott:

— Papa! Papa!

Anna gyorsan felöltözködött. Elhatározta, hogyha törik, ha szakad megkeresi Andrást és elnézést kér tőle viselkedéséért. Gyorsan András lakására hajtatott.

— Itt a férjem? — kérdezte az inastól.

— Nincs itt.

— Hat hol van?

— Egész éjszaka nem volt itthon.

— Nem tudja, hogy hol van?

— Fogalmam sincsen róla...

Anna magára hagyta a csodálkozó inast. És a szíve hevesen dobogott.

— Istenem, csak nincs megint a Szegligeti Margit lakásán? És ha ott

van, akkor úgy kellett nekem, én tehetek róla, mért nem tartottam magamnál?

Gyors elhatározással Margit lakására sietett. A szalónban foglalt helyet és beüzent a művésznőért. Margit, amikor kijött, meglepetten látta Széplábú Annát a szalónban.

— Mit parancsol, asszonyom? — kérdezte Margit gúnyosan. Aztán hozzátette: — Engedje meg, hogy a tegnapi nagy sikerhez gratuláljak...

— Gúnyolodik? — kérdezte Anna.
— Nem, egészen őszintén beszélek.
— Akkor köszönöm.
— A lapok gyönyörűen írnak.
— Még nem olvastam a lapokat.

Margit izgatottan és várakozásteljesen nézett Széplábú Annára. Fogalma sem volt róla, hogy mit akar tőle a nagy színésznő.

— Mivel szolgálhatok? — kérdezte.
Anna sóhajtván válaszolt:

— A férjemet akarom.

Margit szeme most tágranyílt a csodálkozástól.

— Andrást?

— Igen...

— Tőlem?

— Hát persze, hogy magától. Hol keressem. Otthon nem találtam a lakásán. Nem lehet máshol, drágám, csak magánál.

— Itt nincs — mondta Margit határozottan.

— Nem hiszem — felelte Anna.

— Sőt, már két hónapja nem volt nálam.

— Hát hol van?

— Nem tudom...

Anna izgatottan ugrott fel:

— Maga az igazat beszéli, amikor azt mondja, hogy az uram már hónapok óta nem volt itt?

— Az igazat, asszonyom. Mi már régen szakítottunk. Attól a pillanattól kezdve, amikor ön elhagyta Andrást, teljesen elhidegült irántam. És mit titkoljam, mit szégyeljem, megmondom, akkor én tekintélyes összeget is kaptam Andrástól, hogy új életet kezdhessek. De ha mindezt nem hiszi, asszonyom, akkor egy levelet is mutatok és ha azon látja András írását, akkor nem fogja kétségbevonni azt, amit mondok.

— Hol az a levél? — kérdezte Anna.

— Itt van — mondta Margit és egy levelet adott át Annának.

— Mikor kapta ezt a levelet?

— Két hónappal ezelőtt.

— Elolvashatom?

— Azért adtam oda.

Anna izgatottan a levél olvasásába mélyedt. Közben a szeme megtelt könyvekkel. A levél, amely remegett a kezében, így szólt:

„Kedves Margit!

Istenhözadót kell mondanom. Felejtjük el egymást. Most, a magányosság óráiban rájöttem arra, hogy csak a feleségemet szerettem és szeretem. Most az a célom, hogy őt visszahódítsam magamnak, minden eszközzel.

Tudom, hogy maga, Margit, anyagi nehézségekkel küzd, ezért engedje meg, hogy egy összeggel hozzájáruljak gondjainak enyhítéséhez...

Tartson meg továbbra is jóbarátságában és ne ítéljen el.

Kezét csókolja

Koltay András.“

Anna meghatottan tette le a levelet. Most még jobban furdalta a lelkiismerete, mint valaha. Erőt vett magán és mosolyogva fordult Szepliget Margit felé:

— Bocsásson meg, kisasszony, hogy zavartam.

— Megbocsátok, asszonyom — mondta Margit szemtelenül.

— Azt hittem, hogy a férjem még mindig itt van...

— Lehet, hogy más nőnél van — mondta Margit kaján mosollyal.

Anna megtántorodott.

— Hogyan, ön más nőről tud? — kérdezte.

— Én nem tudok semmit, de beszélnek.

— Mit beszélnek?

— Hogy Koltay Andrásnak új szeretője van...

— Ki az? — kiáltotta Anna lángvörös arccal.

— A Király Színház egy kicsi görlje. No Isten vele, asszonyom, mennem kell, mert vár a barátom...

(Folytatjuk)

Garde Gaden,
a Tiller-revű új görlje (Foto D'Ora-Benda)

Amin az egész világ nevet

Családi idill

Feleség: Ma olvastam, hogy a férfiak a kalap miatt öszülnek.

Férj: Igen, az asszonyok kalapjai miatt... (Ulk.)

Autókorszak

— Mondja, mibe halt bele az a szegény Smith?

— Természetes halállal múlt ki.

— Hogy-hogy?

— Elütötte egy autó.

(Chicago Tribune)

Iskolában

Tanítónő: Werner, hogy lehet az, hogy a te számtanfeladatod régi stílusban van kiszámítva mindig. Nézd a Hermanét, úgy kell neked is csinálni!

Werner: Könnyű neki tanítónéni kérem, neki papája van, de nekem a nagypapám segít. (Pass. Show.)

Reggel

Anya: Nem szégyelled magad, ilyen piszkos nyakkal akarsz az iskolába menni?

Gyerek: Na hallod mama — ilyen nagy ködben!
(Simplicissimus)

Szembekötösdí

— Hohó, végre megvagy Máli tanti.
(Le Riere)

Szerelem

— Ir még a Günther szerelmes verseket?

— Ó már régen nem. Hízen már egy hete megházasodott.

(Söndagsnisse-Strix)

Remény

Szállodai szobalány: Ha a 6-os vendég megint olyan kedves lesz hozzám, mint tegnap, akkor megint hidegen issza meg a reggelijét. (Le Journal Amusent)

A MARHA FÉRJ

Irta : Karinthy Frigyes

Játsszák : { Asszony
Férj
Fazekas
Kovács

Az előadás joga magyarországi és európai színházak részére dr. Marton Sándor színházi ügynökségéé (Budapest, IV. ker., Bécsi ucca 1 szám.) Megszerezhető a Délibáb útján is

(Női szalón, pamlaggal. A pamlag földigérő szőnyeggel van letakarva. A pamtagon ülnek az Asszony és Fazekas, ölékezésben, csókok közt. Az asszonyon pongyola. Fazekas mellényben, ingujjban)

Fazekas: Még ... Még ...

Asszony: No de nem ... te bolond ...

Fazekas: De imádlak ... ne izélj ...

Asszony: Ede ...

(Kinn az előszobában kulcscsikorgás, léptek, motozás)

Asszony (előki Fazekast, rémulten): A férjem!

(A következő párbeszéd szédítően gyors iramban)

Fazekas (lihegve): Laci?

Asszony (igazítja a haját): Térjen magához ... szedje össze magát ... Vegye fel ...

Fazekas (keresgél a pamtagon): A kabátom ...

Asszony: Jézus Mária ... Hová tetted?

Fazekas (rémulten): Lecsúszott! ... (Keresgél.)

Asszony: Talán a diván mögé ...

Fazekas négykézlábra ereeszkedik, bebujik a pamlag alá, de csak félig, látni, hogy keresgél, rúgkapál a lábával.)

Férj (belép nyájasan): Drágicám ... (Kitért karokkal megy az asszony felé, aki dermedt mosollyal ül. Meglátja a rugkapáló lábakat, elnémuíva): Ki ez?

Asszony: Ez? ... izé ... ja ... nézd csak, ki lehet ez?

Fazekas (hátrálva kijön a pamlag alól, hozza a kabátot, feláll).

Férj (rámered): Fazekas Feri ...

Fazekas (lihegését átalakítja röhögéssé, amitől az egész teste rázkódik): He-he-he ... szervusz, Laci-kám ... he-he-he!

Férj: Mi az? Hogy ... hogy kerülsz ... miért vagy ... mit röhögsz?

Fazekas: He-he-he! ... Jaj, az oldalam ... mingyárt te is röhögni fogsz ... hü-hü-hü ... várj egy kicsit ...

Férj: Na, de nem értem (egyikről a másikra néz.)

Fazekas (fuldoklik, legyint): Várj, na ... mingyárt ... Ejnye ... csak felveszem ... (Felveszi a kabátot.)

Férj (csodálkozva): Ejnye ...

Fazekas: Szóval, kérlek ... hü-hü-hü ... (Egy merész fordulattal az asszony felé): ... Elmesélhetem Lacinak is?

Asszony (dermedt mosollyal, kínban): Miért ne?

Fazekas: Hát kérlek — éppen egy izét ... egy ka'andomat meséltem el a nagyságos asszonynak ... de ropant komikus kaland ... nem győzöm röhögéssel ... (az asszonyhoz): Úgy-e, mulatságos?

Asszony (kínosan mosolyog): Nagyon.

Fazekas (most már könnyedén): Hát kérlek — de miért nem ülsz le? ...

Férj: Nem értem ... mit keressz te a diván alatt ... és ingujjban ...

Fazekas: Várj ... Hiszen éppen azt

**„Ne koplalj,
de légy kérésű!”**

A helyes táplálkozás szabályai. Teljes étlap kalória-táblázattal, gyönyörű illusztrációkkal

Kapható kiadóhivatalunkban (VII, Dohány u. 12). Ara 1 pengő 80 fill. Póztán bérmentve 1 pengő 90 fillér. Az összeg bélyegekben is beküldhető, utánvéttel nem küldjük

akarom elmesélni... Szóval izé...
(*az asszonyhoz*): Tudja mit, akkor
kezdem újra előlről, hogy a Laci is
röhögjön...

Asszony: Tessék, tessék...

Fazekas: Szóval, kérlek, ilyen furcsa
kaland történt velem, izé... tegnap,
valahol... éppen meséltem a nagy-
ságos asszonynak. De kérlek —
diszkréció!

Férj (leül, nyugodva): Hogyne — szó-
val, gáláns kalandról van szó? Te
hungut! (*Nevet.*)

Fazekas: Na igen, kérlek — mit tagad-
jam. Előttetek nincs titkom, ilyen
régí barátok előtt.

Férj (biztaton): Csak mondd hát!

Fazekas: Kérlek szépen — a kaland-
nak az lehetne a címe, hogy meny-
nyire buta egy férj.

Férj (röhögve): Ez jó lehet, te! (*Meg-
bőki tréfásan.*)

Fazekas: Na igen. Kérlek szépen — ott
vagyok tegnap egy izé — egy na-
gyon kedves hölgnél látogatóban —
nevet nem mondok — ti is ismer-
ritek.

Férj (kíváncsian): Csak nem a —

Fazekas: Elég! Találgatni tilos. Kita-
lá'ni lehet. De nem is ez a fontos.
Szóval, ott vagyok — és hát kérlek,
ülünk a dívánon.

Férj (szakértelemmel): Aha, aha. Ér-
tem. (*Az asszony felé.*) Nagy selyma
ez a Feri!

Fazekas: Na és... na és... szóval
ülünk és — én ingujjban...

Férj: Csókolózunk, mi? He-he-he. Te
komisz! Neked csak szerencséd van
az asszonyok körül.

Fazekas: Hát egyszerre — képzeld!...
az előszobából kulcsörgés, léptek
— szóval —

Férj: Szóval? (*bután néz.*)

Testarányítás

minden kora nő részére (15–60-ig.) Helyi fo-
gyasztás (csipő, doka). Orvosi ellenőrzés. Mode-
testápolási atellier VIII, Múzeum-körút 2 szám.
Bejárat a második kapun.

Fazekas: Nem érted?

Férj: Nem.

Fazekas: Na mit gondolsz, ki jön?

Férj (fejére csap): Aha? Értem már!
A villanyszerelő!

Fazekas: Te buta! Hát elfelejtetted, mi
a címe ennek a történetnek?

Férj: Dehogy is! Az, hogy mennyire
buta tud lenni egy férj!

Fazekas: Na hát akkor. Szóval —

Férj (diadallal): Értem már! A férj
jön! Nagyon jó!

Fazekas: Úgy van, jön a férj, én meg
nem találom a kabátomat — (*dü-
hösen*) muszáj röhögni, ha eszembe
jut, — hogy velem mik történnék,
az istenit neki! Lecsúszott a földre
... a díván mellett...

Férj (röhög kíváncsian): Na és?

Fazekas (mindkettőjüknek mesélve):
Na és képzeljétek, én kerestem a ka-
bátomat — az asszony —

Férj (röhögve csapkodja téráét): Hű,
de jó! Veled mik történnék! (*Az asz-
szonyhoz.*) Mit szólsz ehhez a csir-
kefogóhoz!

Fazekas: Én kezdem keresni, nincs se-
hol a szobában — erre fogom ma-
gam, lekushadok négykézláb és
igyekszem bebújni a díván alá és
ott keresem —

Férj (gondolkodva): A díván alá?

Asszony (kínban): Talán úgy érti...

Fazekas (fölénnyel): Éppen ezt a jele-
netet meséltem feleséged önnagsá-
gának, mikor jöttél. Megmutattam
ingujjban neki, hogy' másztam a
díván alá, mint egy kenguru.

Férj (fejére csap): Ahá! Értem! Éppen
ezt mutattad!

Fazekas: Éppen ezt. Tudniillik az úgy
volt... hogy mikor a férj betoppant
... én éppen másztam befelé a dí-
ván alá a kabátért, — de nem értem
be, érted, kérlek? Nem értem be a
díván alá és a lábam kinn maradt
— és képzelheted, ahogy harango-
zok a lábammal a díván alatt, hogy
hogy' nézhettem ki, éppen ezt mu-
tattam önnagságának, mikor bejöt-
tél, azon röhögtem.

Férj (nevet): Nagyon jó! Mutasd csak
kérlek, hogy volt az?

A legnagyobb növény- kölcsonzó vállalat

**FIÓKÜZLET:
VI. KER.,
ANDRÁSSY ÚT
50 SZÁM
AUT. 224-15**

**KERT-
GAZDASÁG
BUDATÉTÉNY**

**TELEFÓN:
BUDAFOK 107**

Czigány Adél
VI. Teréz körút 60, Ufa-palota, Aut. 150-70

Vidéki megrendelések pontos elintézése

Fazekas (négykézláb ereszkedik, utánnozza önmagát): Így kapálóztam, kérlek —

Férj (harsogva csapkodja térdeit, úgy nevet): Óriási! Mint egy csikó! Óriási!

Fazekas (fölkáll, törölgeti a térdét): Na igen, szóval, nem férek be a díván alá és abban a percben betoppan a férj.

Férj: Püff neki. Szép kis helyzet.

Fazekas: Képzelheted.

Férj: Képelem! (az asszonyhoz): Képzeld.

Fazekas: Persze meglát. Kénytelen vagyok felállni, ott állok inguujjban — és most barátom — na most, hogy magyarázzam ki magamat?

Férj: Most légy okos, Domokos!

Fazekas: Én is azt mondtam magamnak. Most valamit gyorsan ki kell találni, mondok magamnak, amivel megmentem a helyzetet, mert úgy-e, képzeheted — a férj betoppan, én ott bujkálok a díván alatt — inguujjban.

Férj: Rémes! (Összeborzong.) Brr! Rossz gondolni is rá! (Az asszonyhoz): Rémes helyzet, mi?

Fazekas: Érted, hogy most kétségbeesésemben valami egészen marha ötletre kell elszánnom magamat. Fejest a helyzetbe — vagy sikerül, vagy nem! A férj, afféle buta fráter — amilyen csak egy férj lehet...

Férj: Te, nem a Krem...

Fazekas: Pszt! Találgatni tilos. Szóval a férj kimeresztett szemekkel néz rám, mint borjú az újkapura. Én dok lihegek a felindulástól, nem tudok szóhoz jutni — képzelheted...

A világhírű író, WILDE OSZKÁR

egyik leghíresebb színdarabjában azt írja, hogy: „először a modor, azután a morál”. Ez valóban így is van, mert a társadalmi forma és érintkezés már sok ember karrierjének vetette meg alapját. Az Athenaeum kiadásában most megjelent

DÁMA ÉS GAVALLÉR

című füzet kimeríti mindazokat a formákat és szokásokat, melyek a társadalmi érintkezésben a jó modernnak és biztos fellépésnek elengedhetetlen kellékei. Ára 1 pengő 80 f., bérmentve 1 pengő 90 f. Megrendelhető: kiadó-hivatalunkban, (VII. ker., Deháy u. 12)

Férj (izgatottan sürgetve): Na mondd már — roppant izgalmas helyzet...

Fazekas: ... hát azt csináltam, hogy átjátszottam a lihegést a nevetésbe — érted? ... és a szemébe röhögtem neki. A marhának. A szemébe röhögtem.

Férj (ujjongva): Óriási! Na és? Persze, nem értette, mit röhögsz.

Fazekas: Nem. A marha. Nem értette meg.

Férj: Csak egy férj lehet ilyen marha.

Fazekas: Úgy van!

Férj: Na és hogy vágta ki magad?

Fazekas: Hogy? Nagyon egyszerűen.

Az a szerencsém, hogy nem jutott semmi az eszembe, tudod. Ha valami az eszembe jutott volna, valami jó kifogás, vagy történet — az esetleg gyanus lett volna. Erre kérlek, tudod mit csináltam ijedtemben?

Férj (izgatottan): Na? Na?

Fazekas (ráver a vállára): Ijedtemben kiböktem az igazat.

Férj (megrökönyödve): Megmondtad hogy izé... hogy csokolóztatok a dívánon? Mikor ő belépett?

Fazekas: Igen. Csakhogy úgy mondtam el, mintha ez az egész dolog nem akkor történt volna — máshol — másvalakinek a feleségével. És azt mondtam, hogy azon röhögök, hogy éppen azt mutattam az asszonykának, hogy hogyan másztam én a díván alá, kérlek, annak idején — érted, kérlek? Szóval: igazat hazudtam.

Férj (összecsapja a kezét): Hihetetlen vakmerőség! És az a marha elhitte?

Fazekas: Elhitte és jót röhögött rajta.

Férj: És a helyzet meg volt mentve?

Fazekas: Nahát! Hihetetlen, ilyen marha csak egy férj tud lenni — hogy nem vette észre!

Férj: Csak egy férj! És hogy nem volt neki gyanus, tudod kérlek —

Fazekas: Csodálatos!!

Férj: Úgy-e. (dühbe jön.) Hihetetlen, milyen marha egy ilyen férj!

Őszülés ellen Dr. Morisson hajviz használ

Az ötvenéves Pesti Hirlap

Ajándékai

Naponként

A Képes Pesti Hirlap

Aktuális műmellékletünk, melynek ninesen párja a világsajtóban. Gyönyörű mélynyomásos képekben számol be reggelenként a legfrissebb eseményekről és szereplőkről.

Hetenként

A Pesti Hirlap Vasárnapja

48 oldalas, illusztrált szépirodalmi, társadalmi és népszerűen tudományos hetilap, amelynek külön melléklete: a Gyermekpek Pesti Hirlapja.

Évenként

A Pesti Hirlap Nagy Naptára

480 oldalon, 1000 képpel, művészi színes címlappal, a legkiválóbb írók és művészek munkáival. A szépirodalom és a népszerű ismeretterjesztő írás remekműveinek gyűjteménye. Sehoh a világon, semmiféle lapvállalat ehhez hasonló értékű és szépségű ajándékot nem ad előfizetőinek.

Állandóan

Díjmentes biztosítás

A Pesti Hirlap összes előfizetői — az ujonnan belépők is — díjmentesen biztosítva vannak az Angol Elemi Biztosító R.-T.-nál a Biztosítási Okmányban közölt feltételek szerint, melyet ugyaneasak ingyen kap minden előfizetőnk.

Egy év alatt az előfizetési díj fejében ajándékul és kedvezményes áron könyvtárat kapnak az előfizetők: A Pesti Hirlap egy teljes évfolyamát a Képes Pesti Hirlap, valamint a Pesti Hirlap Vasárnapjának teljes évfolyamával együtt 13,500 oldal. A Pesti Hirlap Könyvek 52 kötetét 13,312 oldal. A Pesti Hirlap Diszkönyvtára 12 kötetét 3072 oldal, A Műveltség Útja 6 kötetét 1920 oldal. A Pesti Hirlap Naptárát 480 oldal.

A Pesti Hirlap előfizetési ára 1 hóra 4 P, negyedévre 10 P 80 fillér

Kedvezményei

Hetenként

A Pesti Hirlap Könyvek

A százazrek könyvtára. Csonka-Magyarország megelőzte ezzel a világ legnagyobb országait. Minden héten egy-egy újabb kötet, minden héten egy új, teljes regény, esinos kiállításban, színes borítékkal. A Pesti Hirlap előfizetői hetenként 20 fillérért kapnak egy teljes regényt.

Havonként

A Pesti Hirlap Diszkönyvtára

A legutóbbi évtized legnagyobb irodalmi szenzációja. A Pesti Hirlap előfizetői 1 pengő 50 fillérért kapják a világ regényirodalmának legkiválóbb új és régi remekeit: kifogástalan fordításban, dúsan aranyozott, egész vászonkötésben, pehelykönnyű fehér angol papírosan.

Kéthavonként

A Műveltség Útja

Ötletes, fordulatos, regényszerű előadásban ismerteti ez a hatalmas mű mindazt, amit az emberi elme valaha teremtett. Szerkesztőbizottsága legelsőrendű. Az egyes kötetek a legpazarabb kiállításúak. Művészi vászonkötés, mélynyomásos és színes képek tömege. Az első kötetet (320 oldal) a Pesti Hirlap előfizetői mutatványképpen 1 P áron kapják.

Állandóan

Olcsó színházjegyek

A magyar középosztály szeretete vezette a Pesti Hirlapot színházjegyek kedvezményének megszervezésében. A legjobb darabokhoz, a legjobb előadásokhoz kedvezményes áron jutnak hozzá előfizetőink, akik, ha több ízben veszik igénybe e kedvezményünket, többszörösen is megtakaríthatják az előfizetési díjakat.

Fazekas: Mit szólsz hozzá, milyen!
Férj: Hihetetlen! Mert erre például, hogy milyen marha, persze biztosan nem kérdezte, hogy hát hogyan vágtad ki magad?
Fazekas (bután): Mikor?
Férj: Hát mikor a férj betoppant.
Fazekas: Melyik?
Férj: Hát amelyikről azt hazudtad, hogy azzal történt, ami veled történt.
Fazekas: Melyikkel?
Férj: Azzal a — tegnapelőttivel...
Fazekas: Ja!...
Férj: És mit feleltél volna, ha kérdezte volna, hogy hogy vágtad ki magad?
Fazekas (ránéz): Ugyanazt. Hogy azt mondtam a férjnek, hogy éppen meséltem a feleségének a kalandot.
Férj: És úgy tovább?
Fazekas: És így tovább.
Férj: Óriási! Nagyszerű! Tudod, milyen kitűnő történet ez? (Az asszonyhoz): Mit szólsz hozzá?

MEIN KÁVÉ

Asszony: Igazán rendkívül érdekes.
Férj: Hát ezt azért igazán nem hittem volna, hogy egy férj ilyen buta lehet.
Asszony: Pedig sokat hall az ember efelől.
Fazekas: Ojjé!
Férj: Persze, hogy hall, meg olvas. De ilyen jót, mint ez a vicc, ami a Ferivel esett meg — hisz egy kész novella, vagy kabaré-jelenet. Így, ahogy elmondtad, kabaré-tréfát lehetne csinálni belőle. Hiszen kabaré-szerző vagy.
Fazekas: Azt hiszed?
Férj: Azt hát. „A marha férj, vagy igazat hazudik a házibarát” címen.
Fazekas: Ne izgass, mert még megírom.
Férj: Csak valami jó poén kellene hozzá — mert így nincs poénja.
Fazekas (most már mint szerző mérlegeli a témát): Azt éppen tudnék találni —
Férj (telkesen): Úgy-e? ... Te! Én is mondanék egy jó poént!
Fazekas (megvetéssel): Te?!
Férj: Miért ne? ... Például... például... te, tudom már — abból lehetne kiindulni, hogy miért nem tudtál bemászni a díván alá — mi? Jó, mi?
Fazekas (megvetéssel): Ugyan kérlek — hogy miért nem? Ennek kevés köze van a dologhoz.
Férj (belemelegszik): Dehogyan — például mondjuk kiderülne, hogy azért nem fértél be — mert a díván alatt már volt valaki: azt így lehetne megírni.
Fazekas (nagyrameredt szemmel): Már volt valaki? Hát ez meg miféle marhaság?
Férj (naívan): Na igen — mondjuk például a férjnek egy barátja, akit előzőleg elbujtatott.
Fazekas (mosolyogva, leereszkedő megvetéssel megveregeti a vállát): Hagyd abba öregem. Furcsán képzeled te ezt a műfajt. Valami valószínűségnek is kell lenni — képzelenséget nem lehet beadni a közönségnek, olyasmit, ami teljesen lehetetlen.

EGY POMPÁS KIS HÁZIKÖNYVTÁR

**A világirodalom legelső íróit találja itt
képviseelve, feltűnő olcsó árban!**

Magyar írók :

Ács Klára: Asszonyok vallomása
Berkés Imre: Babel
Berkés Imre: Ezer leányfej
Csermely Gyula: A vörös kérdőjel
Csermely Gyula: Hadgyakorlatok és szerelem
Fodor Nándor dr.: A ákotal kísértet-író
Hamvas József: Az élet láza
Jósika Miklós: Az emrödi kísértet
Kertész Mihály: Az üstökös
Kosztolányi Dezső: A rossz orvos
Lakatos László: Tavasz játék
Lázár István: Dániel
Leleszy Béla: A zür-züm légió I.-II.
Miklósy Ilona: A nagy tűz
Nyáry Andor: A szerelmes menyasszony I.-II.
Ráskay Ferenc: A esodamajom
Sárányi István: A perenyei rejtély
Segesdy László: Szerelem az élet
Segesdy László: A koporsó
Segesdy László: A fegyene
Segesdy László: A repülő ember
Somlyó Zoltán: Őszi regény
Szekula Jenő: A vörös Ezékiel
Szekula Jenő: A fekete báró
Tersánszky Józsi Jenő: Az örült szerelem
Vécsey Leó: Az életelrkusz

Angol írók :

Balcombe Betsy: A esászár utolsó regénye
Hergesheimer J.: A esillogó selyem-sál I.-II.
Mokles: A szép Aruja
Murray A. C.: Az ördög fia

Murray H.: Veszedelmes örökség I.-II.
Murray H.: Végzetes ajándék I.-II.
Nicholson Meredith: Az ezer gyertyák háza I.-II.
Oppenheim E. P.: A esapda I.-II.
Reeve A. B.: Amikor emberek eltűnnek
Reeve A. B.: A láthatatlan sugár
Roy Clement: Árnyak a ködben I.-II.
Sheridan Wilfred: Az öt fej I.-II.
Sillis Arthur: A halálkelepee
Stagg C. H.: Az arany kesztyű
Stowell V.: A zümmögő falak titka I.-II.

Francia írók :

Balzac Honoré: Szeretem a városokban
Cladel Leon: Az átomlovag
Pittaval, Modern: Végzetes meghívás
Sand George: Egy ódon vár története

Német írók :

Harbou Thea von: Metropolis I.-II.
Hauff Wilhelm: Othello

Orosz írók :

Garsin Vsevolod: Nadezsda Nikolajevna
Korolyenko V.: A vak művész I.-II.
Krasznov P. N.: A vadon amazona I.-II.

Holland, indus és svéd írók :

Couperus Louis: Fildessa
Hansen Erik: Halálos veszedelem I.-II.
Rinehart M. R.: A bujdosó I.-II.
Sarath Kumar Gosh: A fakir I.-II.

Az itt felsorolt művek mind puhakötésben vannak. 1 kötet ára bérmentve 30 fillér, 10 kötet ára bérmentve 2 pengő 50 fillér. Aki 30 kötetet rendel egyszerre, annak bérmentve 5 pengő 90 fillérért küldjük. Utánvéttel 40 fillérrel drágább, mert ennyit számít fel a posta. Ha személyesen jön be a kiadóhivatalba és ott a könyveket átveszi, akkor a 30 kötet 60 fillérrel, a 10 kötet pedig 30 fillérrel olcsóbb.

Az itt felsorolt művek megrendelhetők **DÉLIBÁB** kiadóhivatalában: Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12 szám

Férj: Teljesen lehetetlen? Fogadjunk, hogy nem is olyan lehetetlen. Már hallottam effélét.

Fazekas: Ugyan ne beszélj.

Férj (felháborodva): De bizony beszéllek, egy barátommal történt.

Fazekas: Mi?

Férj: Hogy elhujtatott valakit a díván a'á. kilesetni a feleségét.

Fazekas: És aztán?

Férj: És aztán — a kellő percben előmászott a barát és mint tanu szerepelt a férj mellett, a válásnál.

Fazekas: Ugyan ne hazudj ilyeneket. Ilyet úgyse hisz el senki.

Férj: Fogadjunk, hogy van, aki e'hiszi.

Fazekas: Ki?

Férj: Ki? Hát te.

Fazekas (bámulva): Én?

Férj: Te hát. (*Hangosan, anélkül, hogy megfordulna:*) Jöjjön csak, Kovács!

Kovács (kimászik a díván alól, leveri a port, nyugodtan előrejön, meghajtja magát): Kezét csókolom.

Asszony (sikolt, felugrik).

Fazekas (leesik az álla).

Férj (nyugodtan): Van szerencsém bemutatni: Kovács Gábor barátom, magánnyomozó! Nála van kész b'an-ketta. Leszel szíves aláírni.

Fazekas (dadogva): Mi ... miféle blanketta ...

Férj: Jegyzőkönyv, amelyben egy vasat nem adok vissza a hozományából. (*Leteszi az asztalra. Kovács-hoz.*) Mehetünk. A jegyzőkönyvet a tényállással átadhatjuk az ügyvédnek holnap. (*Visszafordul Fazekas felé.*) Szervusz, Ferikém. És tekintettel arra, hogy amennyiben e'veszed a feleségem, kiadásaid némiképpen megnövekednek, ajánlom, hogy a szóbanforgó kabaré-jelenetet ilyen címen ird meg: „A marha háziarát” — vagy „Hazugságot igazolt férj”. Szervusz. (*Mindketten el.*)

Farkas (székbe roskad): De ki meri ezt előadni, ha megírom?

Függöny)

MINDENBEN

ELSŐ A

PESTI NAPLÓ

Kra
nagy
életbe
hogy
Magá
művé:
harag
a szer
gádná
fényk

Cs.
de nel
zásul
egésze
körbő
sakat
valam
bemut
darab
Őn m

Ung
filmsz
Chane
voltak
filmsz
Címe:
Calif.

Hú
lent m
Tibor
repeke

Aki
de nel
csak s

Kon
tobasá
kal he
a képe
mert a
nyoma
tatni.
de az
érkeze
érdem

A L
den cí
tern A
Angol
4. Ilye
5. Ma
nemso
Délbáb

Skót
az oly
akit
elvből

Szerkesztői üzenetek

Krakéler. Megnyugtadjuk. Az ideálja nagyon csöndes, szerény ember a civil-életben. Arról ő szegény nem tehet, hogy mindig olyan szerepet kap, ami Magácskát kiábrándítja. Ha az illető művész tudná, hogy milyen nagyon haragszik rá egy nagyon szép kislány a szerepei miatt, bizonyára nem fogadná el azokat. Legyen nyugodt, fényképét megsemmisítjük.

Cs. L. Sanzonjai nagyon kedvesek, de nekünk nagyon hosszúak. Tájékoztató közöljük, hogy verseket csak egészen szorosan vett színházi témakörből használhatunk. Egyfelvonásosakat csak akkor közlünk, ha azokat valamelyik budapesti színpadon már bemutatták a közelmúltban. Ha ilyen darabjai vannak, küldje be közülük az Ön megítélése szerint a legjobbat.

Unghváry Baba. Hogy ki a legszebb filmszínész? Egyéni ízlés dolga. Lon Chaney nem süketnéma, csak a szülei voltak azok. Süketnéma nehezen lehet filmszínész. Irjon Mária Cordának. Címe: Burbank. First National Pic. Calif.

Hű olvasó. Magyar nyelven nem jelent meg Valentinóról. — Mindszenty Tibor Paul Vincenti néven kisebb szerepeket játszik Hollywoodban.

Aki felejtett. Verse nagyon kedves, de nekünk nem felel meg. Különben is csak színházi témájú verseket közlünk.

Komáromi Sándor. Nem tartjuk ostobaságnak a képek gyűjtését, de sokkal helyesebbnek tartanánk, ha ezeket a képeket egy albumba ragasztaná be, mert a berámázás nagyon költséges és nyomatokat nem érdemes berámáztatni. Színes képeket is fogunk hozni, de az ehhez szükséges új gép még nem érkezett meg. De a színes képeket sem érdemes berámáztatni.

A Délbáb hű olvasója. 1. Olive Borden címe: Fox-Studio, 1401 No., Western Ave, Los Angeles, California. 2. Angolul. 3. Körülbelül hat hét alatt. 4. Ilyen címmel nem szolgálhatunk. 5. Magyar nyelven nem jelent meg, de nemsokára regény fog megjelenni a Délbábban erről.

Skót. Színházi nyelven „skót“-nak az olyan nézőt nevezik a színészek, akit nem lehet megnevezetni, aki elvből nem nevet.

Nyugdíjas színész. A Kövessy-váron kívül a Színészegyesület is osztott szét adományokat karácsony előtt a nyugdíjas színészek között. Erre az akcióra Vass József népjóléti miniszter egy-maga négyezer pengőt küldött az egyesületnek. A nyugdíjak ügyében nemsokára kedvező döntést lehet várni. Ha a terv sikerül, lényegesen nagyobb lesz a nyugdíj.

**Selyem
Szövet
Bársony
Flanell
Perzsa**

utánzat

**Kabátbélés
Kesztyű
Harisnya
Pullover
Vászon
Csipke
Szalag**

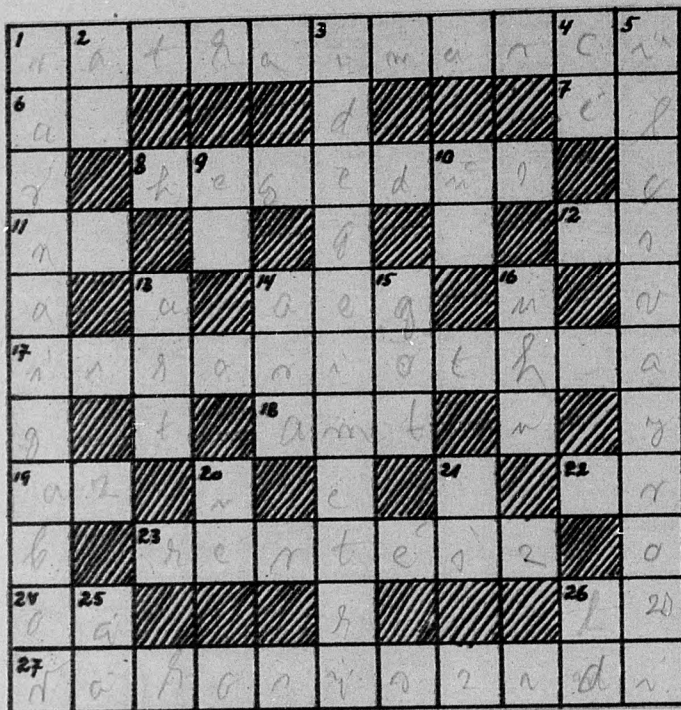
rendkívül jutányos áron

Klein Antal

divatárúházában

Király ucca 53 (Akácia u. sarok)

1. számú keresztrejtvény. Készítette: S. R.

15. A 23. vízszintes férje fonetikusán
 16. Megszűnt pesti cabaret
 20. A „Mester” monogramja
 21. A „Kalábriasz parti” főszereplőjének monogramja
 25. Két egyforma magánhangzó
 26. „Matyi” vezetőkénevének első és utolsó betűje

Az 51. számú keresztrejtvény megfejtése: Vízszintes sorok:

1. Pterodactylus 13. Surok 15 Al 16. Sátor 17 rk 18 Legjobb 20. Vad 21. ib. 22. Elv. 23. Ulm. 25. Lú 26. Asi (isa) 27. Cél 28. Ecc 29 Da 30. Az 31. Res 33. Fen 34. Rög 35. Bad 36. Iv 37. Oel 38. Drót 41. Ida 43. Na 44. Fl (fal) 45. Ré (ér) 46. Uer (rue) 47. Arany 49. Ideg 51. Lian 53. Ad 54. Éva 56. Zóna 58. Alak 60. Kaban 61. Ir 62. Csók. 64. Középut 69. Kaba 70. Hat 71. Levél 73. Aemilia Ter-tia. Függőleges sorok:

13. „Felvonás” idegen nyelven
 14. Az operett-szövegek könyv elmaradhatatlan szereplője

1. Pszichofizika 2. Turbékol 3. Erkel Ferenc 4. Rolle 5. Daguerre 6. Alj 7. Csomag 8. Táblalibrák 9. It 10. Lovarda 11. Uras 12. Ledisvacantia 14. Levendula 19. Búza 24 Ldó (dől) 33. Elég 36. Ing 39. Óra 40. Tank 42. Dada 48. Néz 50. Dóra 52. Ilka 55. Vau 57. As 59. Akta 63 Óh 65 Ölt 66. Ze (ez) 67. Év (vér) 68. Pét (tép) 72. Il (il)

Vízszintes sorok:

1. „Róth bácsi” becézve
 6. Külföldön élő magyar operáénekesnő monogramja
 7. Dénes Oszkár úgy mondja, hogy: „Lébol”
 8. Méltóságos színész vezetőkéneve
 11. Külföldön működő bonvivant monogramja
 12. Salamon Béla „kedvencének” monogramja
 14. A föld istennője visszafelé olvasva
 17. Nemzeti Színház egykori másordarabja és szerzőjének monogramja
 18. Hivatal, idegen nyelven
 19. Névelő
 22. Városi Színház egyik rendezőjének monogramja
 23. A 15. függőleges feleségének vezetőkéneve
 24. A Stúdió főrendezőjének monogramja

Függőleges sorok:

1. A Noszty fiú
 2. U. a., mint a 6. vízszintes
 3. Ez a rejtvény készíti teljesen (két szó)
 4. Ezt szeretnék kívágni mindig a tenoristák
 5. Ismert naiva, aki most nem játszik (dupla mássalhangzó egy kockába irandó)
 9. A múlt század legnagyobb magyar hősszerelmesének monogramja
 10. Az „ember tragédiája” egyik színe

Előfizetési ár:

¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.
 Ausztriában példányonként 60 Groschen.
 Budapest, VII, Dohány ucca 12

Felelős szerkesztő és kiadó: PAIZS GÉZA
 Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰ-
 INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
 vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
 Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma:
 József 423-39 és József 423-50.

szintes
ikusan

pesti ca-

r" mo-

iasz par-
plőjének
ja

rma ma-

vezeték-
első és
űje

mú ke-

megfej-

es sorok:

ylus 13.

16. Sá-

Legjobb

ib. 22.

25. Lú

27. Cél

a 30. Az

Fen 34.

l 36. Iv

Drót 41.

4. Fl (fal)

46. Uer

rany 49.

n 53. Ad

Zóna 58.

zan 61. Ir

Középut

Hat 71.

milia Ter-

es sorok:

Erkel Fe-

7. Csor-

arda 11.

19. Búza

40. Tank

55. Vau

z) 67. Évr

pengő.

oschen.

12

ES GÉZA

DAI MŰ-

AT RT

t és Kiadó-

gépein,

szám

száma:

50.

Mary Kid német filmszínésznő (Foto Photomaton)

Délibáb

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

Dorothy Cumming amerikai filmsztár

30
fillér

E
B